

DARBININKAS

Vol. LVII Nr. 40

SECOND-CLASS
Postage paid at Brooklyn, N.Y.

Penktadienis-Friday, Rugsėjis-September 22, 1972

910 WILLOUGHBY AVE.
BROOKLYN, N.Y. 11221

15 centų

AMERIKOS GAMINIAIS ROOSEVELTAS GELBĖJO STALINĄ 1941-45, NIXONAS IMSIS GELBĖTI BREŽNEVĄ 1972?

Savaitės eigoje populiariausias buvo olimpiados palikimas: politinė konfrontacija Saugumo taryboje dėl karinių įvykių viduriniuose rytuose sustabdymo bei terorizmas; pačios olimpiados vertinimas; stiprėjančios rinkiminės kovos nuotaikos ir Kissingerio bei Sovietų pasitarimai, kurie davė naujų impulsų politinei raidai.

Prezidento patarėjo Kissingerio pasitarimai Maskvoje rugsėjo 10-13 baigėsi rugsėjo 14 bendru komunikatu, kuriame nieko nesakoma apie Vietnamą; užsimenama apie Europos saugumo konferenciją, nusi-ginklavimo reikalus ir daugiau. Kalbama apie pažangą dėl prekybos sutarties.

KAS SUTARTA?

Neoficialiom žiniom, Sovietai sutiko mokėti už paramą, ku-

rios prezidentas Rooseveltas 1941-1945 sudavė Sovietams už 11 bil. Ta parama išgelbėjo Staliną nuo pralaimėjimo prieš Hitlerį. Bet vietoj 11 bil. sutiko dabar mokėti tik pusę bilijono, kurs būsiąs mokamas per 30 metų.

Šis sutikimas mokėti atidarys Import-Export banko duris Amerikos eksportininkam, kad gautų paramos eksportui į Sovietus. Įgalino Amerikos vyriausybę svarstyti Amerikos reikalavimą, kad jiems būtų taikomos palankiausiai traktuojamų valstybių privilegijos, t.y. mažiausi muitai sovietinėm prekėm.

Derybos bus tęsiamos Washingtono rugsėjo mėn. Londono Evening Standart kor. Victor Louis teigia, kad iki 1977 metų prekybos apyvarta pasieks 4.9 bil.

KĄ IŠ TO PELNO BREŽNEVAS?

Apie susitarimą su Kissingeriu sovietų spauda rašė kaip apie laimėjimą abiem pusėm. Galima jį laikyti specialiu laimėjimu Brežnevo naudai. Perieitą savaitę Vakarų buvo rašoma, kad Brežnevo padėtis su-svyravus dėl nederliaus ir dėl pasitraukimo iš Egipto. Brežnevo "detente" politikos prieš-ninkai gali tai išnaudoti kaip Brežnevo nesugebėjimą orga-nizuoti žemės, ūkį ir užsienio politiką. Buvo minima, kad jo oponentas Ukrainos griežtosios politikos šalininkas Šešest tebe-ra politbiuro narys.

Galimas susitarimas dėl prekybos su Amerika padės Brežnevui išsilaikyti.

KĄ IŠ TO GAVO NIXONAS?

Prekybos sutartis turės būti naudinga ypačiai prieš rinkimus. Bet pradžia didelė staigmena — opozicija apkaltino vyriausybę, kad iš tos sutarties jau naudojasi ne javų augintojai, bet eksporto kompanijos. Eksportui skirtų javų kainos mažesnės nei vidaus rinkoje. Tą skirtumą eksportininkam pri-moka valstybė.

Visi vargai atsirado tada, kai žemės ūkio departamento kai kurie pareigūnai privačiai painformavo šešetą firmų, kurios, tom informacijom pasinaudodamos, galėjo padaryti sau pelno apie 90 mil. dol.

Vis tai eina sąskaiton tų kviečių, kurių Sovietai pirksią per

trejus metus už 750 mil. Pirkisą žinoma, kreditan, ne už pinigų.

Aferą jau tiria Kongreso pa-komisė. Tai vanduo opozicijos malūnui.

Sutartis turės būti tvirtinama senate. Sen. Javits pareiškė, kad sutartis gali būti užblokuota, jeigu nebus padaryta "teisybė" žydams Sovietuose, t.y. jeigu nebus atšaukti papildomi mo-kesčiai emigruojantiem žydams.

Kauno teatro sodėlis. Kryželiu pažymėtoje vietoje suside-gino Romas Kalanta.

SACHAROVAS: ŽMOGAUS TEISIŲ APSAUGA — PATI SVARBIAUSIA VYRIAUSYBĖS PAREIGA

Sacharovas Z.: žmogaus teisių apsauga — pati svarbiausia vyriausybės pareiga.

Antroje savo Brežnevui įteikto memorandumo dalyje akademikas Sacharovas ragina pradėti sistemos demokratizacijos ir liberalizacijos reformas. Laiko tai labai svarbiu vyriausybės darbu, ir neatidėliojant padarytinu.

Tai turi būti padaryta todėl, kad sparčiau kiltų ūkinė ir technologinė pažanga; kad laipsniškai būtų nugalėtas krašto atsilikimas ir izoliacija, esą palyginus su pažangiais kapitalistiniais kraštais; kad pakiltų visu gyventojų grupių gerovė, kad mūsų krašto viduje atsirastų didesnis pastovumas, kad mūsų šalis būtų išoriniai saugi. Mūsų krašto vystymasis vyksta nepalankiose sąlygose dėl mūsų santykių su Kinija. Mes turime sunkių problemų su ūkiu, gyventojų aprūpinimu, ūkine ir technologine pažanga, kultūra ir ideologija.

Pabrėžtinos šios problemos: pasunkėjusi tautybių problema, susipainioję santykiai tarp partijos-vyriausybės aparato ir inteligentijos; tarp aparato ir darbininkų masių, kurios jaučiasi esančios blogesnėje ekonominėje padėtyje gyvenimo standarto, darbo ir kultūrinio aptarnavimų srityse. Ši gyventojų grupė yra nusivylusi "dideliais pažadais", privilegijuota "bosų" grupe, kurion automatiškai sutalpinami ir inteligentai, pagal seną tradiciją mažiau apsišvietusių darbininkų nelaimi darbininkų draugais.

Valstybės pagrindinis tikslas turėtų būti piliečių pagrindo aišku, kad paskata tą klausimą darbotvarkėn įkišti buvo arabų teroristų įvykdytos skerdynės olimpiados atletų mieste-lyje Miunchene. Waldheimas tikisi, kad diskusijų metu bus surastos kai kurios priemonės terorizmo bangai sulaikyti. Amerika pagyrė Waldheimo iniciatyvą, bet daug kas iš to nieko gero nesitiki.

KRONIKA LIETUVOS REIKALU

— Veiksnių pasitarime rugsėjo 9 New Yorke buvo svarstomas Europos saugumo konferencijos klausimas ir kaip jį atsiliiepti Lietuvos reikalais. Pasitarime dalyvavo Vliko pirmininkas dr. J. K. Valiūnas ir vicepirmininkas J. Audėnas, gen. konsulas A. Simutis, L.L. Komiteto pirmininkas V. Sidzi-kauskas, PLB vicepirmininkas dr. H. Brazaitis, Altos pirmininkas dr. K. Bobelis ir vicepirmininkas dr. K. Šidlauskas, JAV LB vicepirmininkas A. Gečys ir Kanados LB pirmininkas E. Cuplinskas. Pirmininkavo dr. J. K. Valiūnas. (Elta)

— Vliko valdyba rugsėjo 9 posėdy papildyta dviem naujais nariais: V. B. Radzivanu (27 metų) ir A.V. Razgaitiu (25 metų). Dabar valdyboje yra dr. J. K. Valiūnas, J. Audėnas, St. Dzikas, dr. J. Puzinas, V. B. Radzivanas, A.V. Razgaitis ir J. Valaitis. (Elta)

— Londono "The Times" rugsėjo 4 paskelbė estų kilmės autoriaus Hillar Kallar straipsnį apie dabartinę padėtį Estijoje. Autoriaus nuomone, Estijai rusai duoda laisvės kultūros srity daugiau kaip kitose Baltijos respublikose. Lietuvoje Sovietų įstaigos rimtai susikirto su katalikų Bažnyčia, kurios veikla čia sutampa su tautiniu judėjimu. Tautinis pasipriešinimas reiški-asi ir Estijoje. Pvz. pėmai, kai čekai sumušė sovietų hockey komandą, estai studentai dalyvavo demonstracijoje, rodydami pasitenkinimą. Kiek studentų už tai pašalinta, nežinia, bet tai buvo, palyginti, švelnesnis reagasimas nei Lietuvoje, kur buvo gausiai suimi-nėjami studentai ryšium su ge-gužės demonstracijom. (E)

— Lenkų-ukrainiečių sąjunga Londone pasmerkė sovietų spaudą bei jos metodus Lietuvoje. Lenkų laikraštis Londone "Tydzien Polski" rugpiūčio 12 paskelbė sąjungos pareiškimą: "Mes reiškiame nuostabą, stebėdami kovotojų Lietuvoje pasisventimo dvasią bei didvyrišką laikyseną, ir mes giliai įsitikinę, kad lietuvių tauta ištvėrs priešpaudą, persekiojimus ir sulauks valandos, kai jai bus suteikta vieta būsimos demokratinės bei sujungtos Euro-pos laisvų bei lygių tautų šeimoje". (E)

Trumpai pasaulyje

— Prancūzija labai užsirus-tino ant Šveicarijos, kad ši pa-sirinko savo karo aviacijai Amerikos, o ne Prancūzijos lėktu-vas. Kova vedama aštriais pa-sisakymais Paryžiaus spaudoje. Šveicarijai labai įpykę ant prancūzų už savo prekybos kšimą politinio spaudimo būdu. Šveicarijai apsisprendė nepirkti nė prancūziškų, nė Amerikos, ieškos kito pardavėjo.

— Indija ir Pakistanas ne-suspejo iki sutarto laiko praves-ti naują paliaubų liniją Kaš-mire, kurį savinasi abidvi pu-sės, bet iksiol nepajėgė rasti protingo sprendimo. Tik šį kartą pajėgė nesuspjkyti — paste-bėję klaidas žemėlapiuose tai-kiai sutiko juos pataisyti. Kai šita klišitis bus pašalinta, siena bus išvesta laikantis Simlos su-sitarimo.

— Maskvos spaudoje tilpo platūs atsilirbojimai nuo Kinijos krašto apsaugos min. Lin Piao sąmokslu nužudyti Mao Tse-tungą. Anot Pravdos vedamojo. Lin Piao žuvinimas turi ryšį su Kinijos kompartijos viršūnės vi-daus kovomis. Bet nė žodžių neužsiminta apie tai, kad į tra-gediją būtų įsivėlusį Rusijos kompartija, kaip apie tai atsar-giai tvirtina Pekino kompartijos šaltiniai.

— P. Korėjos vyriausybė nu-tarė ištraukti visą savo kariuo-menę iš P. Vietnamo per šešis mėnesius. Dabar ten yra dar 37,000 P. Korėjos karių. Veiks-mas ne politinis, bet karinis, nes P. Vietnamo kariuomenė jau galinti su priešu pati susi-tvarkyti.

ORO PIRATAI

Kovai su oro piratais iksiol vartojamų priemonių neužten-ka, nes kai kurios valstybės glo-boja piratus savo politinių tiks-lų siekdamos. Visiem aišku, kad piratai prilyginti didiesiems nusikalteliams. JAV ir Kanada pasiūlė priimti ir pasirašyti tarptautinę sutartį sankcijoms prieš piratus globojančius tai-kyti. Sutartis veikty JT chartos rėmuose, suteikiant Saugumo Tarybai teisę ir pareigą sank-cijas pritaikyti.

Washingtono pradėjo tą rei-kałą svarstyti 19 valstybių atsto-vai. JAV-Kanados sutarties pro-jektas gali sulaukti kritikos iš Sovietų ir arabų valstybių, bet tikimasi sutarties projekto branduolį išsaugoti. Vėliausia žinia iš Washingtono prane-ša, kad sutarties pagrindinis principas priimtas, tik ieskoma skirtingos redakcijos jam įre-minti.

KISSINGERIS MASKVOJ, PARYŽIUJ IR LONDONE

Prez. Nixono diplomatinis pa-tarėjas dr. Kissingeris vienu iš-vykimu vedė slaptus pasita-rimus Maskvoj, Paryžiuj ir Lon-done. Visur buvo kalbama apie Indokinijos karo likvidavimą teritorinio status quo pagrindu. Maskvoj pagrindinė tema dai buvo ir prekybos santykiai, ku-rių Maskva atkakliai siekia.

Apie Vietnamą nieko nesuži-nota nė iš Maskvoj paskelbto

komunikato, nė iš Kissingerio pokalbio su spaudos atstovais. Lyg ir netyčia Kissingeris pra-sitarė, kad komunistai Paryžiuj gali pradėti rimtai derėtis.

Dėl prekybinių santykių su Maskva padaryta rimta pažanga principiniais klausimais. Trys Sovietų komisijos tuoj atvyksta į Washingtoną techniškų klau-simų tvarkyti su panašiomis Ame-rikos komisijomis.

Prieš rinkimus

OPINIJA PERSVERIA NIXONO NAUDAI, BET VILTIMI GYVENA ABIDVI PUSĖS

McGOVERN ŠTABE: kur pa-ramos ieskoti?

Rinkimų strategai mano, kad rinkiminė propaganda turi būti mesta į didžiuosius miestus: Chicagą, Clevelandą, Phi-ladelphiją, New Yorką. Dėl to McGovern, padedamas sen. Kennedy puolėsi laimėti Illi-nois rinkimų aparate galingo Daley palankumo. Antra, McGovern prabilo nauju balsu. Kovodamas dėl nominacijos, jis stengėsi rodytis "kairus radika-las". Dabar pamatęs rinkikų nuotaikas, savo veidą pakaitė ir visur skuba pasiskelbti esąs demokratas ir einąs pagal de-mokratų partijos liniją. Palan-kiau dabar atsiliepia ir apie

buvusį prezidentą Johnsoną, kurį pirma buvo niekais ver-tęs.

McGovern kaitaliojimas su-prantamas: jis ne sykį sakė esąs pragmatikas, t. y. toks, ku-ris žiūri, kaip šiuo metu naudin-giau. Dabar, anot vieno stebė-tojo, jam nėra naudinga rody-tis radikalų; radikalai jo neiš-rinks; reikia remtis dauguma, o dėl nusivylusių radikalų, kurie kaltina McGovern išdavimu, nėra ko jaudintis: už ką gi jie kitą galės balsuoti?

Blogai su pinigais propa-gandai. Blogai, kad štabe nėra sutarimo ir tvarkos; kai kurie pasitraukė; patį O'Brien tik pasisėkė apraminti.

NIXONO ŠTABE: pasitikėji-mas, keliamas opinijos tyrimais

Nors rinkimų vadovybė įspė-jo nepervertinti galimybių lai-mėti, tačiau pasitikėjimą remia ligioliniai opinijos tyrimų duo-menys. Gallupas rado palan-kumą Nixonui 64:30. Tarp bal-suotojų iki 30 metų — Nixo-no naudai 61:36. Dar paskesni Harris tyrimai (paskelbti rugsė-jo 14) rodo Nixono naudai 63:29. WCBS televizijos tyrimai New Yorko valstijoje Nixono naudai 50:30.

New Yorke demokratų atspa-ra buvo žydai; iš jų Nixonas 1968 buvo gavęs tik 18 proc. Dabar McGovern naudai tik 41:37.

Demokratų tvirtovė buvo ir unijos. Dabar visos Amerikos plotu Nixono naudai 56:36. De-mokratas rėmė ir dauguma katali-ky. Dabar 62:27 Nixono nau-dai.

James Reston (NYT) sako, kad niekad nebuvo toks didelis

TERORIZMAS

J. TAUTOSE

J. Tautų gen. sekr. Wald-heimas pasinaudojo jam duota teise papildyti gen. asamblėjos sesijos darbotvarkę dar vienu klausimu: priemonės terorizmui sulaikyti. Sesija prasidėjo rugsė-jo 19, jos darbotvarkėj dabar jau įrašydinta 100 klausimų.

Waldheimas nedaro jokių pasiūlymų, tik prašo praveisti bendras diskusijas. Nors apie tai neužsimenama, bet ir be

Mohammed el-Zayyat, nau-jasis Egipto užsienio reikalų ministris. Diplomatas nuo 1950, priklausęs moderuotų Egipto valstybininkų grupei, niekad tuščiai nešūkavęs prieš Izraelį. Esama įtarimo, kad esąs palankus Izraelio planams pradėti taikos derybas prie vieno stalo, gi tarpininkus lai-kina palikti už durų.

JŲ DARBO DIDŽIOJI DALIS ATLIEKAMA TYLIAI...

O. KLORYTĖ, Cleveland

(Mūsų veiksmų ir veiksmelių didžioji dalis prasminga tuo, kad Lietuvos reikalą gyvina opinijoje ir tarp pačių lietuvių.

Paskutiniu laiku daugiausia pagyvino patys Lietuvos lietuviai, kurių žygius bei aukas paskelbė tarptautinės agentūros. Lietuvos padėtį Amerikos opinijoje gyvino LB informacijos tarnyba; gyvino lietuvių jaunimas Simo Kudirkos progą. Gyvino ir tebe gyvina progine ir nuolatine veikla taip pat jaunimo sąjūdis, pasivadinęs "Jaunimo žygis už tikėjimo laisvę."

Šio sąjūdžio jaunimas sakos, kad jo didžioji darbo dalis atliekama tyliai. Tad čia norima išskirti jį "iš tylos", skelbiant Onytės Klorytės sutrauktą pranešimą, kuris buvo skaitytas Jaunimo kongreso studijų dienos Kento universitete liepos 6. — Red.)

SAJŪDŽIO ISTORIJA

1965 metais buvo "Jaunimo žygis į Jungtines tautas". Jį prisimindama ir norėdama prisidėti prie lietuvių religinio gyvenimo atnaujinimo, Moksleivių ateitininkų sąjunga 1966 m. lapkričio 13 paskelbė reikalą organizuoti "žygį pas Šventąjį Tėvą."

Tuo žygiu siekė, kad būtų įvesta lietuvių bažnytinė savitarka; kad Šventasis Tėvas būtų prašomas

įsteigti lietuvių vyskupijas laisvame pasaulyje, kurioms pavestos visos šiuo metu nuo kitų vyskupijų priklausančios lietuvių parapijos, vienuolijos, mokyklos.

Tokiu būdu laisvojo pasaulio lietuviai gautų teisę savarankiškai tvarkyti savo religinį gyvenimą savų vyskupų vadovybėje.

Į šią mintį greitai atsiliepė A.R.K. Federacija. Buvo pareikštas pageidavimas, kad norint šia akcija apimti visus lietuvių katalikus iniciatyva lietuvių vyskupijų steigimo reikalą būtų perleista federacijai.

Federacija paliko vykdomajam komitetui paruošti tikslinę žygio pas Šventąjį Tėvą projektą. Po nesėkmingų pastangų tokį komitetą sudaryti, 1968 Moksleivių centro valdybai paprašius, žygio komiteto sudarymo iniciatyvą federacija grąžino Moksleivių sąjungai.

1968 spalio 22 komitetas buvo sudarytas. Jame dalyvavo šios jaunimo organizacijos:

Akademinis skautų sąjūdis, Korp Neo-Lithuania, Lietuvių jūrų skautija, Lietuvių skautų brolija, Lietuvių skautų serija, Lietuvos vyčiai, Moksleivių ateitininkų sąjunga, Studentų ateitininkų sąjunga, PLB jaunimo sekcija.

SAJŪDŽIO NUOLATINĖ VEIKLA

"Žygio" darbai dvejopi: nuolatiniai ir proginiai. Nuolatinis darbas — visada ir visur informuoti pasaulį apie tikėjimo persekiojimą Lietuvoje.

Tam reikalui komitetas yra paruošęs ir išspausdinęs eilę leidinių ir juos išplatinęs tūkstančiais. Konkrečiai:

1. Informaciniai pakartotiniai laišukai J.T. gen. sekretoriui ir visiem ambasadoriam, išskyrus komunistinio režimo; taip pat prezidentui Nixonui.

2. Leidinys "Lietuviai kunigai 1966 Jaunimo metais" — čia gausi statistinė medžiaga apie lietuvių ir lietuvių kunigų pasklidimą pasaulyje.

3. "Kas yra tikroji laisvė?" — medžiaga jaunimo diskusijoms.

4. Religinių pažiūrų anketa — išsiųsta per 1200 egz., ir jau gauta 340 atsakymų.

5. Anglų kalba: Vilniaus 40 kunigų deklamacija — išplatinta per 2000 egz.

6. Anglų kalba: Kun. Šeškevičiaus gynimosi kalba — 500 egz. išsiųsta visiem Clevelando

Jaunimo žygio už tikėjimo laisvę komitetas Kent universitete, kai ten vyko studijų dienos, buvo išstatęs spaudos iškarpų montажą, kuris rodė komiteto veiklą.

vyskupijos tautinių parapijų kunigam.

7. Anglų kalba: Kun. Zdebskio gynimosi kalba — 200 egz.

8. Anglų kalba: Kun. Kontauto brošiūra apie religijos persekiojimą Lietuvoje — per 900 egz. išsiųsta Clevelando vyskupijos kunigam su papildymu apie 17,000 parašų memorandumą; per 400 egz. išdalinta demonstracijų metu ir kt. progom.

Šiuo metu yra sudarinėjamas Amerikos universitetų bibliotekų sąrašas. Numatoma jom pasiųsti mūsų leidinių kompleksus.

ZYGIO PROGINIAI DARBAI

Š. m. vasario mėn. buvo suaruštas pranešimas apie Žygį Clevelando visuomenei ir balandžio mėn. kultūrinė pavakarė su dr. J. Gimiaus paskaita "Dievas ir tauta mūsų gyvenime". Balandžio gale suorganizuotos penkių tautų kunigų koncelebruotos mišios Clevelando katedroje ir didžiulė demonstracija ryšium su 17,000 lietuvių peticija J. Tautom. Šis įvykis buvo plačiai aprašytas amerikiečių laikraščiuose.

Išgirdęs apie Romo Kalantos susideginimą, Žygio komitetas, pirmasis, rytojaus dieną suorganizavo demonstraciją miesto centre; gausiai dalyvavo spaudos ir televizijos atstovai, Clevelando dienraštyje pirmą kartą pasirodė vedamasis lietuvių reikalais. T. G. Kijauskas, jėzuitų provinciolas, per tris specialias radijo ir televizijos programas kalbėjo amerikiečių

visuomenei apie religinį persekiojimą Lietuvoje.

Žygio darbai yra žinomi ir Lietuvoje.

"ZYGIUOJA — NENUZYGIUOJA"

Kartais komitetas yra kritikuojamas, kad "jau šeštus metus žygiuoja pas Šventąjį Tėvą ir vis nenuzygiuoja". Noriu atsakyti, kad pagrindinis Žygio uždavinys yra nuolatos žygiuoti idėjos vardu. Vaziavimas į Romą nėra pagrindinis tikslas, o tik priemonė. Tos priemonės pavartojimas priklauso ne tik

nuo mūsų, bet ir nuo Šv. Tėvo.

Girdimas kartais nusistebėjimas, kad Žygis dar egzistuoja. Kadangi didžioji darbo dalis yra atliekama tyliai, galvojama, kad Žygis miręs. Bet padėtis yra ne tokia: Žygis tebėra stiprus, gyvas ir dirba visiem lietuviams labai svarbų darbą.

P.S. Algirdui Mulioliui pasitraukus, dabar Jaunimo žygio už tikėjimo laisvę pirmininkas yra Romualdas Bublys. Žygio adresas: 23430 Harms Rd., Richmond Heights, Ohio 44143.

OKUPUOTOJŲ LIETUVOJŲ

Kas vasaroja Palandoje?

"Sovietskaja Litva" liepos 25 įdėjo šią vasarą Palangoj vasarotųjų nuotrauką. Viena tokia grupė gėnisi Palangą. Kas tie vasarotojai? Taigi — S. Kovalenka (iš Charkovo), M. Ordanmič (Ufa), N. Levi (Maskva), A. Sugaev (Uralk), B. Jocienė (Kaunas), A. Kossobier (Suchumi), G. Grigoreva (Čeliabinsk), D. Davliatov (Taškent), G. Belousov (Krasnopolsk) ir A. Cakadze (Tbilisi). Taigi iš 10 vasarotojų vos viena — lietuvis, ir tai būdinga ne tik vasarotojų grupei, bet ir visai Palangai, kur okupuoti lietuviai sudaro vos 10 proc. visų vasarotojų. (E)

DAINŲ KATALOGAS

Lietuvoje dirbą lietuvių kalbos ir literatūros instituto folkloristai, pasinaudodami lietuvių tautosakos rankraščiu, sudarė lietuvių liaudies dainų katalogą.

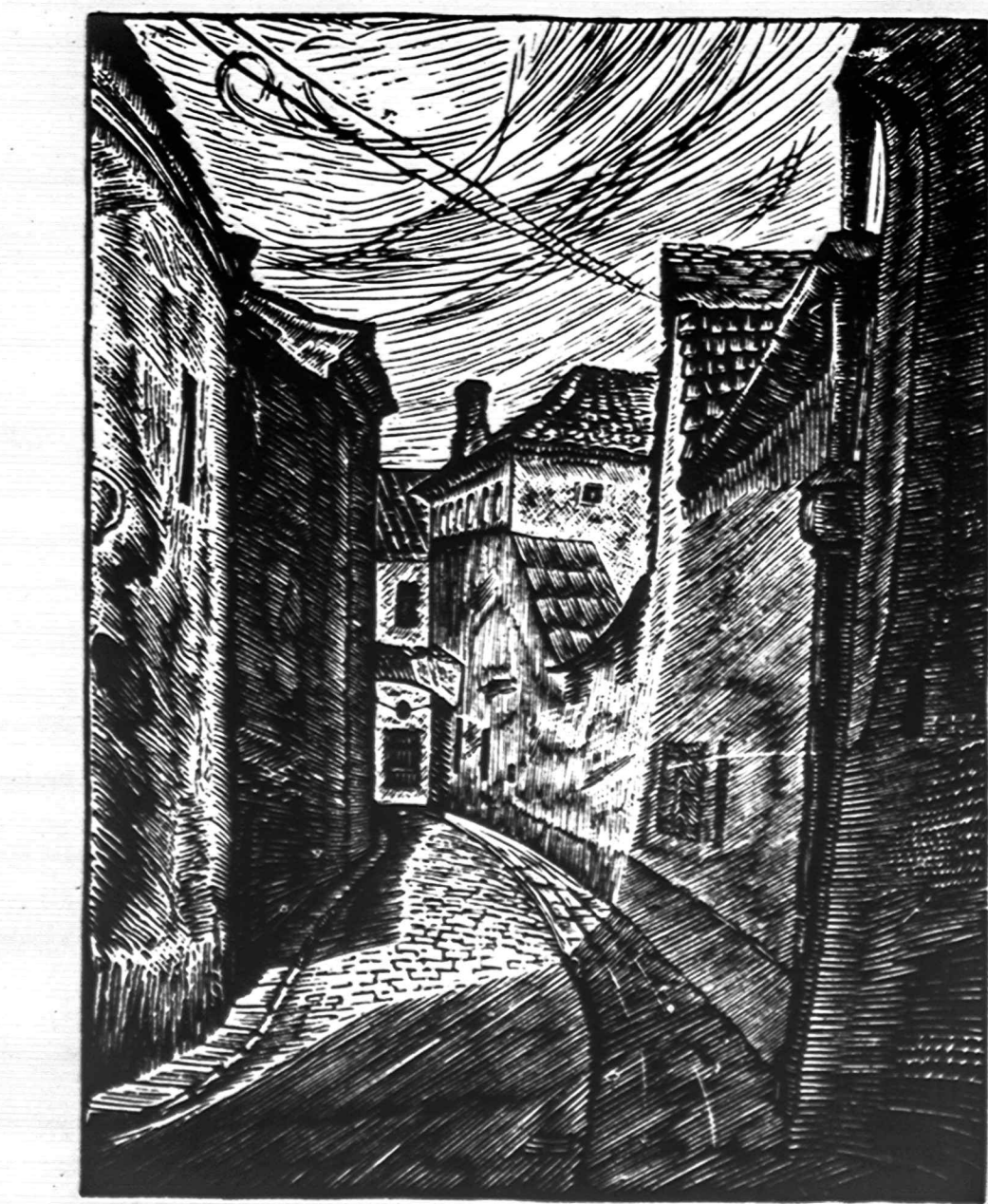
Katalogas apima apie 400, 000 dainų. Darbo dainų Lietuvoje sukurtą 904; rinkėjai yra užrašę daugiau kaip 20, 000 jų variantų ir 4026 melodijas. Kataloge užfiksuota daugiau kaip 2500 vestuvių, daugiau kaip 1000 meilės ir apie 1000 karinių istorinių dainų su jų variantais.

Populiariausia daina apie tėviskėn — paskrendančią gegutę pavirtusią marlelę. Šios dainos lig šiol užrašyta beveik 1500 variantų. Išleistas katalogas, manoma, palengvins folkloristams parengti sistematinį liaudies dainų leidinį. Surinktų lietuvių liaudies dainų ligi šiol paskelbta tik nedidelė dalis — apie 5 proc. (E)

Miestuose gyventojų judėjimas 1970

Į miestus atvyko 112,915, asmenų; iš Lietuvos — (kaimo) 84,652; iš kitur (kitos respublikos) 28,263. Iš miestų išvyko 73,072; į Lietuvą (kaimą) 51,701; į kitas respublikas 21,371.

Tuo būdu 1970 Lietuvos miestuose atsirado (28,263-21,371) — 6,892 nauji kolonistai, daugiausia rusai, ukrainiečiai ir gudai. ("Viesnik Statistiki", 1971 m. Nr. 11, 82-83 psl.). (E)

Pilies skersgatvis Vilniuje. Dail. J. Kuzminskio linoleumo raizyns.

TAISOM RADIOJO IR TELEVIZIJOS APARATUS spalvotus ir paprastus. Pilnas patarnavimas įdedant naujas dalis. Apatarnaujam Queens ir apylinkės lietuviams. Naujų aparatų neparuodam. Kreiptis tel. 847-0887. Adresas: Mr. Joe Kazlas, 87-15 Myrtle Avenue, Glendale, N.Y. 11227 (2 blokal nuo Woodhaven Blvd.).

SPARTA — Rašomos mašinėls jv. kalbomis, radio, spalv. TV, kompiuteriai, jv. biuro mašinos — pigiausiai. Praneškite kuo interesuojatės ir firmų autentiškus katalogus gausite iš SPARTA sav.: J. L. Giedraitis, 10 Barry Dr. E. Northport, N.Y. 11731. Tel. (516) 757-0055.

ANTANAS J. SVELSKIS — lietuvis advokatas — 88-03 Jamaica Avenue, Woodhaven, N.Y. 11421; tel. 441-1182, namų TW 7-3061 (nuo 9 r. iki 9 v.)

J. B. SHALINS-SALINSKAS — Laidotuvių direktorius. 94-02 Jamaica Ave (prie Forest P-way Sta.), Woodhaven, N.Y. 11421. Sutelkia garbingas laiduves. Kopyčios parūpinamos visose miesto dalyse. Tel. 296-2244.

JOSEPH GARSVA — GRABORIUS, BALSAMUOTOJAS. 2 modernios kopyčios. 231 Bedford Avenue, Brooklyn, N.Y. 11211; EV 8-9770.

MATTHEW P. BALLAS FUNERAL HOME — Moderni kopyčia, Air-conditioned. A. J. Balton-Baltrūnas, Licensed Manager and Notary Public. 680 Grand St., Brooklyn, N.Y. 11211; ST 2-5043.

BUYUS FUNERAL HOME, Mario Teixeira, Jr. laidotuvių direktorius. 426 Lafayette St., Newark, N.J. 07105; tel. 344-5172. Paruošiamos garbingos laiduvės. Modernios kopyčios, oras vėdinamas.

VAITKUS FUNERAL HOME, Notary Public. 197 Webster Ave. Cambridge Mass. Pranas Vaitkus, laidotuvių direktorius ir balsamuotojas. Modernias kopyčia šermentims dyka. Aptarnauja Cambridge ir Bostoną. TR 6-6434

RIMOS ir JUOZO BRUŽŲ siuntinių įstaiga atlieka visus patarnavimus sudarant siuntinius ir užsakant kitas dovanas į Lietuvą. Didelis prekių pasirinkimas. Sąžiningas ir greitas patarnavimas — 94-08 Jamaica Avenue, Woodhaven, N.Y. 11421. Telef. 441-4712

JUOZO ANDRUSIO Real Estate, Insurance. Apraudimas gyvybės, namų automobilių, baldų ir k. Namų pardavimas, apdraudimas, Income Tax užpildymas, Mutual Funds — pinigų investacijos. Kasdien nuo 9 iki 8 val.; šeštą dienai iki 6 v. pp. 87-09 Jamaica Ave., Woodhaven N.Y. 11421; VI 7-4477

VYTAUTAS BELECKAS, sav. Winter Garden Tavern. 1883 Madison St. Ridgewood, N.Y. 11227, EV 2-6440. Salė vestuvėms ir kt. pramogoms. Bėto, duodami poaidotuviniai pietūs. Pirmos rūšies lietuviškas maistas prie noma kainas.

SIDABRINIO VARPO KEPYKLA — Silver Bell Baking Co. Lietuviška ir europietiška duona ir pyragai, šventėms, vestuvėms bei pokyliams tortai. Daša ir Albertas Radžiūnas, sav. — 43-04 Junction Blva., Corona, Queens, N.Y. 11368. Telef. 779-5156.

Kas norėtų įsigyti lietuviškų plokštelių ar lietuviškų knygų, prašomi kreiptis į Darbininko administraciją, 910 Willoughby Ave., Brooklyn, N.Y. 11221.

S & G MAISTO KRAUTUVĖ. Antanas Vaitkus, ved. 84-04 Jamaica Ave. Woodhaven, N.Y. 11421, 296-2502 arba 296-7774; 340 Grand St. Brooklyn, N.Y. 11211, ST 2-4329. Papildomai kainom primame užsakymus vestuvėms ir pobjūvams. Pristatom j namus liekuviškus skilandžius, sūrius. We take all orders special price for Weddings and Parties. Home-made Bologna.

MOVED TO LARGER QUARTERS — KORDOL FABRICS by — SUPERIOR PIECE GOODS CORP. 194 ORCHARD ST. New York, N. Y. 10002, telef. AL 4-8319. Vilnonės medžiagos jūsų artimiesiems — importuotos ir vietinės. Vilnonės medžiagos kostiumams, paltais ir suknelėms. Taip pat šilkinės maišytos, spalvotos, lovoms užtiesalai, vilnonės skaros ir šalikai — geriausios rūšies pigiausiomis kainomis. Specialus patarnavimas paruošiant paketus į Europą. Užeikite ir įsitikinsite!

VYTAUTAS MAZELIS, fotografas — vestuvės: spalvota ir juoda balta (ga-u vykti ir į kitus miestus), portretūra, meno darbų nuotraukos ir kiti fot-patarnavimai. 422 Menahan St. Ridgewood, N.Y. 11237; Tel. HY 7-4677.

Lietuviškam rajone —
LIETUVIŠKA GELIŲ PARDUOTUVĖ

Alice's Florist Shop
107-04 Jamaica Ave. Richmond Hill, N. Y.

Gėlės įvairiom progom

Maloniai kviečiame kaiminystėje gyvenančius tautiečius atsilankyti arba paskambinti telefonu 846-5454 - 9527; vakare: 835-4149. Čia rasite nuosirdų lietuvišką patarnavimą.

Lietuviško stiliaus paminklai: sukuriami ir veltui pristatomi į visas kapines New York, New Jersey ir Connecticut valstijose

Fasolino Memorials CO.

66-86 80th Street (prieš St. John's kapines) Middle Village, N. Y. Queens, N. Y. 11379 (212) Davenport 6-3150

— Tai yra mūsų vienintelė vieta — Gausi parodų salė

Lietuviška KELIONIŲ AGENTURA

VYTIS

Romas Kezys, Pres.

2129 Knapp St., Brooklyn, N.Y. 11229 — Tel. 769-3300

- Paskutinės informacijos apie žemiausias kainas
- Kelionės į visus pasaulio kontinentus
- Lietuvių grupinės kelionės atostogų metu

Patarnaujama visuose kelionių reikaluose:

LEKTUVAI
VIESBUČIAI
LAIVAI (Cruises)
AUTOBUSAIS įdomių vietų lankymas

Specialios nuolaidos:
INDIVIDUALS (ekskursiniai bilietai)
GRUPĖMS
JAUNIMUI
SEIMOMS

DARBININKAS

910 WILLOUGHBY AVE.
BROOKLYN, N. Y. 11221

Editorial Office GL 5-7281 Business Office GL 2-2923

THE WORKER by FRANCISCAN FATHERS

Eina nuo 1915 metų
1951 sujungė AMERIKĄ, LDS organą DARBININKĄ ir LIET. ŽINIĄSSecond-class postage paid at Brooklyn Post Office
Published weekly

Prenumeratos kaina \$8.00 — Subscription per year \$8.00

Laikraštį tvarko REDAKCINĖ KOMISIJA

Straipsnius ir korespondencijas redakcija taisy savo nuotitru. Nenaudoti straipsniai saugomi ir grąžinami autoriams prašant. Favarde pasirašyti straipsniai nebūtinai išreiškia redakcijos nuomonę. Už skelbimų turinį ir kalbą redakcija neatsako.

Blokai pasikeitė

Pokarinėje praecy buvom susipratę su faktu, kad politinės bei ideologinės jėgos buvo pasidalinusios į du blokus: komunistinį ir antikomunistinį. Tarp jų vyko šaltasis karas. Susidarė dar ir trečiasis blokas — tariamų „neutralių“, kurie rodė palankumą komunistiniams blokui, o naudojo antikomunistinio bloko gėrybėm. Pagal senąją „išmintį“ — trečiasis naudojasi.

Šaltasis karas pagaliau sustabdytas ir niekinamas. Įtikinėjama, kad komunistinis blokas persiklo; prarado savo centrą, ir atsirado „policentrizmas“. Įtikinėjama, kad bloku priešiškus buvo „ideologija“, o ji neturinti lemti valstybių santykių. (Ideologija neturinti lemti net ir Bažnyčių santykių su valstybe!). Šaltasis karas pakeistas „koegzistencija“ ir „dialogu“.

Taip „komunistinis“ ir „antikomunistinis“ blokai tariamai palaidoti.

Koegzistencijos dvasiai įsigalint, susidarė betgi vėl du blokai. Nelygios jėgos blokai. Blokai kitais pagrindais.

Vienamė bloke susitelkę materialistai, t. y. tie, kurie siekia materialinės, ūkinės naudos. Jie surado bendrą interesą tarp komunistinio režimo kraštų ir kapitalistinių. Sovietai ir jų satelitai, kom. Kinija siekia pagerinti savo buitinę pramonę, gyventojų aprūpinimą. Savom jėgom negali to padaryti. Kodėl tam reikalui nepanaudoti Vakarų kapitalistų pagalbos. Pastarieji tam paslaugūs, nes siekia kuo daugiau savo gaminių parduoti komunistinio režimo kraštams.

Tuo keliu pirmiausia pasuko Europos kapitalistai. Tuo keliu spyrė ir tebespiria eiti savo vyriausybę ir Amerikos kapitalistai. Ir vyriausybė negali at-

sispirti, juo labiau, kad tai bus gera korta prieš pat rinkimus.

Tai skirtingų režimų kapitalistų blokas, kuriame nėra vietos darbo žmonėm. (Ir dėl to Amerikos unių federacija yra prieš tokį bloką).

Tas antrasis, besiformuojantis blokas yra kankinių blokas. Kankinių, kurie, nepatenkinti komunistine ir kapitalistine eksploatacija, ima kelti balsą ir reikalauja to, ką pirmasis blokas buvo pagarsinęs — žmogis-kijų teisių.

Bloke savaime atsirdė tie intelektualai, kurie Jugoslavijoje pakėlė balsą prieš komunistinę „naująją klasę“ ir dėl to atsirdė Tito kalėjime. (Nors prieš porą savaitių ir Titas prašė naują jau prieš „komunistus milijonierius“).

Atsirdė bloke Sovietų Sąjungos rašytojų bei intelektualų grupė, kurie išdrįso demonstruoti ir suorganizuoti „samizdatą“. Atsirdė tie kroatai, kurie šią vasarą mėgino ginklą pakelti prieš Jugoslavijos imperalizmą.

Ypatinga vieta teko šiame bloke Lietuvai, kurios peticijos, susidėginimai, mėginimai išbėgti virto kaltinančia bei uždegančia medžiaga ir kitiem paverttiem.

Tai naujas tarptautinis kenčiančių ir protestų keliančių blokas.

Išaugo ir trečiasis blokas — „neutralių“, t. y. tylinčių blokai. Tai blokas, kuris savo tylinčių remia pirmojo bloko pastangas išlaikyti status quo. Tylė Europos vyriausybės; tylė Amerikos; tylė Vatikanas. Tylė ir Jungtinės Tautos.

Valdantieji nori išlaikyti status quo, kaip romėnai norėjo išlaikyti vergų sistemą. Tylyjimas yra tai sistemai parama.

Tačiau tai yra prieš gyvenimo logiką, kuri verčia judėti ir keistis.

Artimųjų Rytų klausimų stebėtojai ir žinovai laužo galvas: kaip suprasti ir išaiškinti staigų Egipto prezidento Sadato sprendimą pasiūsti 20,000 rusų namo. Tikrai nelauktas ir netikėtas išvijimas „svečių iš šiaurės“. Bendrai imant, kada iškoma atsakymo į šį klausimą, žinovai ypač pabrėžia politinius motyvus. Sakoma dar, kad rusai nesusbroliauo su egiptiečiais. Rusų elgesys buvęs biauresnis už senųjų kolonizatorių elgesį. Anie nors buvę godūs išnaudotojai, tačiau bent buvę mandagūs. O pas rusus nė to nebuvo. Pati toji keista, nei karo nei taikos, padėtis buvo naudingesnė Sovietų Sąjungai, kuri įsigalėjo Artimuosiuose Rytuose, negu egiptiečiams. Taigi, pagal dalyko žinovus, šios ir dar kitos priežastys privedusios prie pasaulį nustebinusio Sadato sprendimo.

Visuose to nepaprasto įvykio komentaruose vos vienas antras užsiminė dar kitą priežastį: egiptiečių antikomunizmą, kuris ypač stiprus Egipto kariuomenėje. Šitas motyvas, nors ir mažiau pastebimas, yra vertas didesnio dėmesio. Egiptiečių antikomunizmas nėra politinio pobūdžio, o grynai religinės prigimties nusistatymas. Liaudies Egipte tiesiog biauressis komunistų dėl to, kad jis yra ateistinis. Dėl to bet koks komunistų suderimas su egiptiečių galvoseną ir pasaulėžvalgą yra neįmanomas, nors valstybės vadai bandė politiniais sumetimais šį klausimą peršokti, jį tarsi ignoruoti. Praktika parodė, kad priešingumas tarp komunistų ir religingos egiptiečių tautos virto nesulaikoma įtampa.

Kodėl tad egiptiečiai emė šnairuoti į rusus? Kodėl studentų manifestacijos ir riaušės buvo antisovietinio pamušalo? Sakysite — tai buvo tautinės savivarbos apraiškos. Tačiau nepamirškime, kad arabų nacionalizmas yra tampriai susijęs su tradiciniu religingumu. Joks sambūvis, jokia draugystė nėra įmanoma tarp islamo dvasinės pasaulėžvalgos ir materialistinės bedieviškojo komunisto ideologijos. Jei politikai ieško patenkiamo atsakymo ir bando daryti išvadas iš fakto, kad nuo Nilo krantų buvo nuvyti kazokai (čia jiems ne Donas), tai jau jų reikalas. Bet šalia viso to reikia matyti kitą realybę: Sadato politinis sprendimas buvo padarytas atsižvelgus į tautos nusistatymą priešintis ateizmui ir išsaugoti tikėjimo ir tradicijos vertybes. Taigi rusų iš Egipto išvijimas turi ne tik politinį, bet ir pasaulėžiūrinį, tikriaus, religinių, motyvų.

Deja, negalima to pasakyti apie Vakarus, kur nematyti ištikimybės ir prisirišimo prie savosios doktrinos ir prie savųjų tradicijų dvasios. Tai labai ryškų katalikų pasaulyje visose plotmėse.

MAHOMETAS PRIEŠ MARKSĄ

PO PLATŲ PASAULĮ PASIDAIURIUS

tiečių tautos virto nesulaikoma įtampa.

Kad krikščionybė nėra suderinama su komunistu, nėra vien tik teorija, nuomonė, bet tiesa, paremta Šventuoju Raštu, Evangelija, išskilingai popiežių paskelbtais dokumentais, kurie nėra atšaukti ar pakeisti, kurie yra antspauduoti per 55 metus Bažnyčios kankinių krauju komunistų valdomuose kraštuose. Kai 1937 popiežius Pijus XI enciklikoje „Divini Redemptoris“ pasakė, jog „komunizmas yra iš esmės nedoras, su juo neturi bendradarbiauti nei vienas, kas nori apsaugoti krikščioniškąją kultūrą“, tai nebuvo kažkas naujo, o tik sintezė to, ko Bažnyčia visuomet mokė ir kas buvo katalikybės amžiu paveldėtas turtas. Juk iš tiesų, koks gali būti bendradarbiavimas tarp krikščionybės, kuri moko žmones nevertinti žemiškųjų gėrybių, ne paties gyvenimo, o ieškoti amžinųjų vertybių, kurios garantuoja amžinąjį gyvenimą, — ir ateistinio marksizmo, kuris neigia Dievą, būsiamąjį gyvenimą ir moko žmones tenkintis tik šiuo žemišku gyvenimu?

Per išties šimtą metų, pradedant popiežium Pijum IX ir baigiant Pijum XII, Bažnyčia skelbė nesuderinamą antitezę tarp krikščionybės ir komunisto. Tasa Bažnyčios mokymas buvo aiškus ir tvirtas.

Kad krikščionybė nėra suderinama su komunistu, nėra vien tik teorija, nuomonė, bet tiesa, paremta Šventuoju Raštu, Evangelija, išskilingai popiežių paskelbtais dokumentais, kurie nėra atšaukti ar pakeisti, kurie yra antspauduoti per 55 metus Bažnyčios kankinių krauju komunistų valdomuose kraštuose. Kai 1937 popiežius Pijus XI enciklikoje „Divini Redemptoris“ pasakė, jog „komunizmas yra iš esmės nedoras, su juo neturi bendradarbiauti nei vienas, kas nori apsaugoti krikščioniškąją kultūrą“, tai nebuvo kažkas naujo, o tik sintezė to, ko Bažnyčia visuomet mokė ir kas buvo katalikybės amžiu paveldėtas turtas. Juk iš tiesų, koks gali būti bendradarbiavimas tarp krikščionybės, kuri moko žmones nevertinti žemiškųjų gėrybių, ne paties gyvenimo, o ieškoti amžinųjų vertybių, kurios garantuoja amžinąjį gyvenimą, — ir ateistinio marksizmo, kuris neigia Dievą, būsiamąjį gyvenimą ir moko žmones tenkintis tik šiuo žemišku gyvenimu?

Per išties šimtą metų, pradedant popiežium Pijum IX ir baigiant Pijum XII, Bažnyčia skelbė nesuderinamą antitezę tarp krikščionybės ir komunisto. Tasa Bažnyčios mokymas buvo aiškus ir tvirtas.

Paskutiniaisiais metais S. Officium dekretas, pasmerkęs komunistą, buvo ne kas kita, kaip tik patvirtinimas ankstesnių Šv. Sosto sprendimų.

Deja, paskutiniaisiais metais pasigendama to aiškumo ir tvirtumo katalikiškame pasaulyje, kada apgaulingoji komunisto propaganda įgavo tragiško sustiprėjimo. Ne vienas klausia: kodėl komunisto pasmerkimas yra tyliai pamirštas, kada jis būtų labiausiai reikalingas? Kodėl prieš komunisto klaidas ir terorą katalikų pasaulis neišstojia su senesniu praecy tvirtumu ir atvirumu? Priešingai, pastebima nusileidimo, pasidavimo ženklai neva dialogo ir bendradarbiavimo sąskaiton. Kodėl pasauliečiai, kunigai ir vyskupai ima atmetsti ir net pasmerksti ankstesnius Bažnyčios mokymus ir įspėjimus saugotis komunisto, kaip maro? Kodėl Cilėje kardinolas išdrįso katedroje sugiedoti Te Deum laudamus komunisto Allende pergalei? Kodėl Brazilijoje kitas kardinolas, pasmerkęs kunigus partizanams, turėjo atsisakyti iš savo posto? Kodėl yra toleruojami kunigai ir vienuoliai, aiškiai stoję už marksistų eiles? Kodėl giriami ir laiminami Pietų Amerikos tupamaros kapelionai, kurie vietoj brevijoriaus pasirinko sąmokslus ir skelbia klasių kovą? Kodėl, pagaliau, taip mažai kalbama apie Tylos Bažnyčią, apie vyskupus, kunigus, vienuolius ir vienuoles, kurie kenčia dėl tikėjimo komunistų junge?

Tai klausimai, kuriuos sukelia nelauktas Sadato gestas. Argi galimas dalykas, kad musulmonai yra šiandien nuoseklesni ir tvirtesni už katalikus, begindami savo tikėjimą nuo besiveržiančio ateizmo? Atrodo, kad šių dienų revoliucinės nuotikos nebus aplenkusios nė Bažnyčios, nė S. Officium, kuris paskutinį kartą pasmerkė ateistinį komunistą. Pagaliau juk nėra ne paties S. Officium. Argi tad likusią tuščią vietą turės užimti islamo inkvizicija, ir kryžiaus žygį prieš bedievius ateityje ves ne krikščionys, o Mahometo sekėjai ir Korano saugotojai? ...

J. Verus

Amerikos Lietuvių Tarybos delegacija respublikonų partijos platformos komiteto apklausinėjimuose rugpjūčio 15 d. Miami Beach, Floridoje. Iš k. inž. Eugenijus Bartkus, buvęs Altos pirmininkas, dr. Kazys Bobelis, Altos pirmininkas, ir dr. Jonas Genys, Altos atstovas Washingtonė.

PO MOKSLO KAUKĖ

MONSINJORAS LEONARDAS C. GIŽINSKAS, T.L.

2

Išlikusieji stipriai duoda pradžią tokiom pat stipriom atžalom. Kadangi tas procesas tęsiasi iš kartos į kartą, tai toji veislė ar rūšis pasiekia kas kartą didesnį tobulumą. Tai ir yra evoliucijos esmė. Jam atrodė, kad žmogaus negimęs vaisius — embrionas patvirtina jo spėjimą. Tas žmogiškas embrionas pereina per visas žemės gyvūnų klases. Savo vystymosi eigoje jis būna panašus į kūjagalvį, paskui į žuvelę, dar vėliau į kitokius gyvūnus.

Ką sako apie tai kiti gamtininkai?

Bendrai kalbant, niekas per daug neginčija pirmojo teigimo, kovos už būvį. Bet daugelis rimtų gamtininkų atmeta arba bent rimtai abejoja dėl natūralios atrankos, kaip būtinos tos kovos už būvį išdavos. Jie tiesiog versta užverčia Darvino pasekėjus nesuskaitomais pavyzdžiais, kur kovą laimi ne tas, kuris fiziškai yra stipresnis. Gi teigimas, kad stipresnieji, tobulresnieji tėvai gimdo taip pat stiprius bei tobulus vaikus, visiškai negali atlaikyti kritikos.

Retas kuris nežino pavyzdžių, kada atletiški tėvai gimdo tikrus invalidus; atsitinka, kad aukštos moralės tėvai gimdo kriminalistus; aukšto rango intelektualai dažnai skundžiasi, kad jų vaikai, jei nėra idiotai, tai tikrai atsilikę protiškaiai.

Tiek, trumpai kalbant, dėl pirmos Darvino knygos — „Rūšių pradžia“. Gi dėl antrosios, labiausiai išgarsėjusios knygos, „Žmogaus kilmė“, visi jo kritikai labai primygtinai pažymi, kad tarp žmogaus ir jam anatomiskai artimiausio gyvulio, beždžionės, esama kokybinio, vadinasi — esmės, o ne tik kiekybinio, vadinasi — laipsnio skirtumo. Žmogui labiausiai būdingi bruožai, kaip abstraktus (atitrauktas) galvojimas, filosofavimas, religija, veržimasis į pažinimą, į tyrinėjimus, į išradimus, dvasinių vertybių, tokių, kaip moralė, statymas aukščiau už medžiagines gėrybes — yra, daugiau ar mažiau, universalūs normalios, nesužalotos žmogiškos prigimties pasilėskimai. Šių labiausiai būdingų žmogiškių bruožų niekas nėra pastebėjęs kad ir mažiau-

sioj užuomazgoj netgi prijaunintų bei išstenuotų beždžionių tarpe.

Iš kitos pusės, kritikai nurodo, kad gyvuliai turi tam tikrų, labai naudingų pirmenybių, kurios tikrai praverstų žmonėm. Nurodoma į gyvulių instinktą. Kada kiekvienas žmogiškas individas, negalėdamas paveldėti savo tėvų patyrimų bei žinių, viską, taip sakant, turi pradėti iš pat pradžių — turi eiti į mokyklą ar kitaip mokytis, — tuo pačiu laiku gyvuliui viso to nereikia. Savo instinkto dėka gyvulus žino visa, kas reikalinga išlaikyti bei apsaugoti jo gyvybę. Į mišką nuėję vaikai dažnai apsinuodija vilkuogėmis, suaugę — grybais. Su gyvuliais taip niekada nepasitaiko. Medžiotojai žino, kaip sunku nunuodyti vilką ar lapę, kad ir gudriai užmaskuotais nuodais. Visi žino faktą, kad iš degančio miško visi gyvuliai pradeda bėgti pirmiau, negu jie pamato ugnį ar suuodžia dūmus. Jūreiviai dažnai pastebėjo, kad pelės ir žiurkės „virvėmis“, vadinasi — eilėmis, viena po kitos, plaukia į krantą ar į kitus laivus, palikdamos tą laivą, kurį vėliau jūroje ištinka avarija. Kodėl žmogus, jei jis tėra tik išbulbėjęs gyvulus, viso to nesugeba? Kodėl jis prarado instinktą, kuris jam taip labai praverstų? Nei pats Darvinas, nei jo pasekėjai į šį klausimą neturi atsakymo. Jei evoliucija yra

kelias į tobulėjimą, tai žmogaus instinktas turėtų būti stipresnis, tobulesnis, negu gyvulio.

Pats Darvinas pripažįsta savo teorijos silpnumus

Savo pirmojo knygoj (The Origin of Species) Darvinas visai garbingai pripažįsta, kad jo teorija negali išaiškinti fakto, kurį visi dideli ir visuotinai pripažinti paleontologijos mokslo autoritetai laiko neabejotinai ir nediskutuotinai. Būtent, to fakto, kad dideli skaičiai, tiesiog — masės įvairių stambių gyvulių atsirado staiga, vienu metu. Kaip tai galėjo įvykti, jei tie stambūs gyvuliai lėtai bei laipsniškai vystėsi iš smulkesnių, nesudėtingų organizmų? Paleontologija yra mokslas apie senų, priešistorinių gyvū būtybių (gyvulių bei augalų) suakmenėjusias ar kitaip užkonservuotas iškasenas. Vadinasi, ne teologija, bet paleontologija smogė labai skaudų smūgį pačiai pagrindinei Darvino teorijos idėjai.

Grizinskas Tasa

Šitoj vietoj tenka pažymėti kad pats Darvinas, savo teoriją vertindamas, buvo daug atsargesnis ir net garbingesnis, negu daugelis jo sekėjų. Tos pat „Rūšių pradžia“ 10-tame skyriuje jis sako, kad jo teorija sužlugę, jei iškasenose nebus rasta visos eilės tarpinių formų, kurios už-

pildytų begalinę prarają, skiriančią žmogų nuo gyvulio. Jo sekėjai ne valandėlei nesuabejojo, kad tokios tarpinės formos, angliškai vadinamos „missing link“, bus tikrai surastos. Tuo jie buvo taip tikri, kad net „pakrikštijo“ tą dar negimusį kūdikį. Ieškoma ir niekada nerastą „missing link“, būtų tarp žmogaus ir gyvulio, jie vadino „homonide“, nuo lotyniško žodžio „homo“ (žmogus). Su nepaprastu uolumu ir užsidegimu buvo ieškoma tų „homonidų“ po visą pasaulį jau beveik šimtą metų. Ar rasta? Jau minėtas Sir Julian Huxley savo knygoj „Evolution in Action“ sako, kad, žiūrint į šį reikalą iš šių dienų archeologijos, geologijos bei paleontologijos turimų davinių taško, „homonidai“ tėra tik tiek realūs, kiek viduramžių raganos, vilkolakiai bei vampyrai. Vadinasi, pasakiškai būtybės. Stipriai pasakytal ir tai ateisto, bet neabejotinai labai kompetentingo eksperto.

Karštingas „homonidų“ ieškojimas

Darvino sekėjai gerai įsidėmėjo minėtą jo pasakymą, kad jo teorija sužlugianti, jei iškasenose nebus surasta visa eilė anatomiskai tarpinių formų tarp žmogaus ir gyvulio. Netaupyta nei laiko, nei energijos, nei pinigų, kad tik būtų surastas tas „missing link“. Šimtmečio bėgyje daug kartų buvo skelbta,

kad, va, jau surastas tikras „homonidas“, pusiau žmogus, pusiau beždžionė. Vadinasi, Darvino teorijos spekuliacijos rado atramą konkrečiame, visai realiam fakte.

Kas mūsų šviesuolių nėra skaitęs ir girdėjęs apie Neandertalio žmogų, apie Javos žmogų, kurį vieni vadino antropopiteku, kiti pitekanthropu tiesuoiu? Vėliau atėjo ortopitekas, zinjatropas, ramapitekas, bra-mapitekas, sivapitekas, Pilt-downo žmogus, Pekingo žmogus ir vėliausiai — astralopitekas. Tačiau džiugavimas visais tais atvejais tęsėsi labai trumpai. Nė vienas tų radinių nebuvo ekspertų pripažintas tuo, kuo juos buvo palaikę. Moksliskai ištyrus, pasirodė, kad vienais atvejais tariamasis „homonidas“ iš tikrųjų buvo „homo“, vadinasi — žmogus; kitais atvejais tai buvo tikra beždžionė. Daugeliu atvejų tos klaidos įvyko be blogos valios. Jos buvo išdava fakto, kad kai kurios beždžionių rūšys, kaip ir kai kurios žmonių rasės, senovėje išnyko. O jos žymiai skyrėsi nuo dabar gyvenančių. Šitoji išvada nėra kokio nors mėgėjo nuomonė. Tai yra rezultatas ilgos ir labai kruopščios studijos, kurią atliko du kvalifikuoti prancūzai mokslininkai: Marcellin Boule ir Henry V. Vallois.

(Bus daugiau)

Žvejai, aliejus, 120 x 150 cm, 1936 m.

KNYGA

APIE

DAIL. J.

BAGDONO

KŪRYBĄ

Rugsėjo 9-10 Kultūros Židinyje vyko dail. J. Bagdono paroda, skirta atžymėti jo gyvenimo 60 metų ir kūrybos 40 metų sukaktim. Ta proga, susidarius sąlygom, išleista knyga apie dailininko kūrybą. Išleido New Yorko Liet. Bendruomenės Vaidžanto Kultūros Klubas.

Siaip mūsų gyvenime renkiama nemaža parodų, bet labai mažai išleidžiama knygų apie dailininkus ir jų kūrybą. Tai tiesiog užmiršta sritis, bet ji yra labai reikalinga, nes tokios monografijos plačiau paskleidžia dailininko kūrybą, ją labiau išryškina. Knyga ir palieka kur kas ilgiau nei paroda. Iš tokios knygos pamatai visą dailininką, jo pragyventą epochą. Tie motyvai ir skatinio leidėjus trūsti ir padaryti šią monografiją. Tegu tai būna nepaskutinė knyga, išleista klubo apie New Yorko dailininkus.

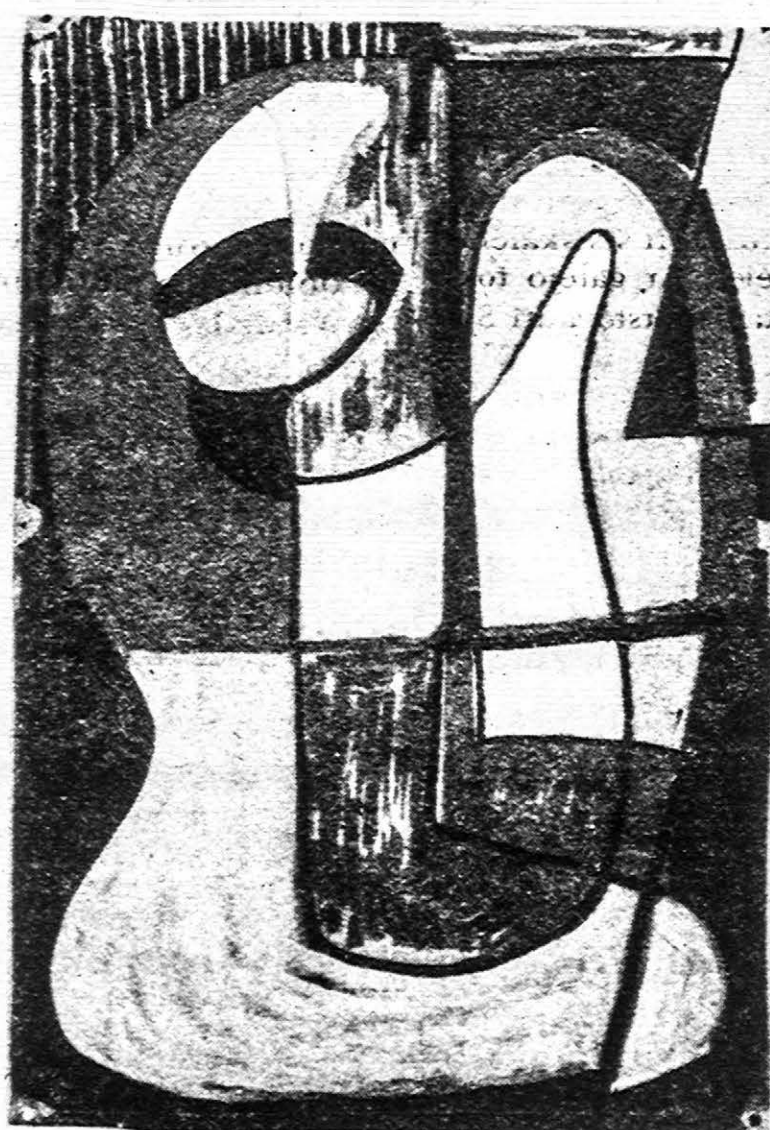
-o-

Monografija turi 80 puslapių. Įdėta labai daug iliustracijų. Pradžioje yra įvadinis tekstas, kurį parašė Paulius Jurkus. Jis ir pačią knygą suredagavo. Prie įvadinio teksto pridėta asmeninių nuotraukų. Iš jų kelios jau istorinės, pav. dailininkai parodoje, prie Vilniaus kavinės.

Įvede apžvelgiama dailininko gyvenimas, jo kūryba. Toliau realistiniai paveikslai rikiuojami pagal metus. Daugiausia įdėta abstraktinių, jie kaip sumaišyti, kad knyga būtų labiau išbalansuota.

Spaudos darbus atliko pranciskų spaustuve Brooklyne. Atspausa ofsetu, darbas švarus. Knyga puikiai tinka kaip dovana. Jos kaina — 4 dol., 3 dol.

JUOZAS BAGDONAS

Dabar dailininkas kuria abstraktinius paveikslus. Ši jo kūryba knygoje apibūdinta taip:

Sustojo prie ekspresionistinio abstrakto, nes šis labiausiai atitiko jo būdą ir jo betarpišką vaizdavimą.

Dabar jis dirba labai spontaniškai, laisvai vadovaujamas fantazijos. Pirmoje vietoje jam rūpi, kad kūriamoji kompozicija turėtų gerą tapybą. Jis nesigaili laiko, nuolat grįžta, pereina spalvomis tapytus plotus, nuolat apvaldo visas dalis, kad tapyba būtų ir sultinga ir minkšta. Tokio pomėgio vedamas, jis ieško ir faktūrinio turtingumo. Kartais dažus krauna labai storai, juos išskaido peiliu, teptuko kotu ar kitu būdu. Kartais deda smėlio, kad paviršius įgautų aksominio įspūdžio. Į savo paveikslus jis yra dėjęs ir cemento.

Todėl jo paveikslai tapybos atžvilgiu yra labai rūpestingai atbaigti, išieškoti, išbalansuoti. Jis atsidėjęs mėgsta ieškoti tono, maišo ir maišo dažus, kol suranda labai retą spalvų sąskambį. Prie tos faktūros įvairumo jo tono švarumas dar labiau praturtina tapybą.

Antroji jo abstrakcinio meno savybė — tai judesys. Jis niekada nesustoja ties ramiomis šaltomis ir sustingusiomis plokštumomis, kurias tematiškai apskaičiuoja, realiai suvoki. Jo menas trykšta spontaniškai ir išsilieja į judesį. Visur jis mato judesį ir visur tą judesį pagauna: juda ir formos ir spalvos, juda didelėse erdvėse.

Erdvės nuojauta yra trečioji jo abstrakcinio meno savybė. Jo sukurti fantazijų paveikslai gyvena erdvėje, ne plokštumoje. Erdvė yra begalinė, lyg rodos, žiūrėtum nuo aukšto kalno į begalines tolimas. Prasiveria didelė erdvė, kurioje visom kryptim keliauja ir juda įvairiausi kūnai, fantastinės figūros.

Knygoje apie dail. J. Bagdono realistinę kūrybą taip rašoma:

Brendęs Kauno Meno mokykloje ir dail. J. Vienožinskio studijoje, jis pirmiausia ir pasireiškė kaip impresionistas dailininkas. Tam impresionistiniam — realistiniam menui skyrė maždaug 20 metų.

Jis tada tapė gamtovaizdžius, pajūrio vaizdus, žvejus, kurie grįžta iš jūros, kepa žuvį, taiso tinklus; mėgo ir kaimo darbo scenas, skalbėjas, sienapjūtes, grėbėjas, ganyklas. Tie jo vaizduojami žmonės tokie sunkūs, kartais net grubūs, sunkiai įsikibę į savo darbą. Bet jie nėra pesimistai. Jie nugalė savo darbą ir savo likimą. Ir taip jo paveiksluose kartais pasirodo ir idiliška nuotaika. Ar ne tokios nuotaikos yra ir jo premijuotas paveikslas — Iš jūros grįžus? Po žvejonės, po audringos kelionės dabar viskas ten sustoję. Jau ir laivas ant kranto, jau ir burė suglausta, o žvejų jauna šeima — saulės apšviesta. Tamsus fonas tartum primena, kad kažkur prasmę pavojai ir sunkios dienos, o prieš juos — kūdikis ir laimė.

Antai rugiapiūtė. Atrodo, kad rugių kirtimas sunkus darbas, bet dailininkas čia vaizduoja energingus žmones, kuriems darbas — tik žaidimas. Toje darbo atvangos valandėlėje matai idilišką nuotaiką ir džiaugsmą. Tai jaunieji darbo žmonės, kurie nežino nuovargio ir gyvenimo sunkumų.

Pažiūrėkime į skalbėjas. Sunkios, didelės jos pasikelia nuo upės su naščiais, ir jų klumpės didelės. Tas klumpių didumas ir duoda jėgos atsispirti jų darbo įtampai, nugalėti jų vargą.

Vaizduodamas darbo žmones, jis nesileido į detales, į psichologinį jų aiškinimą ir gvildinimą. Jis stengiasi pagauti svarbiausius charakterio bruožus, juos užakcentuoti. Kartais charakterio labai jis sustiprina vaizduojamojo žmogaus kokią nors dalį.

Gamtovaizdžiuose daug impresionistinio lengvumo, nuotaikos, pilna saulės žaismo, oro virpėjimo. Tačiau juose išsaugota dailininko autentiškumas — gamtos rimtis.

Karvės prie Nemuno, aliejus, 60 x 80 cm, 1939 m.

Ilgiau įsižiūrėjus į jo paveikslus, atrodo, kad tai būtų prasi-veržę ugnikalniai, sujudėjusi žemė savo pamatuose ar net susidūrę pasauliai. Tai kosmo katastrofa, kosmo judesys. Šį kosminį dailininko charakterį pastebėjo ir spauda ir jo meno vertintojai.

Pasekdamas tą kosmo dramą, jis nori į ją giliau įsijausti ir plačiau pavaizduoti. Tada jis neišsitenka mažo formato drobėse. Formatai nuolat didėjo ir didėjo. Jis bus bene vienas iš tų abstraktinių dailininkų, kurie nutapė pačias didžiausias drobes, pvz., 22 pėdos and 10 pėdų.

Jo tapyboje drauge slypi ir šių dienų filosofinė mintis. Ir kas tie sulaužyti pasauliai, kas tie skraidą kalnai ir fantastinės formos? Tai dabarties žmogus, žmogus pilnas nerimo, amžinai daužomas, amžinai skaldomas. Žmogaus mintys ir jausmai veržiasi kaip tie ugnikalniai ir susiduria su kitais juodais kalnais, juodomis masėmis. Žmogus pats pagaliau keliauja toje erdvėje, kur šurpu ir net liūdna.

Dailininkas, gyvendamas New Yorke, kur nuolat menai kunkuliavo ir keitėsi, nesugundė pasiduoti kokiam mados šablonui. Jis išsaugojo savo individualybę, išsaugojo savo sukurtą pasaulį.

OLIMPIADON IŠLEIDO TIK SEPTYNIS LIETUVIUS

Okupuotos Lietuvos sportininkai sporto olimpiadose dalyvauja jau 20 metų, taigi nuo 1952, olimpiadose pradėjus reikštis ir sovietų sportininkams. Nebuvo olimpiados, kad lietuviai sportininkai iš olimpiadų būtų grįžę be iškovotų medalių, deja, ne Lietuvos, bet Sovietų Rusijos naudai. Taip pat ir pasaulio spauda lietuvius sportininkus žymėdavo ne lietuviais, bet — sovietų sportininkais. Buvo stulymų šių metų 20-oje olimpiadoje kovojančius lietuvius pasaulio spaudai pristatyti lietuviais. Jei spręsti iš pirmųjų varžybų dienų (ligi rugsėjo pirmųjų dienų), deja, pasaulis tegirdėjo ar skaitė lietuviškai skambančias pavardes, bet nepatyrė, kad jie — mažojo krašto, ties Baltija, rusų okupuoto, atstovai.

BUVUSIŲ OLIMPIADŲ LAIMĖTOJAI — LIETUVIAI

Lietuviai sportininkai buvusiose olimpiadose buvo laimėję ne tik bronzos ar sidabro (daugiausia), bet ir aukso medalius. Pvz. 1956 olimpiadoje Melbourne sidabro medalis teko ėjkiui Antanui Mikėnui. 1960 laimėtojai grįžo net trys lietuviai: sidabro medalį laimėjo irklininkai Zigmantas Jukna ir Antanas Bagdonavičius, o bronzos medalį iškovoję ieties metikė Birutė Kalėdienė.

Ypač sėkminga lietuviams buvo 19-oji olimpiada prieš ketverių metus Mexico City — joje dalyvavo 10 lietuvių. Irkluotojai ir krepšininkas Modestas Paulauskas laimėjo bronzos medalius, boksas Jonas Čepulis ir penkiakovininkas Stasys Sa-

Nijolė Sabaitė, iš Lietuvos, dalyvavusi Muncheno olimpiadoje ir laimėjusi sidabro medalį 800 metrų bėgime.

parnis gavo sidabro medalius, o boksas Danas Pozniakas iš Meksikos sugrįžo su aukso medaliu — jis tapo ir pirmuoju Sovietų Sąjungos olimpinio čempionu.

Jei lietuviai savo metu ypač pasižymėjo akademiniame irklavime ir bokse, tai dabar tos šakos apleistos. Tuo tarpu dar Tokyo olimpiadoje lietuvių irkluotojų startavo ne dvylika. ŠIAIS METAIS ASTUONI IŠ LIETUVOS

Muncheno olimpiadoje (ji baigta rugsėjo 11) galėjo dalyvauti bent tuzinas lietuvių sportininkų, bet... tegalėjo išvykti, kelialapius gavę, vos astuoni ir jų tarpe vienas — rusas Anatolijus Baranovas, maratono bėgikas (32 m. amžiaus). Štai tie septyni lietuviai kurių ne vienas tikėjosi gauti bent bronzos, jei ne sidabro ar aukso medalius:

Romualdas Bitė, gimęs 1944, vilnietis — darbininkas, 1970 ir 1972 buvo Sovietų Sąjungos čempionas, įvairių varžybų, ir tarptautinių, laimėtojas. Jo geriausias rezultatas — 3000 kilometrų bėgimas — 8 min. 27,0 sek.

Kiti: Vladas Česiūnas (1940 m.), vilnietis, geležinkelininkas. 1970 buvo dukart Sovietų Sąjungos irklavimo čempionas, 1972

Okupuotos Lietuvos pasižymėjęs krepšininkas Modestas Paulauskas, dalyvavęs Muncheno olimpiadoje.

LIET. INŽINIERIAI IR ARCHITEKTAI SUVAŽIUOJA Į WASHINGTONĄ

Lietuviai inžinieriai ir architektai yra sudarę sąjungą ir ją pavadinę Pasaulio Lietuvių Inžinierių ir Architektų Sąjunga.

Šiemet toji sąjunga savo suvažiavimą šaukia spalio 7-9 Washingtone. Jie ten turės savo profesines parodas, rengs paskaitų ciklą, praves simpoziumus. Sąjungos veikloje gražiai reiškiasi jaunoji karta, jau čia mokslus baigusi.

Vienas iš tokių paskaitininkų bus inž. Vytautas Šliupas. Jis yra gimęs 1930 spalio 24 Palangoje. Lankė Illinois Technologijos Institutą ir ten 1953 gavo BSCE laipsnį. Kitais metais gavo magistro laipsnį Wisconsin universitete.

1958-60 buvo pasiūstas Liberijon tyrinėti hidroelektrinių stočių statybos galimumą. 1960 pradėjo eiti Stanley Engineering Co. hidroelektrikos skyriaus viršininko pareigas. Šiuo metu jis yra International Engineering Co. Afrikos, Europos ir Centrinųjų Rytų rajono viršininkas.

Pareigos jį verčia dažnai keliauti. Su šeima jis yra praleidęs 6 metus Rytų Pakistane ir Tailande. Tarybos reikalais ir turizmo sumetimais jis yra aplankęs visus kontinentus — 78 kraštus, savo bendrovei yra

Inž. Vytautas Šliupas

atstovavęs trijuose tarptautiniuose kongresuose.

Jo veikla lietuvių tarpe taip pat plataus masto. Buvo veiklus skaitininku ir draugininku ir paskaitininku pareigas išrinktas korp. Vyties centro valdybos ir garbės teismo nariu, 1958 Chicagos skautų akademikų sąjungos pirmininkas, 1960-1961 Skautų S-gos filisterių centro valdybos pirm. 1971 išrinktas LB San Francisco apylinkės pirmininku. Amerikiečių tarpe jis yra viceprezidentas Kalifornijos respublikonų tautinių komiteto ir atstovaujantis lietuviams "Reelect President Nixon" komitete.

— vėl čempionas. 1971 Europos pirmenybėse laimėjo bronzą. Modestas Paulauskas (1945), klaipėdietis, baigęs aukštąjį mokslą — pedagogas. Krepšinio pažiba ne tik Lietuvos, bet ir tarptautiniu mastu. Europos čempionas buvo 1965, 1967, 1969 ir 1971, o 1967 — ir pasaulio čempionas. 1971 Europos čempionate laimėjo bronzos medalį. 19 olimpiadoje Meksikoje gavo bronzos medalį. Rimantas Plungė (1944), panevėžietis, inžinierius-technikas. Daugelio varžybų, ir užsieny, laimėtojas ir prizinininkas. Jo geriausias rezultatas: rutulio stūmimas — 20 metrų 24 cm.

DVI LIETUVAITĖS LIETUVOS SPORTININKŲ GRUPĖJE

Pirmoji jų — Nijolė Sabaitė (1950), raseišnikė, Vilniaus pedagoginio instituto asistentė, 1972 — Sovietų Sąjungos čempionė, įvairių varžybų laimėtoja. Jos geriausias rezultatas — 800 metrų bėgime — 2 min. 1.1 sek. Kita moteris — Birutė Užkuraitytė (1953), kaunietė, Kauno kultūros instituto studentė. Jos geriausias rezultatas: 200 metrų kompleksiniu būdu — 2 min. 29.6 sek. ir 400 metrų kompleksiniu būdu — 5 min. 14.6 sek.

Pagaliau, septintasis lietuvis, teikęs gal daugiausia vilčių, tai — Kęstutis Šapka (1949), vilnietis, Vilniaus universiteto studentas, 1971 — Europos čempionas, 1972 — Sovietų Sąjungos čempionas. Lengvąją atletiką kultivuoja nuo 1965. Jo geriausias rezultatas: šuolis į aukštį — 2 metrai ir 24 cm.

KURIOM DIENOM LIETUVIAI DALYVAVO OLIMPIADOJE

Iš penkių lengvatlečių (vieno — rusų, gyvenančio Vilniuje) daugumas jau startavo rugpjūčio pabaigoje ir pirmom rugsėjo dienom.

Nijolė Sabaitė rugsėjo 4 startavo moterų 800 metrų finaliniame bėgime. Lietuvaite ne laimėjo aukso medalio, tačiau jai pavyko atsidurti antroje vietoje ir laimėti sidabro medalį. Ji 800 metrų nubėgo 1:58.7 laiku, kai pirmąją vietą laimėjusi vak. Vokietijos atstovė — Hildegard Falck pasiekė olimpinį rekordą, 800 m sukurusi per 1 min. 58.6 sek., tad vienos sekundės dešimtadalis skirtumo nugalėjusi lietuvaitę. Trečiaja 800 m bėgime buvo rytų (komunistinės) Vokietijos atstovė G. Hoffmeister, toliau sekė Bulgarijos, Jugoslavijos, Rumunijos, D. Britanijos ir Kanados atstovės — bėgikės.

Lietuvis Romualdas Bitė rugsėjo 4 startavo 3,000 metrų finaliniame bėgime, tačiau jis buvo priverstas nusileisti greitesniems afrikiečiams — Kenijos atstovams. Pirmieji du buvo du Kenijos bėgikai, gi lietuvis Bitė turėjo pasitenkinti septintąja vieta. Bitė pralenkė, be afrikiečių, dar suomiis, lenkas, čekas, dar vienas Kenijos atstovas, bet nuo Bitės atsiliko kitas suomiškas, japonas, suomiškas, prancūzas ir bulgaras. (Elta)

MIRĖ KUN. J. GRABIO MOTINA

Kun. dr. Juozo Grabio mamytė Lietuvoje mirė rugsėjo 6. Už ją sūnus aukojęs koncelebruotas mišias rugsėjo 9 su kun. Matu Čyvu, kun. Alfonsu Petraičiu, kun. Kęstutiu Balčiu ir kun. Pranu Geiščiūnu.

Mišiose dalyvavo kun. Petras Jonaitis, kun. Viktoras Puina, kun. Jurgis Spudenis, keletas amerikiečių monsignorų ir kunigų. Taip pat dalyvavo a.a. Grabienės du broliai Antanas ir Zigmantas Arlauskai ir pusbrolis Pranas Arlauskas su šeimomis iš

Liet. R. K. Susivienijimo naujasis prezidentas T. Mack ir Leonardas Šimutis. Nuotr. A. Gulbinsko

NEUŽTENKA PASAKYTI "PAREMTA"

LRKSA 65-tasis seimas Chicagoj

Lietuvių Romos Katalikų Susivienijimo Amerikoje 65-tasis seimas jau praėjo. Jis vyko liepos 30, 31 ir rugpjūčio 1 ir 2.

Iš seimo delegatų buvo daug tikėtasi. Tikėtasi, kad gal nors šių metų delegatai rimtai pagalvos ir jau nuo seno braškančių Susivienijimo padėtį visu rimtumu svarstys. Iš centrinės vadovybės buvo laukiama gerų ir išstudijuotų pasiūlymų ateities veiklai.

Taip galvojusieji labai apsiriko.

Vyr. vadovybė taip organizavo 65-tąjį seimą, kad atvyko apgailėtinais mažais atstovų — delegatų skaičiais. Iš 132 kuopų turėjo atvykti per 200 atstovų. Atvyko tik 62 atstovai iš 36 kuopų. Jeigu būtų kas jų mandatus ir kuopų stojų patikrinęs kiek smulkiau, tai ir šis skaičius būtų sumažėjęs. Ar galėjo toks skaičius tinkamai atstovauti Susivienijimui, kuris turi 5366 narius? Konstitucija nurodo, kad kuopos renka atstovus nuo kiekvienų 25 narių. Niekas kuopų neragino, nes ragintojai, kuriem turėjo rūpėti raginimas ir Susivienijimo ateitis, apie tai negalvojo. Išlaidos išlaikyti vadovybei visai nepateisintos darbu ir organizacijos rūpesčiu.

Atvykusieji delegatai visai nesuprato savo paskirties. Pačių svarbiųjų paskaitų (apie Susivienijimo veiklą ir jo paskirtį), kurias skaitė J. Laučka ir A. Rudis, delegatai nediskutavo. Buvo keista klausant pasiūlymų paskaitas priimti taip, kaip jos paskaitytos; tuojuo atsirasdavo "parėmėj".

Tiesa, spaudoj skaitėm ir labai gražiai atsiliepiam, bet tai buvo parašyta korespondentų, kurie savo plunksnas mirkė ne rašale, bet alyvoje, kad būtų slidu ir blizgėtų.

Seimui prisiminti yra išspausdinta programa. Surrašyta visų "viršininkų" vadinamieji raportai. Visi tokie pamokslai, tik pasiliausimimais. Niekuo nesiškiria nuo senųjų pranešimų. Tik vieno direktoriaus, Br. Bobelio, bandyta šį tą veikti Susivienijimui. Atspausdintas 64-tojo seimo protokolas rodo visišką atsilikimą nuo gyvenamojo laikotarpio.

Kiekvienais metais narių skai-

čius mažėja. Kiek daug buvo parašyta skelbimų apie narių vajus, bet jie be vaisių! Iš keliolikos tūkstančių Susivienijimas sumažėjo iki 5000 narių. Jaunimo pritraukimu nesurūpinta. Lėšos investuotos į bankų sąskaitas, duodančias mažus nuosimčius, o jaunimui nieko nepasiskiriama. Kitų tautybių susivienijimai turi jaunimo namus ir stovyklas. Ruošia sąskrydžius. LRKSA nerado reikalo tam dalykui skirti nė mažiausios sumelės.

Prezidentas L. Šimutis aiškino, kad Susivienijimas praityje esąs parėmęs daugelį gerų lietuviškųjų institucijų Amerikoje ir Lietuvoje. Kodėl ne dabar? Kodėl LRKSA negali būti veikimo vieta ankstesniosios ir naujosios lietuvių kartos, o ypač jaunimo? Klausant "viršininkų" raportų ir skaitant jų jau atspausdintus raportus, visur tik einama žemyn... Jeigu konstitucijoj nebūtų įrašo, kad "said corporation is to have perpetual existence" (atsieit, ji amžina), tai manytumei, kad jau ją nori tam tikra grupė sulikviduoti ir jos dolerikus pasidalinti. Toks buvo vaizdas 65-tame seime.

Mokantieji skaityti delegatai išskaitė, kad lietuviškai kultūrai kelti neskirta nieko. Tik vieno vietoj yra pasakyta, kad L. Šimučio rašytai Altos istorijai paskirta 100 dolerių, ir dar po 25 dol. pridėję visi direktoriai. Kur jaunimo kongresas ir pasaulinio masto sokių šventė? Jų prašymai atidėti tolimesniam svarstymui.

Suvažiavimas buvo gana piktas. Kai ilgametį prezidentą L. Šimutį vėl pasiūlė prezidentu, tai didžiuliu pradėjo tikrą hipių jomarką, švilpdami ir baubdami. Kai toji baublių grupė pasistatė kandidatū į prezidentus ne mokant lietuvių kalbos, tai nebuvo galima nė klausimų duoti, o tokių klausimų buvo. Visą nutildydavo "Būūū"! Ir išsirinko. Bet ar ilgam?

Kaip dabar aiškėja, naujasis "prezidentas" dirbęs ir SLA. Esąs Wilkes Barre Home Office vedėjas ir SLA teisinis patarėjas. Ir tai jau nuo seniai. Kaip visa tai suderinti su dviejų skirtingų susivienijimų ideologija? Tai gali aiškinti tik L. Šimutis, kuris visą laiką skelbia fraternalizmą. Kodėl praityje buvo persiskirta? Dar skaudžiau, kad naujasis prezidentas ne tik nemoka lietuvių kalbos, bet ją ignoroja. Per 12 metų, būdamas LRKSA, neišmoko nė pagrindinių sakinių... Ir tai ne jis vienas, bet ir viceprezidentė Alvera Balanda. Ją rinko taip pat "organizuota grupė"... su "būūū" ir "okay"!

Kad nekiltų neaiškumų būsiančiame seimo aprašyme, bus duodamas aprašymas pagal buvusią dienotvarkę ir pagal magnetofoninius įrašus. Visiems pareiga rašyti ir kelti visus skaudulius, bet neleisti Susivienijimui susilikviduoti. Rašantieji turi žinoti viena: kad reikalinga naudoti rašalą, bet ne alyvą.

Neužtenka pasakyti: Paremta, palikta, kaip buvo! Reikalinga žvelgti į ateitį.

A.Gb.

— Lietuvos respublikos 50 metų de jure pripažinimo sukakties proga Chicago lietuvių filialistų dr-jos valdyba, gavusi raštinę JAV įstaigų ir Lietuvos diplomatinės tarnybos pritarimą, perspausdino aukso spalvos įrašų penkis nepriklausomos Lietuvos pašto ženklus. Įrašas: 50 — 1922-1972 — De jure. Perspausdintas nedidelis ženklų kiekis, kuris bus platinamas filialistų tarpe.

— Emilijos Pakštaitės vadovaujamos kanklininės dalyvaujamos lietuvių programoj Chicago, Civic Center Plazoj, spalio 13. E. Pakštaitės kanklininkų programa ypatingo dėmesio sulaukė praėjusiais metais Ford City krautvių centre lietuvių dienoje, kurias organizavo LB apygardos valdyba. Programoj su lietuvišku rageliu gros Balys Pakštaitas.

— Anglijoj, Notinghamo Jaunimo Židinyje suruosta bemiukų stovykla buvo pavadinta Romo Kalantos vardu. Anglijos rajono lietuvių skautų stovykla buvo pavadinta Simo Kudirkos vardu. Stovyklavo 68 asmenys, jų tarpe 15 skautų iš Vokietijos.

— Olimpiuose žaidimuose Munchene trys lietuviai žaidė trijose skirtingose krepšinio komandose: Sovietų Sąjungos — Modestas Paulauskas, Australijos — Edvardas Palubinskas, Brazilijos — Radvilas Gaurauskas.

— Jaunimo žygio už tikėjimo laisvę nariai Ona Kloriytė, Kęstutis Sušinskas ir Kastytis Gedraitis "Grandinėlės" gastrolį metu Europoj lankėsi ir Italijoj. Ta proga Romoj įkalbėjo jį juosta apie šio komiteto veiklą ir nuveiktus darbus. Šis jaunuolių pranešimas per Vatikaną radijū buvo transliuotas ir pavergtą Lietuvą.

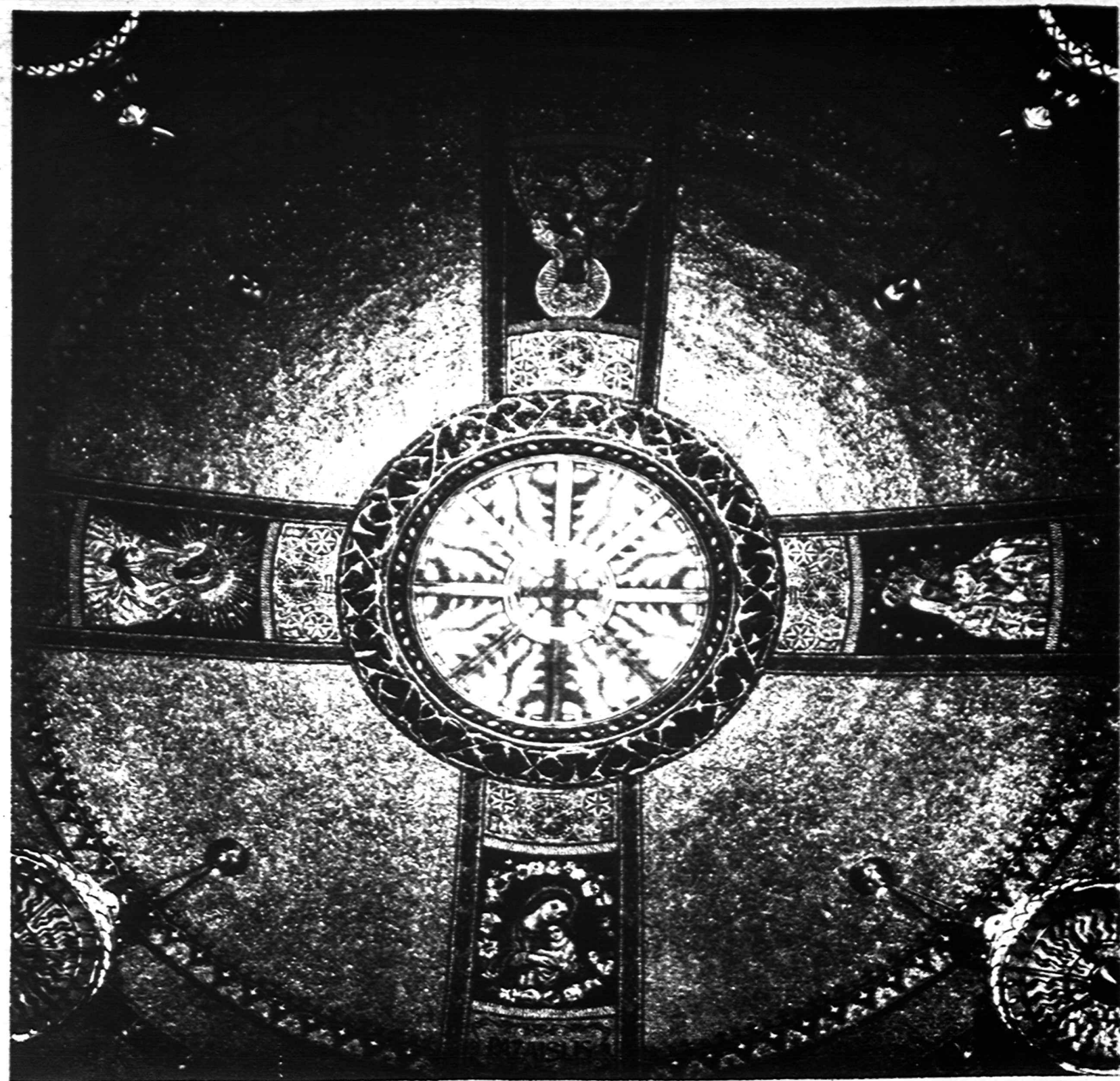
— Dr. K. Bobelis, Altos pirmininkas, gavo laišką iš senatoriaus James L. Buckley, kuriame senatorius stipriai pasisako prieš komunistinę okupaciją ir apsisprendimo teisės atėmimą. Senatorius pažada ir toliau kovoti prieš komunizmą.

— Stamford, Conn., Balfio 36-tas skyrius rengia rudens šokių Vokiečių centras, 778 Long Ridge Road, Stamford, Conn., spalio 7, šeštadienį, nuo 8 val. vak. Gros Dave Tartell orkestras.

— Dr. J. Bilėnas, inž. J. Danyš, dr. J. Gimbutas ir arch. A. Karelis dalyvavo Pasaulio Lietuvių Inžinierių ir Architektų Sąjungos (PLIAS) rengiamame simpoziume: "PLIAS organizacijos esmė ir kryptis, ir jos vaidmuo organizuoto lietuvių profesionalo gyvenime". Simpoziumas, kuriam vadovauja inž. D. Šatas, įvyks PLIAS visuotiniame suvažiavime spalio 7-9 Washingtone, D.C.

Raimonda ir Ričardas Kontrimai iš Barrington, R. I., persikėlė į naują vietą. Jų adresas: 12 Hubbardton Rd. New Hartford, N.Y. 13412.

— Nauji Darbininko skaitytojai: J. Belickas, Woodhaven, N.Y.; K. Laucius, Chicago, Ill.; J. Urban, Richmond Hill, N.Y.; P. Radvila, San Francisco, Calif.; P. Jakaitienė, Philadelphia, Pa.; B. Ruzinko, Woodhaven, N.Y.; V. Česna, Chicago, Ill. Kitiem užsakė: Z. Groch, Sharon, Mass. — M. Mockienė, Boston, Mass.; E. Shilalis — K. Shilaliui — abu iš Dorchester, Mass. Sveikinam naujus skaitytojus ir dekojam užsakytojam. Naujiem skaitytojam Darbininko pramerata pirmiem tem tik 7 dol.

Lietuvos koplyčios lubos Amerikos tautinėje šventovėje Washingtone. Dail. Albinas Elskus.

Lietuviškos Madonos Washingtone

Washingtono turistai, keliaudami per Mergelės Marijos Nekalto Prasidėjimo bažnyčią — Amerikos tautinę šventovę, turi progos pasigėrėti ir gražia Lietuvos koplyčia. Čia Lietuvai atstovauja net penkios garsios Lietuvos Madonos.

Koplyčia dedikuota Šiluvos Marijos garbei. Ji buvo iškilmingai pašventinta 1966 rugsėjo 4. Koplyčios pašventinimo proga Washingtono buvo sušauktas lietuvių katalikų kongresas, trukęs net tris dienas (rugsėjo 3-5).

Ir kongresas ir koplyčios pašventinimas jau yra istorija, nors tepraėjo tik 6 metai. Čia ir norime iš tos istorijos parodyti tas Madonas, kurios ten kalba visiem turistams, kad Lietuva yra Marijos žemė.

Viršum altoriaus ant aukšto pedestalo iškilusi stovi Šiluvos Marijos statula. Ją sukūrė New Yorko skulptorius Vytautas Kašuba. Statula monumentalė ir iškilminga. Marija ramaus veido, iškėlusią ranką lyg sustabdo praeivį, kad jis at-

kreiptų žvilgsnį. Ant jos rankų kūdikėlis maloniai šypsos, iškėlęs dešinės rankos du pirštus.

Statulos fonas mozaikinis. Dominuoja žydra mėlyna spalva su dangaus žvaigždėm, aplink pačią statulą fone išdėstytas gražus spalvingas ornamentas.

Kitos keturios Madonos yra pavaizduotos lubose. Čia yra Trakų, Aušros Vartų, Pažaislio, Žemaičių Kalvarijos Madonos.

Bendras kupolo fonas šviesus auksinis. Per jį eina kryžius — nuo altoriaus iki durų ir sker-

sai. To kryžiaus galuose yra keturios Madonos. papuoštos lietuviškom juostom, varpsėių ornamentais, su atitinkamais įrašais.

Visą kupolą ir Madonas sukūrė New Yorko dailininkas Albinas Elskus. Koplyčios sienose dar yra ir trečiojo New Yorko dailininko V. K. Jonyno dvi didelės mozaikos, kurios vaizduoja Lietuvos religi-

nės istorijos svarbesnius momentus.

Išeidamas iš koplyčios, lankytojas dar mato Amerikos Laisvės statulą, Lietuvos Vytį ir Kauno Vytauto Didžiojo muziejaus bokštą, Nežinomo kareivio kapą.

Šiomet rugsėjo pradžioje, kai buvo Šilinės Marijos šventė, koplyčią lankė nemažai lietuvių turistų.

Šiluvos Dievo Motina Washingtono lietuvių koplyčioje. Vytauto Kašubos skulptūra.

LIETUVOS ĮVYKIAI LAISVOJO PASAULIO SPAUDOJ

Aiseiri, mėnesinis leidinys Airijoj, Ath Cliath vietovėj, liepos mėn. paskelbė ilgą straipsnį apie Lietuvos tautinio sukilimo 31-ją sukaktį. Straipsnis — anglų kalba (kai kurie straipsniai — airių kalba).

Suminėjęs nacių-sovietų suokalbį, sovietų įvykdytą Lietuvos okupaciją, prasidėjusį sovietų-nacių karą, pranešimą per Kauno radiją apie Lietuvos suverenumo atstatymą, laikinosios vyriausybės veiklą bei jos prievartinį sustabdymą, Airijos laikraštis toliau priminė lietuvių ryžtingai vestą pogrindžio kovą, Vyriausiojo Lietuvos Išlaisvinimo Komiteto (Vliko) įsteigimą, didvyrišką Lietuvos partizanų kovą ir pavergtųjų lietuvių reiškimą laisvės siekimą.

Brazilijos įtakingiausi dienraščiai keliais atvejais plačiai rašė apie Lietuvą, nušvietė jos padėtį, religijos persekiojimą, paskutinių mėnesių įvykius. Popietinis Sao Paulo dienraštis Jomal da Tarde rugpiūčio 16 įdėjo ištrauką iš Vilniuje rusų kalba leidžiamo dienraščio Sovietskaja Litva. Kitas Sao Paulo dienraštis, O Estado de Sao Paulo, rugpiūčio 16 vėl plačiai pacitavo Sovietskaja Litva teiginius. Tas pats dienraštis rugpiūčio 19 įdėjo nuotrauką popiežiaus Pauliaus VI-jo, sveikinančio tautiniais drabužiais pasipuošusių lietuvių grupę. UPI agentūros Vakarų pasauly paskleista radijo nuotrauka, atrodo, turi ryšio su iš JAV atvykusios tautinių šokių grupės Grandinėlės koncertais Vak. Europos miestuose ir buvusią audienciją pas popiežių.

Naujojoje Zelandijoje, Auckland vietovėj, leidžiamas laikraštis The Catholic Sunday rugpiūčio 16 išspausdino straipsnį "Lietuviai reikalauja laisvės savo kraštui". Straipsnio autorius — Česlovas Liutikas, N. Zelandijos Lietuvių Bendruomenės pirmininkas. Atpasakojęs pastarųjų mėnesių įvykius, autorius straipsnį baigia tokiais žodžiais: "Pasinaudodami dėsniais, paskelbtais Atlanto, J. Tautų chartose ir visuotinėje žmogaus teisių deklaracijoj, mes kreipiamės į visus laisvuosius kraštus bei vyriausybes, į laisvąją spaudą ir laisvojo pasaulio viešąją nuomonę ir prašome: palaikykite lietuvių tautos pastangas atstatyti jos laisvę ir nepriklausomybę ir protestuokite kiekviena atitinkama proga prieš sovietų agresiją Lietuvos atžvilgiu ir prieš sovietų vykdomus kolonijinius veiksmus okupuotame krašte".

The Plain Dealer, Clevelando dienraštis, rugpiūčio 25 įsidėjo vedamąjį ryšium su Nobelio literatūros premijos laimėtojo rusų rašytojo A. Solženicino laisvajam pasauly paskelbtą kalbą. Tarp kitko dienraštis pažymi, kad neramumus lietuvių ir ukrainiečių tarpe lydi teismai ir sprespauda.

Possiev, politinis rusų emi-

grantų mėnesinis žurnalas, leidžiamas Frankfurte, Vak. Vokietijoj, liepos mėn. įžanginį skyrė rusų — lietuvių santykiams.

Nurodęs, kad istoriniu atžvilgiu lietuvių esą labiausiai rusam artima tauta, kad dar XIII šimtmečių jie sugebėjo atsispirti vokiečių ordinui, gi XX šimtmečių jie sugeba išlaikyti savos respublikos tautinį pobūdį, rusų žurnalas teigia: "Lietuviai katalikai yra, gal būt, pati religingiausia tauta SSSR rėmuose. Tuo būdu lietuvių — po žydų antroji tauta (pažymėta: tautybė Sovietų Sąjungoj), galinti tikėtis savųjų tautiečių paramos iš Vakarų".

Esą, gal būt, dėl to tautinis pasipriešinimas Lietuvoj stiprėja žymiai labiau, kaip kitose respublikose, gi jos religinis ryžtas tautoj palaikomas žymiai didesniu mastu. "Dėl to — toliau teigia žurnalas — ir suprantama, kad, jei Maskvoj protestą pasirašo 20-30 žmonių, tai Lietuvoj 104 katalikų dvasiškiai rašė Sovietų S-gos kom. partijos centro komitetui, gi tuo metu, kai pas mus (Rusijoj) dėl religinės sprespaudos reikė protestą pasirašė keli tūkstančiai, tai Lietuvoj petičiją pasirašė 17,000 asmenų."

Toliau rašoma apie įtampą ("įkaitinimą") Lietuvoj ir apie Kaune gegužės 18 prasiveržusią "tautiškai religinę mani-

festaciją". Esą, minia miliciją puolusi akmenimis, ir šioji turėjusi atsitraukti. Režimas, prisimindamas įvykius Novocerkasko mieste (kai, trandant sukilėlius, buvo vengiama panaudoti vietos įgulą), panašiai pasielgęs ir Kaune. Vietos įgula nepanaudota, nors joje lietuvių ir netamaują. Taigi "kareiviai buvo uždaryti kareivinėse. Sukilimui malšinti buvo iškviestas parašutininkų dalinys, specialii MVD grupė, sakoma, iš Kaukazo".

Vakarų spauda keliais atvejais pažymėjo, kad pasipriešinimas sovietų režimui pastebimas ne tik Lietuvoj, bet ir Estijoj ir Latvijoje. Vak. Vokietijos dienraštis Bild, turįs 4 mil. egz. tiražą, liepos 8 įdėjo žinią "Gelbėkit mus, mum kovojant prieš sovietų okupaciją". Suminėti Lietuvoj buvo susideginimai, ir teigiama: "Visas pasaulis turi žinoti, kad penki milijonai estų, latvių ir lietuvių priešingi sovietų okupacijai. Mes kreipiamės į Ameriką ir kitas tautas, kad remtų mūsų kovą". Sad agentūros, iš Londono, teigimu, tai žodžiai iš vieno laiško, pasiekusio laisvąjį pasaulį iš Estijos, Talino. Šalia kitų faktų, pažymimas rusų atkakliai vykdomas Estijos kolonizavimas — gausus rusų gabenimas. (Elta)

KOMPOZITORIUS A. ALEKSIS

CHICAGOJ

Prieš 57-58 metus trys jūdrius jaunuoliai, gyvendami vienoje patalpoje, suko viso lietuviškojo jaunimo kultūrinės veiklos ratą. Tai buvo neseniai iš Lietuvos atvykęs tik baigęs konservatoriją kompozitorius A. Aleksis, L. Šimutis-Šilelis (vėliau žymus visuomenininkas, ilgametis Draugo redaktorius) ir K. Pakštas (vėliau geografijos profesorius, daktaras). Jie organizavo jaunimą, kūrė chorą ir dramos ratelį, rengė vakarus su dainomis, vaidinimais, deklamacijomis, paskaitomis ir pan.

Chorą ir solistus paruošti tekdavo komp. A. Aleksiu. Nesant solo gaidų, tekdavo jas gaminti. Poetas Šilelis (Šimutis) paskubom per naktį parašydavo eilėraščių. Kitą dieną komp. Aleksis kurdavo muziką. Po poros dienų jis pradėdavo mokyti solistą, o jau savaitgalio parengime toji daina būdavo dainuojama. Taip gimė A. Aleksio pirmieji romansai: "Meilė", "Meile uždegtą krūtinę", "O pažvelki", "Visuomet širdis surakinta" ir eilė kitų. Panašiai būdavo ir su dainomis chorui. Visa ta muzikinė kūryba plito jaunimo, ypač vyčių choruose, visose lietuvių kolonijose.

Komp. A. Aleksis, kas keletas metų lankydamasis Chicagoj, prisimena anuos laikus, susitikdamas su L. Šimučiu. Savaimis suprantama, kad malonu prisiminti jaunatvės veiklą, įvairius nuotykius ir kitus dalykus.

Šį kartą jo apsilankymas buvo

neeilinis. Apsistojęs pas tėvus jėzuitus, turėjo pasikalbėjimą su Lietuvių Foto Archyvo direktorium tėvu A. Keziu, SJ, buvo įrašytas į filmą, papildant grupę "Dvylika". Waterburio visuomenininkai, pagerbdami komp. A. Aleksį už jo ilgametę nuoširdžią veiklą, suaukojo kelis šimtus dolerių padengti filmo išlaidom. 86 metų kompozitorius ir visuomenininkas tokio pagerbimo tikrai yra vertas, nes ir nepriklausomos Lietuvos vyriausybė už jo lietuvišką veiklą buvo jį apdovanojusi Gedimino ordinu.

Per prof. J. Žilevičių jis nuodugnai susipažino su Lietuvių Muzikologijos Archyvo didžiuliais lobiais. Pasižadėjo tuojau pradėti siųsti šiam archyvu savo muzikinės veiklos eksponatus.

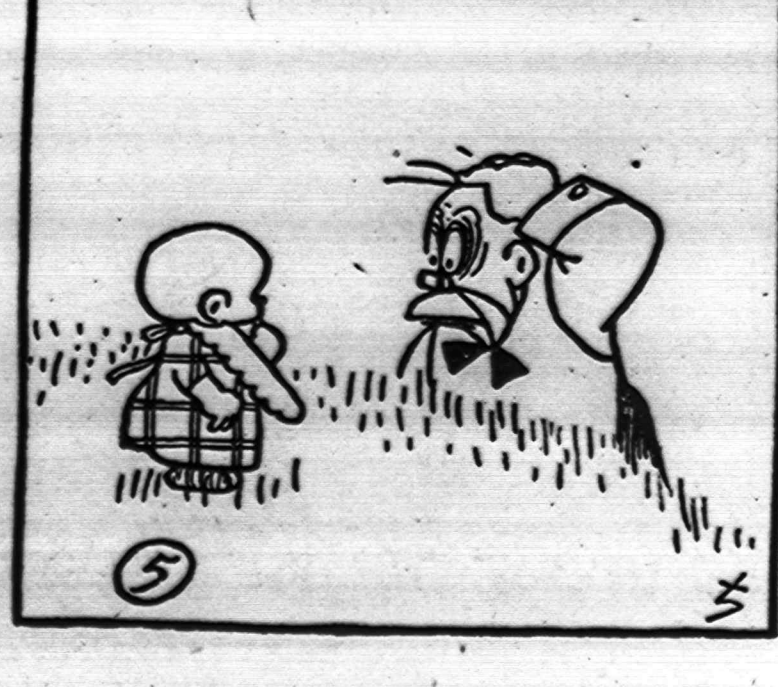
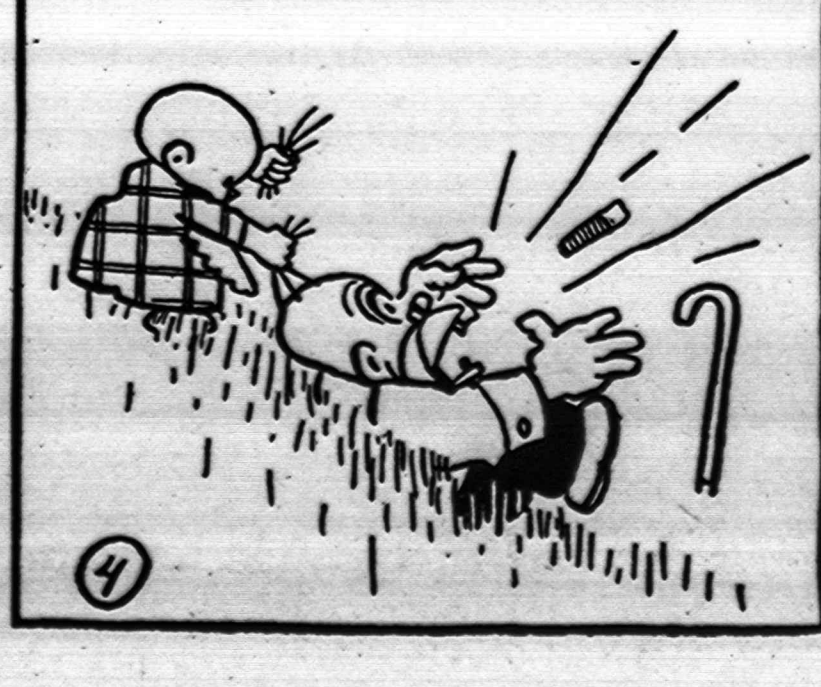
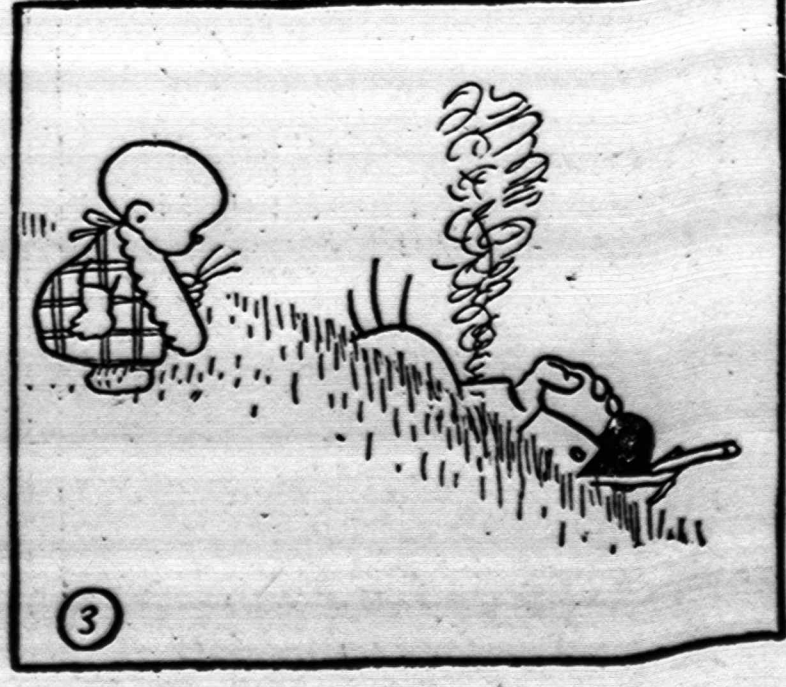
Tuo metu Chicagoj vyko Lietuvių Romos Katalikų Susivienijimo 65-tasis seimas. Komp. A. Aleksis seime atstovavo Waterburio lietuvių kolonijai. Jis gyvai dalyvavo svarstybose. Buvo išrinktas rezoliucijų komisijos pirmininku. Per mišias už mirusius narius grojo vargonais, sol. J. Kudirkai giedant C. Frank "Panis Angelicus", ir pats solo pagiedojo savo kūrinį.

Savaite darbingai praleidęs Chicagoj, komp. A. Aleksis, kupinas energijos, išvyko į Waterbury, Conn., tęsti Sv. Juozapo lietuvių parapijoj vargonininko darbo.

J. Rikselis

Jurgio Spurgio nuotyčiai

RUDENS GĖLĖS

TĒVAS J. BRUŽIKAS — DVIGUBAS SUKAKTUVININKAS

Šie metai misionieriui tėvui J. Bružikui, S.J., yra neeiliniai. Tai jo dviejų sukakčių metai. Gegužės 20 jis sulaukė 75 metų amžiaus. Šį mėnesį (rugsėjo) jam sueina 50 metų nuo įšventinimo į kunigau.

Tėvas Jonas Bružikas, SJ, nuolat gyvena Pietų Amerikoje. Šiuo metu yra atvykęs kukliam, bet labai užsitarnautam poilsui į JAV-bes. Jo aukštinis kunigystės jubiliejus bus minimas Jaunimo Centre Chicagoje, rugsėjo 24.

Praleidęs ketvirtą mėnesį Jungtinėse Amerikos Valstijose, rugsėjo 17 sukaktuviniškai grįš į Braziliją.

-o-

Kun. J. Bružikas gimė 1897 Tvarikiškių km., Garliavos parapijoje. Motinos neteko būdamas vos pusės metų amžiaus.

Paaugęs labai troško mokytis, tačiau nebuvo arti mokyklos, todėl turėjo sėkoti paskui kaimo "daraktorių", einančius nuo vieno ūkininko pas kitą.

Jau kiek "prasilaugęs", Jonelis pateko į Garliavos, o paskui į artimesnę Pažerų mokyklą, kurią ir baigė. 1913 įstojo į Veiverių mokytojų seminariją. Ją baigė 1917 Rusijoje — Sorosiuose, Poltavos gubernijoje. Tais pačiais metais įstojo į kunigų seminariją Zitomiriuje, Ukrainoje. 1918 grįžo į Lietuvą. 1922 buvo išventintas kunigu.

Vėliau kun. J. Bružikas studijavo Kauno universitete, bet greit išvyko į Olandiją ir tenai,

Tėv. Jonas Bružikas, S.J.

Herenberge, įstojo į jėzuitų naujokyną. Po naujokyno ir filosofinių mokslų studijų buvo pašauktas atgal į Kauną ir paskirtas Jėzuitų gimnazijos direktorium. Direktoriavo nuo 1926 iki 1931. Po to buvo išsiųstas į Š. Ameriką, kur, tenyščių kunigų pakviestas, vedė misijas ir išdirbo šešerius metus.

Pirmosios jo gyvenime misijos įvyko Miroslave, ties Alytumi, klebonaujant toje parapijoje kun. Lelešiui, antros — Šakiuose. Iki šio meto misionierių tėvas J. Bružikas, SJ, yra vedęs netoli 1000 didesnių ir mažesnių misijų net 14-koj valstybių, daugiausia Vokietijoje (trečtiniam), po to — Anglijoje ir visose eilėse kitose kraštuose.

Pirmą kartą okupavus Lietuvą bolševikams, J. Bružikui dar pasisekė praveisti misijas keturiolikai parapijose. Deja, bolševikams tai jau buvo "perpildyta taurė". Bevedant misijas Sasnovoje, enkavedistai jį suėmė ir nugalbėnėnė Marijampolės kalėjimą. Nuolat tardydami, kankindami ir pusbadžiai laikydami, išlaikė jį kalėjime devynis mėnesius ir tris dienas, iki karo pradžios su vokiečiais.

Bolševikai rengėsi kalinius išžudyti, tačiau, pradėję kristi vokiečių bombomis, kaliniai, išlaužę duris, išėjo į laisvę. Tik penki per neatsargumą žuvo.

Išėjus iš kalėjimo, vienuolyno vyriausybė tėvui J. Bružikui neleido dirbti, liepdama ilsėtis, nes buvo jam ištinusios kojos. Bet, neilgai laukęs, uolusis misionierius vėl pradėjo darbą. Vokiečių okupacijos metais, ligi pasitraukimo į Vokietiją, jis Lietuvoje vedė per 100 misijų.

Universitetines studijas tėvui J. Bružikui teko baigti su pertraukom. Po seminarijos ir Kauno universiteto trijų semestrų studijavo 5-rius metus Olandijoje ir Austrijoje (Innsbruck) universitetuose. Grįžęs iš Š. Amerikos, 1939 baigė aukštųjų teologijos mokslus, jau turėdamas 42 m. amžiaus. Taigi, kaip matom, jo būta ir esama darbo, mokslo ir vargo pelės.

Telaiko jį Dievulis gyvą ir sveiką dar ilgai, ilgai!
Pranys Alšėnas

Detroito rugpjūčio 13 buvo suruošta žurnalisto popietė ir nagrinėta tema — spauda ir jaunimas. Surošė žurnalisto Sąjungos vietos skyrius. Kalbėjo rašyt. Vytautas Alantas ir stud., Robertas Selenis. Nuotraukoje iš k. sėdi: Pajauta Gaizutienė, Sofija Vasiliūnė, Vacys Urbanas, Kastytis Karvelis, Robertas Selenis, Virginija Giedriūnaitė, LZS cv pirm. Juozas Vaišnys, S.J., LZS Detroito skyr. pirm. Vladas Selenis, Elena Karvelienė ir Vladas Mingėla. II eilėje sėdi: Stasė Urbonienė, Marija Gražulienė, Kunigunda Kodatienė, Irena Alantienė, Alfonsas Ziedas. Stovi: Bronė Selenienė, Pranė Lazdienė, Adolfas Vasilius, Ražyt. Balys Gražulis, Lidija Mingėlienė, dr. Kazys Karvelis, dail. Stasė Smalinskienė, rašyt. Vytautas Alantas, Marija Sims, Pranas Turūta, Anelė Žiedienė, Vincas Tamošiūnas ir Antanas Grinius. Pačiame priekyje Jadvyga Griniūnė ir Albinas Grigaitis.

Nuotrauka Jono Gaižučio

WORCESTER, MASS.

Lietuvių Diena

LB Bostono apygarda, kurią sudaro Bostono, Brocktono, Worcesterio ir kitos aplinkinės lietuvių kolonijos, rugsėjo 10 Worcesterį surengė Lietuvių Dieną.

LB Worcesterio apylinkė šią šventę pradėjo mišiomis. Jas aukojo ir šventei pritaikytus pamokslus pasakė: Aušros Vartų parapijoje — klebonas kun. A. Volungis, Šv. Kazimiero parapijoje — klebonas kun. A. Micūnas, MIC. Giedojo Šv. Kazimiero parapijos choras, vadovaujamas muz. O. Keršytės. Po mišių buvo sugiedoti Amerikos ir Lietuvos himnai.

Tolimesnė šventės dalis vyko Maironio Parke, kuriame šeiminingė E. Kauševičienė su talkininkėmis pavaišino visus pietumis.

Sporto aikštė

Oficialus šventės atidarymas įvyko sporto aikštėje.

Worcesterio LB apylinkės pirm. V. Zidžiūnas pasveikino visus gausiai susirinkusius į pirmąją Lietuvių Dieną ir pakvietė Bostono apygardos LB pirm. inž. A. Škudžinską tarti žodį. Susikaupimo minute buvo pagerbti žuvusieji dėl Lietuvos laisvės ir mirusieji LB veikėjai.

Tuo pat prasidėjo krepšinio rungtynės tarp lietuvių ir latvių komandų. Laimėjo lietuviai 42:41.

Suskambėjo lietuviškos dainos. Brocktono lietuvių parapijos choras sustojęs po šimtamėčiais žuolais, padainavo Kur giria žaliuoja, Kurteliai sulėjo, Apynėlė ir Anoj pusėj Nemunėlio. Choro vadovavo kompozitorius J. Gaidelis.

Aidint paskutinės dainos garsam, Bostono tautinių šokių grupė, vadovaujama O. Ivaškienės, ir Worcesterio tautinių šokių grupė Spindulys, vadovaujama L. Pauliukonytės, įžygiavo į aikštę ir bendrai pašoko Suk, suk, ratelį ir Gyvatara. Worcesterio grupė pašoko Kubilą. Bostono mergaitės pašoko Blezdingelę; kartu su berniukais — Jaunystės šokį ir Landytinį; mažųjų grupė — Suktinį.

Šokiam pasibaigus, prasidėjo moterų tinklinio ir vyrų tinklinio varžybos tarp lietuvių ir latvių komandų. Komandų vadovai — V. Eikinas, A. Skabeikis, ir E. Auštras.

Laimėtojam buvo įteiktos dovanos — taurės. Jas aukojo: krepšinio laimėtojų komandai — Brocktono lietuvių Sandaros klubas; tinklinio moterų laimėtojų komandai — LB Bostono apylinkė; tinklinio vyrų laimėtojų komandai — So. Bostono lietuvių piliečių draugija.

Loterijai V. Krėvės 6 tomas raštų aukojo J. Kapočius, Lietuvių Enciklopedijos leidėjas.

Vakare prasidėjo linksmiausia šventės dalis — šokiai.

-o-

Sveikinam šios šventės iniciatorių, ypatingai LB Bostono apygardos energingą pirm. inž. A. Škudžinską. Linkim suruošti daugiau panašių švenčių. Į šią susirinko tiek žmonių, kad automobiliam aikštės neužteko. Ilga jų vilkstinė stovėjo gatvėje, prie įvažiavimo į Parką.

Worcesterio LB apylinkės valdyba šventei ruošis pradėjo nuo ankstyvo pavasario, rūpinamasi, kad visi svečiai būtų visa kuo patenkinti.

Šventės įjungė mus visus stipresniais vienybės ryšiais.

Pietūs

Moterų Sąjungos 5-toji kuopa spalio 1, sekmadienį, I val. Maironio Parke rengia pietus su įvairia programa. Bus ir miesto burmistro žmonos, kuri yra lietuvių, pagerbimas. Valdyba ir narės kviečia visus atsilankyti ir linksmiai praleisti sekmadienio popietę.

Tretininkų vizitacija

Šv. Kazimiero parapijos tretininkų draugijos vizitacija įvyko rugpjūčio 27. Vizitatorium buvo tėvas Gabrielius Baltrušaitis, OFM.

Po pietų narės susirinko į bažnyčią. Vizitatorius pasakė pamokslą, primindamas šv. Pranciškų, kurio gyvenimu turėtų sekti visi tretininkai. Dėkojo narėm už atsilankymą, palaimino švenč. Sakramentu ir suteikė generalinę absoliuciją.

KULTŪROS ŽIDINY — aukos statybai Kultūros židiniui, Tėvų pranciškonų vienuolynui, jo kopyčiai, spaustuvei (pagal atskirų aukotojų pageidavimus) aukojo:

M. Aleksa, Paterson, N.J., 50.
V. S. Birutis, Moriches, N.Y., 100, anksč. 45.

O. A. Dargis, Kearny, N.J., 100, anksč. 150, pažad. 400.
K. Jonušis, Ridge, N.Y., 10, anksč. 10, pažad. 100.

J. Kuchinskas, Hampton Bays, N.Y., 10, anksč. 30, pažad. 50.

Chas Pietronis, Kearny, N.J., 50, anksč. 350, pažad. 1000.
V. Ruokis, White Plains, N.Y., 25, anksč. 125, pažad. 300.
E. Sbales, Mastic Beach, N.

A. a. William Wolf (Vilkui) mirus, Liet. Bendruomenės Great Neck apylinkės valdyba, vietoje gėlių, aukojo Kultūros Židinio statybai 15 dol. Velionies artimiesiems reiškiamie nuoširdžiai užuojautą, o Bendruomenės valdybai lietuvišką aciu už auką.

Y., 10, anksč. 30, pažad. 50.
K. Skarulis, Woodhaven, N. Y., 200, anksč. 200.

Eugenija Venckus, Woodhaven, N.Y., 100.

Laukiama aukų ne tik grynais pinigais, pasizadėjimais, bet ir užrašais testamentuose.

Siųsti:

BUILDING FUND
Franciscan Monastery
680 Bushwick Ave., Brooklyn, N.Y. 11221

IŠ VISUR

— Pranas Gudelis iš Dayton, Ohio, praneša: Lietuvos Vyčių centro valdyba buvo įrašiusi Lietuvos Vyčius su visom 40 kuopom į Lietuvių Bendruomenę. Šio centro valdybos nutarimo nepatvirtino Lietuvos Vyčių visuotinis seimas Clevelande rugpjūčio 24-27.

— Prof. dr. Kleopas Grincevičius, matematikas, mirė okupuotojoje Lietuvoje rugpjūčio 24 ar 25. Buvo gimęs 1917. Baigė Vilniaus universitetą 1946 ir ten pats vėliau dėstė. Be to, Vilniaus pedagoginiam institute vadovavo matematinės analizės katedrai. (E)

— Lietuvos Išlaisvinimo Tautos Fondui rugpjūčio mėn. aukojo: 200 dol. Lietuvių Darbininkų Draugijos centras, Arlington, Mass., po 25 dol.: vysk. A. Deksnys, So. Bostono Liet. Darbininkų Draugijos 21 kuopa, Alg. Uknevičius, Woodhaven, N.Y., Petras Mikšys, Worcester, Mass. Tautos Fondas naujiesiems aukotojams nuoširdžiai dėkoja. Aukos Tautos Fondui siunčiamos adresu: Lithuanian National Fund, 64-14 56th Road, Maspeth, N.Y. 11378.

— Kun. Leonui Zarembai S.J., Montrealio Aušros Vartų parapijos klebonui, įstoju į kartūzų vienuoliją, klebono pareigom atkeliamas iš Chicagos kun. J. Kubilius, SJ. Jaunimo centro Chicagoje tvarkymo reikalus perims provinciolas kun. G. Kijauskas, SJ.

— Filmai ir skaidrės iš tautinių šokių šventės ir jaunimo kongreso buvo rodyti Brazilijoje, Sao Paulo, Lietuvos mokykloje rugpjūčio 26. Pasirodė ir iš JAV grįžusi "Nemuno" šokių grupė. Vakaraug rengė Pietų Amerikos lietuvių kongreso komitetas.

— Jonas Norkaitis, buvęs prekybos departamento direktorius, gyvenęs Vokietijoje Bad Mergentheim, buvo sunkiai susirgęs, bet dabar jo sveikata gerėja. Taip pat rimtai ėmė sirgti dr. P. Karvelis, gyvenęs Baden-Baden.

— Romualdas Spalis, gyvenęs Halifaxe, Anglijoje, laimėjo šių metų Dirvos novelės konkursą. Jury komisiją sudarė Balys Auginas, Jonas Daugėla ir Aleksas Laikūnas. Rugsėjo 10 d. posėdy dalyvavo ir Dirvos redaktorius V. Gedgaudas. Simo Kašelio 500 dol. premija paskirta už novelę "Išrišimas". Konkursui buvo atsiųsta 13 novelių.

— Prof. Algirdas Landsbergis Columbia universiteto seminare rugsėjo 26, antradienį, 5 val. vak. skaitys paskaitą "The Baltic Republics: Cohesion and Division". 1101 International Affairs, 420 W. 118 St., New York City.

— Lito, nepriklausomos Lietuvos piniginių vienetų, įvedimo 50 metų sukaktį ruošiasi paminėti Chicago filatelistų draugija "Lietuva" XV-os filatelinės parodos metu, kuri bus atidaryta rugsėjo 30 S. Balzoko liet. kultūros muziejų. Kartu bus minima ir Lietuvos de jure pripažinimo auksinė sukaktis.

Kun. Leonardas Sabalis, buvęs JAV parašiutininkų dalinio kapelionas, sunkiai susižeidęs motociklo nelaimėje, mirė. Palaidotas rugpjūčio 15. Velionis, kunigų įšventintas 1960, vikaravo Šv. Trejybės parapijoje Scrantone, Pa., ir ką tik buvo pradėjęs darbuotis Šv. Kazimiero parapijoje Lynwoode, Pa.

— Prof. dr. Antanas Klimas rugsėjo 5-8 dalyvavo 2-je Tarpautinėje Fonologijos konferencijoje Vienoje. Dalyvavo apie 200 kalbininkų iš keliasdešimt valstybių. Fonologija apima visą kalbos garsų sritį — ir pačią fonetiką ir vaikų kalbos garsų išsivystymą, istorinę fonetiką ir t.t.

— Chicago Lietuvos Operos iskilieji solistai D. Stankaitytė, A. Stempuzienė, S. Baras ir J. Vaznelis spalio 14 koncertuos Clevelande. Programoje operų arijos, duetai ir t.t. Koncertą rengia LB Ohio apygarda.

Puslapių tvarko L. Gudeliene. Medžiagą siūsti: 14 Cat Rock Rd., Cos Cob, Conn. 06807

Neringoje

Šią vasarą per Neringos stovyklą perėjo virš 300 jaunuolių. Savo išpuolius jie aprašė savaitiniuose laikraščiuose, kurių ištraukas perduodam "Vilnelės" skaitytojams.

Neringoj mum smagu
Ir kai lyja ir kai šviesu.
Neringoj man patinka,
Nes mano draugės vis sutinka.

Čia laužų ir iškylių,
Sporto ir dainelių.
Mes, mergaitės, čia gyvenam,
Mylim, žaidžiam ir kikanam ...
Lydia

Aš esu labai laiminga, kai esu stovykloje ir gamtoje. Gamta yra tyli ir labai graži. Didmiestyje nėra gamtos, — tik triukšmas. O čia tik paukščiai čiulba ir varlės kvarkia. Vida.

Laimė yra turėti labai draugišką draugę, gerus vadovus ir daug laisvo laiko stovykloje. Laimė yra ilgai sėdėti prie laužo tamsią naktį ... Daiva

Neringoje. Ritonės Ivaškaitės, 12 metų, piešinys.

Žmogus būna liūdnas, kai jis galvoja, jog niekas jo nemylti ir jis neturi gero draugo, kuriam galėtų viską pasakyti ... Petrutė

Jeigu aš galėčiau būti, kas aš noriu ir kur aš noriu, aš būčiau žmogus danguje. Danguje nėra skambučio ir vėliavų pakėlimo. Danguje gali daryti, ką nori, ir nereikia eit į manską. Andrius

Man labai patinka stovykla, nes mes žaidžiam žaidimus ir valgomė ir miegam mašyje. Elenutė

Važiuojant į Neringą, mes sustojom Howard Johnsons pavalgyti. Tai buvo paskutinis kartas, kai aš gerai pavalgiau. Paulius

Man patinka geros mergaitės ir minkštos lovos. Aš nemėgstu berniukų, bet aš mėgstu šuniukus. Danutė

Man patinka stovykla, nes nėra mergaičių ir aš miegu geram namelyje. Tadas

Man labai patinka sportas,

gybauti ir pirkti saldinius, bet nepatinka eilėj laukti. Drąsutis

Man namie geriau patinka, nes mano mama neragina kiekvieną minutę šnekėti lietuviškai. Leonas

Čia yra lietuviška stovykla. Čia ne angliška stovykla. Visą laiką visi berniukai kalba angliškai. Visi turi kalbėti lietuviškai. Greitai čia bus angliška stovykla. Visi turi padaryti pažadą: Kalbėk lietuviškai! Rimas

Pabandykit lietuviškai — ir jums patiks! Audrius

Stovykla išmoko tave būti draugiška, paklusnia, kaip gyventi su žmonėmis ir su jais viskuo dalintis. Kristina

Jeigu mėgsti makaronus, maistas čia labai skanus. Jeigu patinka dumblas, sakysi, kad ežeras tikrai puikus ... Aušra

Stovykla Neringa man duoda vienintelę progą būti, kas aš noriu ir ne kitų idealų žmogus. Čia galiu juoktis, kada noriu, verkti ir rėkti. Galiu tikrai smagiai praleisti laiką ir nereikia rūpintis, ką kiti galvos. Ramunė

VIESULAS

Paulius gyvena ūkyje. Jam labai patiko arkliai. Ūkyje buvo tik seni, apskurę darbo arkliai. Paulius norėjo gražaus žirgelio, kuriuo jis galėtų joti ir kurį galėtų lepinti.

Viename slėnyje apsigyveno laukinių arklių būrys. Paulius daug kartų nueidavo į slėnį, pasislėpdavo už akmens ir žiūrėdavo per žiūronus į arklius. Jis matydavo didelį ir didingą juodą žirgą, kuris saugojo kumelaites ir kumeliukus.

Vieną dieną atėjęs Paulius žvilgtelėjo toliau ir pamatė kumelaitę, saugojančią savo kumeliuką, kuris buvo labai judrus, visur šokinėjo ir domėjosi viskuo. Paulius labai pamilo tą kumeliuką. Jis buvo toks gražus! Jis atrodė taip, kaip jo tėvas. Tik vienas skirtumas buvo: kumeliukas turėjo žvaigždutę kaktoje. Paulius pagalvojo: "Aš turiu turėti tą kumeliuką!" Jis nuėjo namo ir nieko nesakė apie tai. Jis turėjo pagalbėti tėveliui ūkyje ir negalėjo nueiti į slėnį.

Už kelių savaičių Paulius nuėjo į slėnį. Jis rado tik tą vieną kumeliuką, kurį jis jau buvo pavadinęs Viešulu. Tur būt kikininkai sugavo kitus arklius, tik negalėjo pagauti Viešulo, nes jis buvo toks greitas. Paulius priėjo gana arti Viešulo ir padėjo ant žemės cukraus gabalėlį. Viešulas bijojo ateiti, bet po ilgo laiko atėjo ir paėmė cukrų. Paulius mikliai užmovė virvę ant Viešulo kaklo. Tas tuojau pradėjo spardyti ir atsistojo ant užpakalinių kojų. Paulius jį nuramino, kalbėdamas švelniu balsu. Paskui pradėjo vesti link namų, kalbėdamas jam. Arkliukas jo paklausė ir sekė paskui. Paskui vedęs namo, Paulius su tėvo pagalba pripirino Viešulą prie balno. Dabar Paulius lekia greičiau už vėją.

Valentina Leleivaitė, 6 sk.

KEISTOJI PONIA

Vieną gražią dieną mergaitė ėjo per mišką. Ji sutiko svetimą ponį. Ta ponia buvo gražiai apsirengusi. Ji paklausė mergaitės, ar ji norėtų nueiti su ja į jos namus ir užvalgyti pieno su sausainiais. Mergaitė sutiko. Jos ėjo per mišką, bet vis nepasiekė ponios namų. Mergaitė pradėjo rūpintis ir paklausė, ar dar toli. Ponia atsakė, kad ne.

Jos ėjo ir ėjo, kol pasiekė olą. Mergaitė pažūrėjo į vidų. Buvo labai tamsu, ir, kada mergaitė atsigrįžo į poniją, ponia pasikeitė į raganą. Apkabinus mergaitę, ji įtraukė ją į olą, imtė ją puodą, išvirė ir suvalgė. Tada ji išėjo medžioti kito vaiko.

Linas Alinskas, 7 sk.

yra šlubas. Mano paukštis minta grūdėliais.

Linas Banelis, 3 sk.

Aš turiu pelytę. Ji yra ruda ir maža. Jos vardas yra Padauža. Kita pelė nugaišo. Jos vardas buvo Veliša. Padauža minta Rice Krispies traskučiais, geria vandenį ir grauzia kartoną. Ji gyvena stikliniame žuvų tanke.

Gintaras Ruzgas, 3 sk.

Aš turiu katina. Jis yra pilkšvas. Mano katino vardas yra Murkis, bet aš jį vadinu Murkau, Murkausku arba Murkonėliu. Jis gyvena ant mano brolio lovos. Jis ėda kačių maistą. Jis yra juokingas ir moka peršokti per mano rankas.

Audronė Česnavičiūtė, 3 sk.

Ir vėl mokykla. Ginos Vebeliūnaitės piešinys.

Čia yra nupiešti 6 žvėreliai. Kokie?

Prieš akis dar toks ilgas kelias. ...Nuotr. G. Peniko

KELIONĖ Į MĖNULĮ

Vieną gražų vakarą mama ragino mane eiti gulti. Būdamas pavargęs, aš nuėjau į lovą ir sapnavau labai įdomų sapną.

Aš sapnavau, kad aš buvau pirmas vaikas, paskirtas skristi į mėnulį. Prasidėjo graži diena. Buvo penkios minutės iki raketos pakilimo! Tada liko tik dešimt sekundžių ... trys, dvi, viena ... ir tada buvo daug rūko, dūmų ir labai daug triukšmo. Už pusės sekundės aš buvau aukštai virš debesų ir dar toliau skridau.

Po dvidešimt keturių valandų mano raketa pasiekė mėnulį. Raketa nusileido ant didelio kalno. Mes išlipom iš raketos ant mėnulio. Aš išlipau pirmas, po manęs išlipo mano partneris.

Kai aš lipau lauk, aš žinojau, kad aš būsiu žinomas ir minimas istorijos knygose. Tada aš iškėliau savo valstybės vėliavą. Mes abu porą valandų laipiojom po mėnulio kalnus. Po to mes įlipom atgal į raketą ir pasilsėjome porą valandų. Tada mes skridom atgal į žemę.

Kitą dieną mes grįžom atgal į mūsų planetos atmosferą ir į kritom į jūrą. Netoli nuo tos vietos laukės laivas mus iškėlė. Tada mes įlipom į laivą ir į izoliacijos kambarį. Po kiek laiko prezidentas paskambino pasveikinti mus su gerai praėjusia kelione.

Tada ... Kas čia? Ar telefonas išsijungė? Ne. Tai buvo mano mama. Ji pažadino mane.

Rimas Alinskas, 6 sk.

IR MOKYTOJAI STOVYKLAVO ...

Kol mokiniai stovykloje Neringoje, šeštadieninių mokyklų mokytojai turėjo savo stovyklą Dainavoje. Kaip ir visi stovyklautojai, jie ten klausėsi paskaitų, diskutavo, mokėsi naujų dainų ir tautinių šokių. Nors gal daugiau dirbo ir mažiau žaidė už neringiečius, mokytojams prie Spyglio ežero buvo taip pat linksma ir įdomu. Iš Maironio mokyklos šioje studijų savaitėje dalyvavo mokytojos D. Bobelienė, E. Ruzgienė ir L. Gudeliene.

MŪSŲ DRAUGAI

Aš turiu šunį ir katę. Mano šuo yra rudas ir baltas. Jis turi labai daug plaukų. Mano katinas yra ypatingas. Viena jo akis yra mėlyna, kita yra ruda. Jis yra baltos spalvos. Mano šuns vardas yra Brandy. Mano katino vardas yra Baltis. Brandy miega būdoj kartu su katinu. Jis ėda maistą iš dėžių, o kati-

nas gauna liekanas. Mano gyvuliukai patinka man todėl, kad jie su manim yra labai draugiški.

Stasys Janušas, 3 sk.

Mano paukštis yra žalias kaip žolė. Jis čiulba, kai susirenka daug vyrų. Jo vardas yra Žaliukas. Žaliukas miega tupėdamas. Mano paukštis dabar serga. Jis

PASAKA APIE MĖNULĮ IR ŽVAIGŽDES

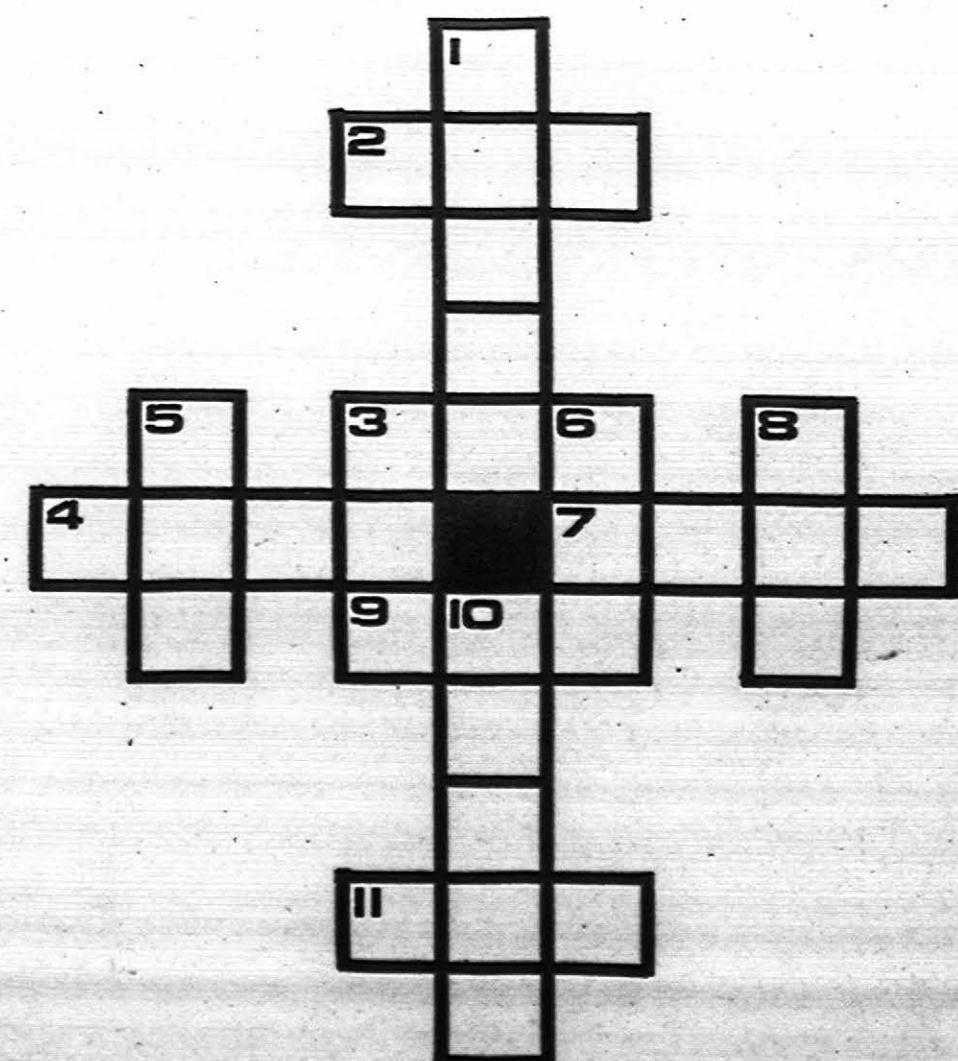
Viename kaimelyje, kur buvo daug miškų ir daug ežerų, gyveno berniukas Matutis. Matutis buvo jaunas ir labai domėjosi gamtos mokslais. Jam labai patiko vaikštinėti per miškus, pamatyti visus gyvulius, medžius ir augalus.

Kai jis gyveno, tada aplink žemę sukosi du mėnuliai. Vieną vakarą jis gulėjo žolėje ir stebėjo mėnulių. Matutis pamatė, kad dangus buvo tuščias, ir jis užsimanė papuošti jį. Tą naktį jis atėjo su aštriu kardu ir vieną mėnulį sukapojo į daug smulkių dalelių. Tas daleles pabėrė ant dangaus, ir jos pavirto žvaigždėmis. Nuo tada dangus nebėra tuščias.

Daina Jurkutė, 7 sk.

PAGALVOK!

- Skersai
2. Pusė paršo
3. Skrisk!
4. Grūdo
7. Didžiulis akmuo
9. Saugo namus
11. Kita pusė paršo

5. Bus lietaus
6. Su -- tu draugauji?
8. Meškos namai
10. Požeminis namas

Atsakymai

Skersai: 2. Par, 3. Lėk, 4. Kišo, 7. uola, 9. šuo, 11. šas.

Žemyn: Karvė, 3. Loš, 5. Lis, 6. kuo, 8. Ola, 10. urvas.

Žemyn

1. Duoda piena
3. Šiandien lošia, rytoj --

Los Angeles, Calif.

Kun. H. J. Šulcas, Brazilijos LB jaunimo sekcijos įgaliotinis, atvykęs su Brazilijos lietuvių jaunimo grupe į JAV įvykių jaunimo kontresą, lankė įvairias JAV lietuvių kolonijas ir rinko aukas Brazilijos lietuvių stipendijom. Paskutinė jo sustojimo vieta buvo Los Angeles, Calif., kur rugsėjo 17 atlaikė lietuviškas mišias ir parapijos salėje vietos lietuvius supažindino su Brazilijos lietuvių gyvenimu.

Santa Monica, Calif., Amerikos Lietuvių Klubas mini savo veiklos dešimtmetį. Ta proga spalio 7 Miramar viešbuty rengia sukaktuvinį balių.

L.D.K. Birutės Draugijos Los Angeles skyriaus tradicinis rudens balius įvyks spalio 14 Sv. Kazimiero parapijos salėje.

Bazaras, kasmet rengiamas Sv. Kazimiero lietuvių parapijos, šiemet įvyks spalio 22. Bus proga laimėti įvairių dovanų. Veiks pamogos seniumi ir jaunimui.

Radio valandėlė, kuri lietuvišką programą pristato kiekvieną šeštadienį, savo metinį parengimą turės spalio 28 Sv. Kazimiero parapijos salėje. Bus duodami skanūs valgiai, puiki muzika, graži ir originali programa.

Prof. Stasys Žymantas, sėkmingai pakėlęs dvi vidurių operacijas St. Joseph ligoninėje, Burbank, Calif., jau grįžo į namus ir baigia sveikti. Jo gydytojas buvo dr. Z. Brinkis, kuris dėl savo sugebėjimų chirurgijoje yra įsigijęs didelį pasitikėjimą lietuvių tarpe.

Kazimieras Daubaras Charles Dauber), lietuvis akordeonistas virtuozas, iš Philadelphia pakviestas į 1973 m. parapijos rengiamą Lietuvio dieną. Tai bus pirmas šio garsaus lietuvi instrumentalo pasirodymas Los Angeles lietuvių tarpe.

Jonas Zukas, Sv. Kazimiero

parapijos komiteto vicepirmininkas, Glendale, Calif., pasistatė keturių didelių kambarių Pre-School ir Kindergarten mokyklą, į kurią priima priešmokyklinio amžiaus vaikus. Šią mokyklą gali lankyti 85 vaikučiai. J. Zukas šioj sričiai turi ilgą patirtį. Be šios mokyklos, jis turi dar dvi panašias mokyklas: vieną Hawthorne, kitą — El. Monte, Calif. — L.Z.

WORCESTER, MASS.

(atkelta iš 7 psl.)

darbus. Šiandien tik jų vardai pasilikę. Tretininkų draugija, ačiū Dievui, gyvuoja iki šiai dienai. Per paskutinius septynerius veiklos metus atliko daug gražių darbų. Kada buvo remontuojamas bažnyčios vidus, pritaikant jį naujimi liturgijos reikalavimams, prisidėjo 600 dol. auka. Prisidėjo ir prie Romoj statomos Kankinių koplyčios. Kiekvienais metais prisidedame prie Vasario 16-tos minėjimo, vyskupijos fondo ir kitur. Dirbsim ir gyvuosim ir toliau, tikėdamiesi, kad Dievas laimins mus ir mūsų darbus.

Posėdis baigtas malda, kurią sukalbėjo draugijos direktorius kun. J. Budzeika, MIC.

Džiaugiamės, kad klebonas kun. A. Micūnas, MIC, tretininkėm yra labai palankus ir visada dalinasi mūsų rūpesčiais.

Tarybos rūpesčiu buvo suaruštos vaisės. Šeimynišką dva-

sių visi kartu praleidom kelias valandėles.

Išvyko į Floridą Sv. Kazimiero parapijos vargonininkas muz. A. Mateika nuo liepos 1 pasitraukė į pensiją. Rugpjūčio pabaigoje išvyko į Floridą pastoviai apsigyventi.

40 valandų atlaidai Sv. Kazimiero bažnyčioje 40 valandų atlaidai prasideda spalio 1, sekmadienį.

J.M.

Aukos L. Fondui A. a. Pranui Račiūkaičiui atminti Lietuvių Fondui aukoj: 20 dol. Skautų tėvų komitetas ir skautės; po 10 dol.: Nevėžio skautų tuntas, M. ir K. Česnai.

BALTIMORĖS ŽINIOS

Daina, Baltimorės vyrų choras, rugsėjo 12 Lietuvio Svetainės knygyne aptarė ateities veiklą. Vyrų, mėgstą lietuvišką dainą, raginami įsijungti į šį chora.

Vištienos pietų renginys, pravestas Sv. Alfonso mokyklos rėmėjų iniciatyva, praėjo sėkmingai. Svečiai vaišinosi ir šoko prie Edvardo Karčiausko orkestro muzikos. Parapijos kunigai dėkingi pietų rengėjams ir dalyviams.

Lietuvių Posto 154 Amerikos legionierių organizacijos nariai ir jų padėjėjos rugsėjo 24, sekmadienį, 2 val. popiet Lietuvos Svetainės didžiojo salėje iškilmingame susirinkime

— Prof. dr. Vytautas J. Biečiauskas Amerikos Psichologų sąjunga suvažiavime, vykusiame Honolulu, Havajuose, rugsėjo 1-8 vadovavo svarstymams "Amerikos policininko psichologiniai bruožai". Jis taip pat skaitė pagrindinę paskaitą psichologų, besidominčių religiniais klausimais, sąjungai tema "Psichologas ir religija". Su juo suvažiavime taip pat dalyvavo jo žmona med. dr. Danutė Biečiauskienė. Šia proga jie aplankė prof. Bronę Jameikienę, kuri aprodė Havajų universitetą ir savo darbo centrą — Meno akademiją.

— Adomas Kantautas, Albertos universiteto bibliotekininkas, ruošia katalogą — bibliografiją, kur bus sužymėtos įvairiomis kalbomis parašytos knygos ir svarbesnieji straipsniai apie Lietuvą.

Dail. J. Bagdono parodos atidaryme. Iš k. E. Čekienė, A. Vakselis, Lietuvos gen. konsulas A. Simutis, dail. J. Bagdonas, P. Jurkus ir J. Rūtenis, vedęs atidarymo programą. Nuot. P. Ažuolo

P. Molis, M. Glodienė, S. ir P. Staneliai; po 5 dol.: R. Jakubauskas, Pr. Kupstas, A. Urbonas, J. Vidūnas, A. ir B. Tamkai, Draugelių šeima, J. Paulikonis ir šeima, A. Sermukšnis, V. Židziūnas, Charles Clodas; 1 dol. P. Alavošius.

P.S.

PASKAITA APIE VYTAUTĄ DIDĮJĮ

Rugsėjo 8 — Tautos šventė buvo lyg užmiršta. Gal ją prisiminė kokios organizacijos ir ją paminėjo siaurame rate. Šiemet L.V.S. Ramovės New Yorko skyriaus rūpesčiu Tautos šventė buvo paminėta viešai Kultūros Židinyje. Kadangi prieš savaitę vyko čia paroda, tai minėjimas buvo nukeltas į rugsėjo 17.

Diena pasitaikė labai karšta. Žmonių ir Kultūros Židinį susirinko apie 50-60. Jų būtų buvę kur kas daugiau, jei ne tie netikėti karščiai.

Visą minėjimą pravedė Justinas Liaukus. Pradžiai pakvietė dvi lietuvaiteis — Vandą Galbuogytę ir savo dukrą Snieguolę Liaukutę, ir jos pakaitom deklamavo Bern. Brazdžionio eilėraštį — Lietuva.

— Arkiv. J. Matulaičio užrašai išversti į vokiečių kalbą ir ne-trukus bus išleisti.

— Montrelio vyrų oktetas rugsėjo 30 koncertuoja Hamiltone.

Toliau buvo pristatytas istorikas Tėv. Viktoras Gidžiūnas, O.F.M. Jis savo išsamioje paskaitoje, trukusioje apie valandą laiko, plačiai ir vaizdžiai papasakojo apie Vytautą Didįjį pastangas vainikuoti Lietuvos karaliumi. Savo paskaitai preleventas buvo pririnkę įdomios medžiagos, įvairių smulkmenų. Tai visi atsidėję mieliai išklause.

Paskaitos pilnas tekstas bus atspausdintas Karyje. Šia medžiaga galės pasinaudoti ir kiti, prisimindami Lietuvos praeitį ir pagerbdami Vytautą Didįjį.

Pabaigai vėl buvo deklamacijos. Vanda Galbuogytė deklamavo Bernardo Brazdžionio eilėraštį, o Snieguolė Liaukutė — Jono Aisčio.

Užbaigę programą Ramovės skyriaus pirmininkas Vytautas Šventoraitis, padėkodamas visiems, ir pakviestas atsilankyti į kariuomenės šventės minėjimą.

Vėliau buvo gražios vaisės su gėrimais, pyragais, kavute.

DALYVAVO VYČIŲ SEIME

Lietuvos vyčių seime, kuris įvyko rugpjūčio 24-27 Cleavelande, New Yorkas, New Jersey ir Philadelphia, Pa., buvo gana gerai atstovaujami. Šios minėtos vietovės sudaro Vidurio Atlanto apskritį.

Seime Lietuvos vyčių pirmininke išrinkta Mrs. Susan Boroskas iš Brockton, Mass. Iš Vidurio Atlanto apskrities į vyriausią v-bą įeina: Albert Ozalis — II-ras vicepirmininkas, Irene Ozalis — finansų sekretorius, Philip Skabeikis — lietuvių kultūriniam reikalui, Helen Kulber — informacijos reikalui, Juozas Boley ir Antanas Mažeika — lietuvių kalbos propagandos komiteto nariai, Mary York — Vidurio Atlanto komiteto pirmininkė informacijos reikalui, Loretta Stukas — Vyties redaktorė. Dr. Jokūbas Stukas, buvęs net ketverių metų Lietuvos vyčių centro valdybos pirmininku, pirmininkaus dabar stipendijų komitetui. Jis yra 29 kuopos narys Newark, N.J.

Iš Vidurio Atlanto apskrities žmonės pasireiškė ir seimo darbuose. Juozas Boley buvo prezidiumo pirmininkas, Antanas

Mažeika — rezoliucijų komitete, Mary Stonis — sveikinimų komitete ir Albert Ozalis — vyriausias tvarkdarys.

Irene Ozalis iš Philadelphia 3 kuopos buvo apdovanota Sv. Kazimiero medaliu per pamaldas Sv. Jurgio bažnyčioje. Taip pat ji buvo pakelta į vyčių 4 laipsnį.

Viso seime buvo iš Vidurio Atlanto apskrities šešių kuopų delegatai: garbės narys Juozas Boley, Helen Kulber, garbės narys Antanas Mažeika, Sue Mažeika, garbės narė Ann Mitchell, Albert Ozalis, Irena Ozalis, Philip Skabeikis, Lillian Sasnauskas, Marion Sidtis, Mary Stonis, garbės narys dr. Jack J. Stukas, Loretta Stukas, garbės narys Frank Vaškas, Mary York ir Vitalis Zukauskas.

Cleavelando vyčių 25 kuopai ir pirmininkui Charles Machutai apskritis reiškia nuosirdžią padėką už puikų seimo suorganizavimą ir už puikų svečių priėmimą.

Vidurio Atlanto apskrities susirinkimas šaukiamas spalio 24 Apreiškimo parapijos salėje. M.R.Y.

Lietuvos vyčių seime Vidurio Atlanto apskrities atstovai, susirinkę į lietuvių sodelį Cleavelande.

VIENYBĖ

Šių dienų pasaulinė, viską neigianti, struktūra ir tos struktūros viešpats — žmogus važinėja atbulas ir viskam priešingas. Jo veiksmas be jokių motyvų, protu neparemti — viskas sekundinio jausmo ir nuotaikos išdava...

Tai labai ryšku ypač šiame laisvųjų krašte. Tokio vėjo esame paveikti ir mes lietuviai savo bendruomenės kiemuose. "Ne tėvo arkliai, o gi ir ne sūnus važnyčioja..." Kas man — jie dirba — tegul dirba, aš jiems ne-trukdau...

Kuria jie choras, teatrus, šoka, renka aukas, rengia minėjimus, demonstruoja prieš okupantus, leidžia knygas, vaikus moko li-tuanistinėse mokyklose, rašo, kalba, prašo — kas man... Veikia — veikla žaliais lapais lapoja. Aš patenkintas. Džiaugiuosi. Didelio ten dainko — apsisie ir be manęs... O ką aš ten padarysiu nuėjęs ar tą solidarumo mokesčių susimokėjęs?

Viskas bus, kaip buvę, tik, va, ir aš ten būsiu.

Taigi, tautietė, ir tu čia būsi. Būsime visi. Visi dirbsime, visi sielosimės, visi apgailestausime — laimėsime ir pralaimėsime, ir tai yra atskilusios tautos dalies — Bendruomenės — idealas, vienybė ir jėga.

Vienybė neprivertinė — galvatingai išplaukianti iš mūsų išlikimo ir mūsų kovos už savo žemę, valstybę ir jos laisvę.

Bendruomeniškas rugsėjis verčia apie tai pamąstyti ir atgimti, kad neliktumėm be ženklo žmonėmis buvę...

j.r.

Mes padidinome mūsų tarnautojų skaičių dėl greitesnio siuntinių aptarnavimo

SKUBIAI atsiųskite savo SIUNTINIUS ir mes viską atliksime.

SIUNTINIAI, DOVANOS

į Lietuvą ir USSR

Sena patikima firma

toliau aptarnauja nuolat didėjančią klientų skaičių, tradiciniai, su virš 40 metų patyrimu.

Jei esate vienas iš tūkstančių mūsų patenkintų klientų, mes dėkojame Jums už pasitikėjimą. Jei ne, tai prašome pasinaudoti mūsų patarnavimu ir Jūs būsite dėkingas mums.

SIUNTINIAI PASIEKĖ MUS PASTU ISSIUNČIAMIS TĄ PAČIĄ DIENĄ

Dėl paskutinio katalogo ir vėliausių patvarkymų kreipkitės į

GLOBE PARCEL SERVICE, INC.

723 Walnut St., Philadelphia, Pa. 19106; Tel. 215-925-3455

Centrinės įstaigos New Yorke:

240 FIFTH AVENUE, NEW YORK, N.Y. 10001
Tel.: (212) 725-2449

Ar į bet kurį mūsų skyrių ir atstovus:

PHILADELPHIA, Pa. 19123 — 1013 N. Marshall St.	WA 5-8878
BALTIMORE, Md. 21224 — 3206 Eastern Ave.	DI 2-2374
SO. BOSTON, Mass. 02127 — 390 West Broadway	AN 8-8764
CHICAGO, Ill. 60622 — 2242 W. Chicago Ave.	BE 5-7788
CLEVELAND, Ohio 44119 — 787 E. 185th Street	486-1836
DETROIT, Mich. 48210 — 6460 Michigan Ave.	TA 5-7560
ELIZABETH, N.J. 07201 — 956a Elizabeth Ave.	354-7608
HAMTRAMCK, Mich. 48212 — 11415 Jos. Campau Ave.	365-6350
HARTFORD, Conn. — 11 Charter Oak Avenue	203-249-6255
KANSAS CITY, Kan. 66102 — 18 So. Bethany	AT 1-1757
LOS ANGELES, Cal. 90026 — 2841 Sunset Blvd.	382-1568
MIAMI, Fla. 33138 — 6405 Biscayne Blvd.	FR 9-8712
MINNEAPOLIS, Minn. 55418 — 2422 Central Ave. NE	788-2545
NEW BRITAIN, Conn. 06052 — 87 Shuttle Meadow Ave.	224-0829
OMAHA, Nebr. 68107 — 5524 So. 32nd Street	731-8577
PARMA, Ohio 44134 — 5432 State Road	749-3033
PITTSBURGH, Pa. 15222 — 346 Third Avenue	GR 1-3712
ROCHESTER, N.Y. 14621 — 683 Hudson Avenue	BA 5-5823
NEW YORK, N.Y. 10003 — 101 First Avenue	OR 4-3930
SAN FRANCISCO, Cal. 94122 — 1236 9th Avenue	LO 4-7981
SEATTLE, Wash. 98103 — 1512 N. 39th Street	ME 3-1853
SOUTH RIVER, N.J. 08882 — 168 Whitehead Ave.	257-2113
WORCESTER, Mass. 01604 — 82 Harrison St.	798-3347
TRENTON, N.J. 08611 — 730 Liberty Street	LY 9-9163
VINELAND, N.J. 08360 — Parish Hall, West Landis Ave.	691-8423

**TO PLACE
YOUR AD
CANCEL OR CHANGE
Tel: 612-2922
SERVICE**

U-NEEK RUBOUT CO.
Exterminating Guaranteed Results
Lowest Rates Because of Quality Work
Rubout your bugs U-Neek,
Safely, Expertly
228-0738 bet. 10 A.M. — 2 P.M.

**DELLANE'S CHAR BROIL
RESTAURANT**
Specializing in Subs
Open Daily 11 A.M. to Midnight
Orders to Go Dial 201 787-9632
27 Main St. Keansburg, N.J.

SENIOR CITIZENS
Retire in Comfort in Beautiful
Brewster, N.Y. Menu Type meals.
Decorative Rooms. Happy Atmosphere.
\$350.00 per month. Call (914) 279-4916.

SEWARD MOVING & STORAGE
167 Clymer St. Bklyn, N.Y.
Near Bedford & Division Ave. Un-
claimed New & Used Warehouse, Furni-
ture. Tremendous Value on Dining Room
& Bedroom Sets. Open 7 Days a Week
Call 388-4732

If you really want your Car to go see
Mario
**MARIO'S AUTO INSPECTION
SERVICE**
Mario De Santis, Prop. Complete Brake
Repairs, Front End Work, Electrical
Work, Tune-Ups our Specialty, Auto
Repair Skilled Mechanics
Shell Bay Road Mayville (Opp. Exit of
State Inspection Station) Phone 609
465-5607 Cape May Court House.

S & S AUTO BODY SHOP
Collision Experts
Insurance Problems
We take Pride in our Work
1311 Marietta Rd.
West Belmar, New Jersey
Call 201 681-5330

George Simmons affiliated with
ERSKINE BERRY CO.
Floor Sanding, \$20 a Room. We go to
all Boroughs. Call 24 Hours a Day
212-299-4471 We take pride in our work

JOE HUGHES & SON
We Specialize in Bricks, Stoops,
Precast Steps, Flagstone Patios &
Porches. 1st Class work. Free
Estimates. Reasonable Rates.
Dependable Service. 40-53 69 St.
Woodside, (212) IL 8-7197

DISPLAY

MARVIN SCHAN PET CEMETERY 8
acres 683-9221 Special Rate now. Grave
& Monument \$99. Pick-up 7 Days a
Week. (Opportunities for Agents too).
Save this ad for 10% discount. Prices be-
fore Death of your Loving Pets for only
\$99 or 1 grave for only \$49.

LITAS

INVESTAVIMAS — TAUPYMAS
PASKOLES — KELIONĖS
ŪKINIAI PATARIMAI
DOKUMENTŲ PARUŠIMAI
TAKSŲ PILDYMAS
NUOSAVYBIŲ PIRKIMAS IR PARDAVIMAS
APDRAUDOS

Litas Investing Co. Inc.
86-01 114th St., Richmond Hill, N. Y. 11418

VADOVAUJA V. VEBELIŪNAS

(212) 441-6799

Litas Travel Service,
87-18 Lefferts Blv., Richmond Hill, N. Y. 11418

VADOVAUJA NOMEDA ALEKSANDRAVICIUS

(212) 846-1650

NEW YORK — Lietuvos atsiminimų radio valanda šestadieniais nuo 5 iki
6 val. WEVD 1330 kil. — AM ir 97.9 meg. FM. bangomis. Direktorius dr.
Jok. J. Stukas, 1467 Force Dr., Mountainside, N.J. 07092; tel. 201-232-5565

New Jersey — "Musica of Lithuania" — pirmadieniais, 8:05-9:00 val. vak
WSOU-FM, 89.5 meg. — anglų kalba, per Seton Hall Univ. radijo stotį
Dir. prof. dr. Jokubas Stukas, So. Orange, N.J. 07079.

NEW YORK — Laisvės žiburys, Lietuvos ir anglų kalbomis sekmadieniais
9-10 val. ryto WHBI 105.9 FM banga. Vedėjas Romas Kezya, TW 4-1288
62-15 69th Pl., Middle Village, N.Y. 11379.

BL. JON, WORCESTER, BROCKTON, Mass. — Vedėjas P. Viskinis, 178
Arthur St., Brockton, Mass., tel. JU 6-7209; FM bangomis 107.9 mc. WHIL
1430 kil. Medford, Mass. sekmadieniais nuo 11-12 vid.

BOSTON, MASS. — Vedėjas Step. Minkus, WLYN 1360 kilocycles ir FM
101.7 banga sekmadieniais nuo 1-1:30 val. p.p. — 802 E. Broadway, South
Boston, Mass. 02127

SERVICE
**BEDFORD & U
CAR SERVICE**
Prompt Courteous Drivers
24 Hour Service, Local Calls, Airports,
Hospital, Piers, Race Tracks, Subways
Stations, Beaches, Theatres
Call 646-0164-5-6

**Recolor
Carpeting**
Sofas Sections Your Home 1 Day
Dog Stains Removed
COLUMBIA JU 6-3700

U-NEEK RUBOUT CO.
Exterminating Guaranteed Results.
Lowest Rates Because of Quality Work.
Rubout Your Bugs. U-Neek Safely,
Expertly. 228-0738 bet. 10 A.M.—2 P.M.

GENERAL CONTRACTORS
Low Cost Estimates, Masonry, Carpentry,
Painting, Roofing Electrical
& Demolition, Expert Workmanship
Call bet. 9AM & 6 PM 201 672-6877
201 746-0707

**ASSOCIATED BROS.
CONTRACTING GROUP INC.**

Nicholas Roofing & Siding
Specializing in Skylights, Hot Pitch.
No Job too small or too large. Guarant-
eed workmanship, Free Estimate. 6
Year Guarantee from time of completion.
Also we guarantee to save you up to 40%
Call 982-9137.

AL ALLWYNN
104-25 194th Street
St. Albans
Professional Exterminating
Service Queens & Nassau Lic. Board of
Health
Mice, Rats, Roches etc.
Call 212 740-1905

**VAL EXTERMINATING
COMPANY INC.**
6819 3rd Ave. Bklyn.
For Homes Commercial & Industrial
Places
For Fast Prompt Service Call 836-4940

C. B.
607 Brooklyn Rd. Brooklyn
Complete House Cleaning Service
Furniture Polishing, Dusting,
Vacuuming, Floor Washing and Waxing,
All Work Guaranteed. Call 493-6062

**OFFSET MIMEOGRAPHIC ART
SERVICE**
Reasonable Rates. Work Picked up
& Delivered. Arnold Malliet 588 Ma-
con Street, Brooklyn, N.Y. Call 774-0268

DOUBLE FAMILY INCOME
Couple can build retail network from
home in spare time with an investment
of \$27,00. For interview call (914)
961-7676.

KING'S COURT RESTAURANT
Route 22 Springfield, N. J. For the
Finest in Cuisine. New — Starting
Sunday October 1st Dinner Served
from 2 PM to 9 PM! Chef de Cuisine —
Ezio Berruti. Private Banquet Facili-
ties Available for up to 40 people.
Mrs. Ruth Platzer, Prop. (201) 379-
5382.

**Pranas Naujokaitis — PASI-
SEJAU ZALIĄ RŪTĄ,** roman-
as, išleido Darbininkas 1972
m., 232 psl., aplanką piešė P.
Jurkus. Kaina — 4 dol. (Romano
dalis buvo spausdinta 1972 metų
Darbininko atkarpoje).

DISPLAY

**Della Robbia by
Dorothy Dean Van Lewan**
Wreath Kits Include: Step by step di-
rections, imported fruit and leaves,
typical Della Robbia colors. — 3" for
candlesticks — pr. \$2.15, 5" for candle-
sticks pr. \$3.35, 7" for chunky candle
3.50, 14" for table or mantle \$8.50,
18" for table or mantle \$15.50. Illustrat-
ed Brochure of other kits 15 c. Espalier
"Partridge in a Pear Tree", Topiary,
Cone Trees, Hogarth Swags, Baskets,
Napkin Clips, Favors, Corsages,
Wreaths also in tones of Mulberry,
Yellow, Green or Red. Lectures
Materials

DELLA ROBBIJA UNLIMITED
Box 2021, Meriden, Conn. 06450

WANTED FOSTER PARENTS
If you are between the ages of 25 and 59,
English speaking, in good health, finan-
cially self maintaining, willing to accept
children of any background and have
adequate rooms, you are desperately
needed now. Contact: McMahon Mem-
orial Shelter, 128 East 112 St. New
York, N.Y. 10029. 369-5665

PIZZERIA STORES FOR SALE (2)
Located in Busy Merchantile and Com-
mercial Sections of Manhattan. 5 1/2
Days 10 AM to 7 PM. Long Lease.
High Business Volume. Reasonable
Price. Stores situated at 537 8th Ave.
NYC and 143 8th Ave. NYC. Both Fully
Equipped. Call (212) 244-9491 —
Principals Only

Sands Village Diner Millerton, N.Y.
Fully equipped, Established business.
Truck Rt 44 Busy Diner Good Lease
Asking \$60,000. No reasonable offer
refused (914) 789-3589 (914) 789-4726

HELP WANTED

**PART TIME
MEN & WOMEN**
For School Bus Drivers for September
start. Experienced or Inexperienced.
Will Train. Must be over 21. — Call
(201) 325-0037

Resorts

**HIGHLAND ORCHARDS
Family Travel Camp,**
loc. at junct. 1-95 & Route 49; 100 sites,
flush toilets, hot showers, plus many other
facil. available: swimming, fishing, hiking.
For info, res. at out new campground
write or tel.: P. O. Box 222, N. Stonington,
Conn. 06359. Helen and "Tice" Borssevaln.
Tel. 203-599-5101. Dept. C. P.

HOUSEKEEPING
OPENINGS from AUG. 26th
Reduced rates after labor Day.
Fully furnished. Bathing, boating &
THE FISH ARE BITING.

R. HERMAN (518) 654-2792
WHISPERING PINES COTTAGES
Lake Luzerne, NY 12846

The Talk of The Catskills
**BRENNER
HAVEN**
OLIVERIA NY 12462
TEL 914-254-5498

BRENNER HAVEN OFFERS
Everything For A Perfect Family
Vacation

Ideal For DEER & BEAR HUNTING,
40,000 Acres Of State Land Nearby
18 HOUSEKEEPING COTTAGES

Linen & Blankets Are Not Furnished
Cottages Sleeps 4-6 or 8 People

FROM \$75-\$100 PER WK.
Swimming Pool, Rac Hall & Sports
2 1/2 HRS DRIVE FROM N.Y.C.

For the Best it's Berris
One of New England's Finest
**BERRIS
MOTOR INN**
Known for Fine Food & Drink
Pool — Tennis Court
Rte 6 Danielson, Conn (203) 774-9644

**POCONO MOUNTAINS
BEAUTIFUL WOODED
LAND 3 ACRE RANCH SITES**
\$1995. Per Acre

This Offer May Not Last Too
Long. Why Buy Less When You
Can Buy More

**OVERNIGHT CAMP
RENTALS AVAILABLE**
Big H Development Corp.
Route No. 507 Gouldsboro, Pa.
In Pennsylvania call 717 842-7015
In NYC Call Mr. Stout 516 431-0843

Business Hours 7 Days 9 to Midnight

DARBININKUI PAREMTI AUKOJO

Po 5 dol.: F. Povilaitis, J.H.
Shtatas, Waterbury, Conn., M.
Petrauskienė, Hartford, Conn.

Po 4 dol.: P. A. Raulinaitis,
Burbank, Calif.; A. Zvinys,
Great Neck, N.Y.; L. Dran-
gauskas, V. Baltrulionis, Jama-
ica, N.Y.; dr. S. Petrauskas, P.
Jokubaitis, Hillside, N.J.; J.
Kasauskas, Linden, N.J.; B. Ze-
meikiene, Hezzenville, N. J.;
A. K. Cruzdys, New Haven,
Conn.; J. R. Šaras, Cambridge,
Mass.; P. Mikšys, Worcester,
Mass.

Po 3 dol.: M. Grigoravičius,
Belleville, Ill.; E. Marsin, Pitts-
burgh, Pa.; B. Malinauskas,
Woodhaven, N.Y.

Po 2 dol.: P. Baltuonis, La
Salle, Que.; G. Aleknevičius,
dr. A. Spudas, Toronto, Ont.,
J. Miltenis, T. Vainauskas, Ha-
milton, Ont., J. Rukas, Austr-
alija, J. Roland, San Francisco,
Calif.; A. Daidynas, Lakeside,
Calif., kun. T. Palis, Pittsburgh,
Calif.; S. Tiknienė, Yucaipa,
Calif.; J. Ramonis, Hollywood,
Calif.; H. Bajalis, K. Bauras, J.

Kirk, U. Varneckienė, Los An-
geles, Calif.; J. Kirk, San Leand-
ro, Calif.; S. Pliuskonis, North-
glenn, Colo.; B. Užemis, Phoe-
nix, Ariz.; J. Baužys, A. Juodka,
dr. J. Kizys, M. Kripkauskas, V.
Sinkevičius, Chicago, Ill.; A.
Lapjauskas, B. Paliulionis, Ci-
cero, Ill.; kun. J. Bacevičius,
Kintyre, N.D.; V. Adomaitis, Ja-
mestown, N.D.; K. Chutela, V.
Jokubaitis, Cleveland, Ohio; S.
Ziedonis, Wickliffe, Ohio; K.
Amastaitė, Geneva, Ohio; dr. K.
Ambrozaitis, Chesterton, Ind.,
dr. ir O. Vaitas, Bloomfield,
Mich.; J. Černius, Flint, Mich.,
kun. V. Kriščiūnevičius, Det-
roit, Mich.; J. Budrys, South-
field, Mich.; J. Kupstas, Laurel,
Md.; K. Vildzius, Bethesda,
Md.; S. Kligys, Joppa, Md.,
A. Balys, Kensington, Md.; A.K.
Lawler, Westminster, Md.; O.
Karakynienė, St. Petersburg,
Fla.; V. Viliauskas, kun. C.
Zvirblis, Wash. D.C.; J. Mikuc-
kis, Riverdale, Md.; L. Kačins-
kas, Bethesda, Md.; R. Gruodis,
Mt. Airy, Md.; P. Baltakis,
Adelphi, Md.; A. Vernauskas,
Silver Spring, Md.; A. Baika,
A. Kamantauskas, V. Stelmokas,
K. Tamošaitis, A. Gimius, Bos-
ton, Mass.; A.M. Miner-Mini-
kauskas, Grafton, Mass.; R.
Dulskis, Ch. Kalishauskas, P.
Radzevičius, Brockton, Mass.,
S. Martišauskas, Ed. Martišius,
Brighton, Mass.; J. Ridikas, V.
Kamantauskas, J. V. Kudirka,
Norwood, Mass.; J. Paliulis, J.
Tamašauskas, U. Kerulis, V.J.
Burdulis, A. Kilmonis, Worces-
ter, Mass.; G. Baranauskas,
Suz. Laurinaitis, Sunderland,
Mass.; M. Dalenkevičius,
Philadelphia, Pennsylvania,
K. A. Krivickas, Clarks Summit,
Pa.; A. Zušinas, Pittsburgh, Pa.,
Media, Pa.; J. J. Zanstis, East-
on, Pa.; K. B. Kaminskas, J.
Bruzauskas, Ansonia, Conn.;
Z. Dresliūsis, Z. Pakalniškis, P.
Furmonavičius, Hartford,
Conn.; T. Točionis, M. Kubi-
lius, New Britain, Conn.; A.
Brazdžiūnis, Oakville, Conn.; V.
Urbonas, Waterbury, Conn.; E.
Ignatovich, Fairfield, Conn.; V.
Barius, Bridgeport, Conn.; J. Ja-
sajs, M. Žukas, New London,
Conn.; G. M. Žemaitaitis, Nor-
walk, Conn.; V. Lileika, Groton,
Conn.; A. Peseckis, Lewiston,
Maine, dr. B. Chiapas, War-
wick, R.I.; J. Gervelis, Provi-
dence, R.I.

Po 1 dol.: O. Akstinienė,
Lawrence, Mass.; K. Gedrim,
Brighton, Mass.; M. Sima-
navič, Stoughton, Mass.; S.
Luinis, Somerville, Mass.; J.
Yerus, Haverhill, Mass.; P. Ku-
kauskas, M. Bartkevič, R. Jar-
malavičius, M. Velička, P. Šau-
lys, E. Lolis, Brockton, Mass.,
A. Yankun, K. Arlauskas, A.
Kriščiūnas, So. Boston, Mass.,
V. Visigirda, A. Labuckas, Dor-
chester, Mass.; J. Matachinskis,
A. Giedraitis, Worcester, Mass.,
G. Razvad, So. Boston, Mass.,
kun. V. Paulauskas, Thompson,
Ct., B. Karmazinas, Groton, Ct.
G. Makstela, Jewett City, Ct.,
A. Empakeris, M. Pakstys
Niāntic, Ct.; M. Rukus, So.
Windsor, Ct.; W. Wasilauskas,
Watertown, Ct.; O. Krizonaus-
kas, A. Rumskas, N. Haven, Ct.,
E. Bauer, L. Mikėnas, G. Rut-
kauskas, J. Manikas, Hartford,
Ct.; P. Niavra, A. Bernius, A.
Orantas, J. Sidlauskienė, V.
Vaitkus, A. Campė, A. Alubaus-
kas, Waterbury, Ct.; D. Guo-
bys, Prov., R.I.

Dėkojame visiem, kurie savo
auka parėmė sunkų spaudos dar-
bą. Laukiame ir kitų skai-
tytojų prisidedant prie kalendori-
aus išlaidų sumažinimo.

NAUVOS PLOKŠTELĖS
Lengvos muzikos ir šokių
plokštelės: Tėviškės vėjas, ste-
reo 6 dol., Ar tu meni, stereo,
6 dol., Svajonių muzika, stereo
5.50 dol., Jūreivių keliai, stereo
5 dol.; Gimtinės dangus, Kur
gimta padangė, Tykus buvo va-
karėlis, Lietuva brangi, — mono
po 5 dol. kiekviena. Persiun-
timui pridėdama 50 c. Darbi-
ninkas, 910 Willoughby Ave.,
Brooklyn, N. Y. 11221.

Pasaulio Lietuvių Gydytojų
Sąjungos išleistas 3 spalvų
ženklelis Lietuvos okupacijai
priminti. Ženkliui lipni-
nami ant vokų. 100 ženklių
už 1 dol. Platintojam nuolai-
da. Kreiptis: Darbininkas,
910 Willoughby Ave.,
Brooklyn, N.Y., 11221.

SPORTAS

FUTBOLO PIRMENYBĖS

1972-1973 sezono New Yorko
LAK vyrų futbolo komanda
įkelta į aukštesnę, pirmąją Ger-
man American lygą (14 vie-
nuolių).

Rugsėjo 17 m. mūsiečiai turėjo
pirmąsias pirmenybių rungti-
nes ir savo aikštėje prapylė
prieš Croatia 1-6 (0-2). Garbės
įvartį, esant pasekmei 0-3, įki-
rto Sabaliauskas (iš Malinausko
padavimo).

LAK sudėtis: Bagdžiūnas II;
Remėza III, Kreicas; Žadvy-
das, Bagdžiūnas I; Jumbach,
Budreckas, Markiet; Vainius IV,
Kliverka II, Sabaliauskas; be to,
žaidė Malinauskas ir Beleckis.

Rugsėjo 24 m. mūsiečiai žaidžia
su Passaic, New Jersey (prie-
šininko aikštėje). Spalio 1 rungti-
nės su Bavarian SC — lietu-
vių aikštėje, Kissena Corridor,
150 gatvė, Flushing, Queens.
(kė)

1972 M. RYTŲ SPŪTO APYKARDOS PIRMENYBĖS

Lauko teniso pirmenybės į-
vyks rugsėjo 30 — spalio 1
West Side Park Teniso klube,
Newark, New Jersey, tarp 16 ir
18 Ave. ant South 17th St. Pa-
tariamai važiuoti Garden State
Parkway, išvažiuoti Exit 144 ir
iš ten važiuoti 16th Ave. iki
aikščių ant 17th St. Pradžia 10
val. ryto.

Pirmenybės įvyks vyrų, pra-
dedančių, moterų, jaunių ir
mergaičių vienetų ir dvejetų
klasėse.

Svidinukai bus parūpinti
rengėjų. Dovanos — pirmom ir
antrom vietom. Dėl svidinukų
ir taurių bus imamas \$3.00 mo-
kestis iš suaugusių rungėjų ir
\$2.00 iš jaunių bei mergaičių.

Užsiregistruoti iš anksto pas
A. Cenfeldą — 1335 Center St.,
Union, New Jersey 07083, Tel.
(201) 687-6883 arba P. Gvildį
— 93 Wheeling Ave., Staten
Island, New York 10309, Tel.
(212) 356-7871.

P. V. Gvildys,
RSA vadovas

KITATAUČIUI GERIAUSIA DOVANA

History of Lithuania ir Vy-
tautas the Great, Grand Duke of
Lithuania, by Dr. J. Končis.
Dvi knygos 3 dol. Gavęs bus
gražiai supažindintas su Lietu-
vos praeitimi. Užsakykite: Dar-
bininkas, 910 Willoughby
Ave., Brooklyn, N. Y. 11221.

NAUJAUSIOS KNYGOS

Pr. Naujokaičio "Pasisėjau ša-
lią rūtą". Romanas. 4 dol.

Mykolo Krupavičiaus "Atsimi-
nimai". Kietais viršeliais 10 dol.
Kipro Bielino "Gana to
jungo". 5 dol.

Kazys Pakštas, prof. J. Ereto
parašyta monografija. Minkštai
viršeliais 10 dol., kietais — 12
dol. Išleido Lietuvių Katalikų
Mokslu Akademijs Romoj.

Šios ir kitos lietuviškos kny-
gos be plokštelės gaunamos
Darbininko administracijoje.

**DEXTER PARK
PHARMACY**
Wm. Anastasi, B. S.
77-01 JAMAICA AVENUE
(Cor. 77th Street)
Woodhaven, N.Y. 11421
WE DELIVER
Michigan 2-4130

RUDENS PARODOS KULTŪROS ŽIDINYJE

Sį rudenį Kultūros Židinio patalpose bus visa eilė parodų. Tai bus bene kūrybingiausias ruduo. Tos parodos pristatys mum lietuvius dailininkus. Per tokias parodas menas priartėja prie žmonių, ir žmonės pripranta ir pamėgsta savųjų dailininkų kūrybą.

Parodas rengia įvairios organizacijos. Jos drauge pagelbsti dailininkam, atlikdamos daugelį parengiamųjų darbų, sukviesdamos publiką, ją pavaišindamos. Parodos duoda ir pajamų, kurias paskui įjungia į savo veiklą.

Sį rudenį bus šios parodos:

Rugsėjo 23-24 akvarelis Broniaus Murino darbų paroda. Dailininkas atvyksta iš Chicago ir išstitys 40 akvarelių. Parodą rengia LMK Federacijos New Yorko klubas.

Rugsėjo 30-31 dail. Reginos Ingelevičienės paroda. Rengia New Yorko ateitininkai. Dailininkė yra baigusi Kauno Meno mokyklą, daug laiko skyrė savo šeimai, ir, ją įtvirtinusi, atsidėjo tapybai. Yra sukūrusi visą eilę paveikslų, susidariusi savitą interpretacijos stilių.

Spalio 28-29 Inos Nenortienės paroda. Rengia vyr. skaučių židinys. Ji gyvena Dorchester, Mass., vasaras praleidžia Cape Cod, kur turi pritaikomojo meno ir suvenyrų dirbtuvę-krautuvę. Jos specialybė — emaliuotas varis. Iš jo daro dekoratyvines lėkštes, papuošalus, sagtis. Su savo darbais yra dalyvavusi bendrinėse parodose, meno festivaliuose, savo darbų parodas yra surengusi Chicago Čiurlionio galerijoje ir k.

Lapkričio 4-5 Marijos Zukauskienės tapybos ir pastelės paroda. Ji gyvena New Yorke, savo parodas yra turėjusi Chicagoje, Clevelande, Waterburyje, yra dalyvavusi visoje eilėje bendrinėse parodų.

Lapkričio 25-gruodžio 3 Dailininkų Sąjungos sukaktuvinė paroda, skirta atžymėti sąjungos dvidešimtmečiui.

Be šių dailės parodų, dar bus ir kitokių parodų.

Spalio 14-15 Vytauto Maželio fotografijos paroda, kurioje bus išstatyti daugiausia portretai. Parodą rengia skautam remti komitetas.

Gruodžio 9 Sofijos Kačinskienės mezzginių paroda. Rengia birutietės.

A. a. Onai Rekešienei atminti jos krikšto sūnus Antanas Sniečkus aukojo 10 dol. Kultūros Židinio statybos fondui.

Pasirašoma Kultūros Židinio statybos sutartis su rangovais. Iš k. architektas Antanas Vytuvius, Tėv. Jurgis Gailiūšis, O.F.M. — provincijolas, rangovas — kontraktorius J. Silveri, jo padėjėjas V. La Gamba, Tėv. Paulius Baltakis, O.F.M. Nuotr. Lino Vytuvio.

APREIŠKIMO PARAPIJOS ŽINIUS

Parapijos mokykla mokslo metus pradėjo rugsėjo 6. Šiame mokytoja dvi vienuolės, kitos šešios mokytojos — civilės. Mokyklos išlaikymas žymiai pasunkėjo. Lietuvių vaikų labai mažai beliko.

Pradedama remontuoti mokykla ir didžioji salė. Bus viskas perdažyta, pataisyta. Didžioji salė bus pritaikyta ir meno parodom ir įvairiems parengiamam.

Aušros Vartų Marijos paveikslų šventinimas bus spalio 8. Paveikslas yra presbiterijoje ant kairinės sienos. Nupiešė dail. Jonas Subačius. Per šventinimą bus koncelebruotos mišios, pamokslą sakys Tėv. Leonardas Andriekus, O.F.M. Po pamaldų parapijos salėje vaišės ir klebono kun. P. Raugalo pagerbimas, skirtas atžymėti jo klebonavimo metinam.

Parapijos choras repetitijas pradėjo rugsėjo 8. Yra choristų, kurie net 25 mylias važiuoja į repetitijas. Labai laukiama naujų choristų, ypač jaunimo. Choras gieda per 11 valandos mišias. Žmonės prašomi gausiau lankyti į šias mišias, ypatingai prašomi atvykti iš Woodhaveno ir iš Richmond Hill.

Subdiakonas D. Valenti lanko savo tėvelius. Jis mokosi Romoje ir gyvena Šv. Kazimiero kolegijoje. Sekmadieniais per 11 val. mišias jis asistuoja mišias laikiniam. Į kunigus bus įšventintas gruodžio 8. Primicijas mūsų bažnyčioje laikys gruodžio 31. Jo tėveliai abu italų kilmės. Domas lietuviškai išmoko skaityti ir rašyti be klaidos. Buvo nuvykęs į Punksą aplankyti lietuvių ir ten per Zolines kalbėjo lietuviams. Be lietuvių kalbos, jis dar moka anglų, italų, vokiečių, rusų, lenkų ir ispanų kalbas. Žada kunigaudamas dirbti lietuvių tarpe, o gal net ir Lietuvoje.

Popiečių lošimai, skirti parapijos naudai, vyksta kiekvieną šeštadienį 12:30 v. Jamaica

Hall. Nors daug parapiečių dirba, bet vis dėlto dar darbininkų trūksta. Kas galėtų talkinti, prašom pranešti parapijos kunigam ar komiteto nariam. Būtų gera, kad galėtų nors vieną kartą per mėnesį padirbėti.

Pakrikštyta, Vlodo ir Irenos Bilerių dukra Indrė Kristina pakrikštyta rugsėjo 9 gražiose Bi-

lerių namuose Valley Stream. Dalyvavo daug giminių ir svečių.

Mirusieji. Antanas Januška, 27 metų, mirė rugpiūčio 18. gyveno Jamaica. Palaidotas rugpiūčio 22 St. Mary's kapinėse.

Veronika Lisayus, 73 metų, mirė rugpiūčio 31. Palaidota rugsėjo 5 Šv. Jono kapinėse.

Lietuviško kryžiaus komiteto pirmininkas P. Wytenus ir garbės pirm. prel. J. Balkūnas įteikia lietuvišką kryžių New Yorko valstybės senatoriui Martin J. Knorr ir assemblyman John T. Flack. Nuotr. R. Kisieliaus

PADOVANOJO LIETUVIŠKUS KRYŽIUS

Lietuviškojo kryžiaus komitetas, kuris rūpinasi kryžiumi Flushing Meadows parke, rugsėjo 10 padovanojo lietuviškais kryžiais du amerikiečius, kurie nuoširdžiai padeda lietuviams ir visiem pabaltiečiam sunkioje jų kovoje dėl jų kraštų laisvės. Jie padėjo gauti ir proklamaciją, kuri buvo paskelbta birželio mėn. ryšium su baltiečių trėmimu.

dows parko kryžių, gavo: New Yorko valstybės senatorius Martin J. Knorr ir assemblyman John T. Flack. Įteikė kryžiaus komiteto garbės pirmininkas prel. J. Balkūnas ir pirmininkas Peter Wytenus.

PADEKA

Tuos lietuviškus kryžius, panašius į esantį Flushing Mea-

Anna Rekis mirė rugsėjo 8, palaidota rugsėjo 11.

Albinas ir Nancy Rekešiai ir brolis Juozas Rekešus širdingai dėkoja visiem, atsilankiusiem į Mamytės šermentis, už prisijusias geles ir užprašytas mišias, už palydėjimą į amžino poilsio vietą. Dėkojame Marytei Šalinskienei už malonų patarnavimą. Dėkojame kun. V. Dabušui, kun. J. Kulbiui iš Montrealio, Kanados, kun. A. Račauskui, kun. P. Totoraičiui už atkalbėtą rožančių paskutinį vakarą. Dėkojam Apreiškimo parapijos klebonui kun. P. Raugalui, kun. A. Račauskui, kun. P. Totoraičiui už atliktas mišias. Dėkojam kun. P. Totoraičiui už palydėjimą į Long Island National Cemetery kapines. Dėkojam V. Beleckui už Winter Garden užkandinę paruoštus pietus ir malonų patarnavimą. Ypač dėkojam uošvei Valerijai Kazlauskienei, dėkojam dedei ir dėdiei Rekešiam, Virbalam ir Jonui Jakaičiui. Visiem tariame širdingiausiai ačiū.

Spalio 17 atvyksta vyskupas V. Brizgys ir jis parodys filmą, kaip 1970 buvo šventinama Lietuvos kopyčia Romoje. Kiti parengimai, kurie planuojami parapijos salėj, bus pranešti vėliau.

F.V.

BOSTONO ŽINIUS

Tautos šventės minėjimą LB Bostono apylinkė rengia rugsėjo 24, sekmadienį. 10 val. mišios Šv. Petro lietuvių parapijos bažnyčioj. Organizacijos mišiose dalyvauja su vėliavomis. 3:30 val. Lietuvių Piliiečių Dr-jos salėj So. Bostone vyks iškilmingas minėjimas. Mening programos dalį atliks Hartfordo mišrus choras, vadovaujama muz. Jurgio Petkaičio. Kalbės dr. Kostas Jurgėla. Jis neseniai parašė istorinį veikalą apie lietuvių sukilimą prieš rusus 1862-64. Šia proga jo veikalas bus pristatytas lietuviškai visuome-

Jonas Tekistis, 81 metų, mirė rugsėjo 6, palaidotas rugsėjo 11 Cypress Hills kapinėse.

Ona Rekis, 75 metų, mirė rugsėjo 9, palaidota rugsėjo 11 St. Charles kapinėse.

Jonas Vaičiūnas, 52 metų, mirė rugsėjo 13, palaidotas rugsėjo 16 Šv. Jono kapinėse.

Ona Buivydienė, 59 metų, mirė rugsėjo 14. Paliko vyrą Povilą, du sūnus ir dukrą. Palaidota rugsėjo 18 Šv. Karolio kapinėse.

Juozefina Aleknavičienė, 81 metų, mirė rugsėjo 15, palaidota rugsėjo 19 Šv. Jono kapinėse.

nei. Gerbdami Vasario 16-tąją, kaip Lietuvos nepriklausomybės atkūrimo paskelbimo dieną, neturėtume pamiršti ir rugsėjo 8-tosios. Tai istorinė Vytauto Didžiojo karūnacijos diena. Lietuva dar vadinama Marijos žeme. Rugsėjo 8-ji yra ir Marijos gimimo šventė. Gal todėl Vytautas Didysis ir buvo pasirinkęs savo karūnacijai Lietuvos karaliumi tą dieną. Šio minėjimo proga gausiai dalyvaukime mišiose ir minėjime.

Laisvės Varpo, lietuvių radijo valandos, vedėjas Petras Viščinis per eilę metų stengiasi Bostono lietuviškai visuomenei pristatyti vis naujas lietuviškas menines jėgas ir naujus solistus. Šiame Laisvės Varpo rudens parengime, kuris įvyks spalio 8 Lietuvių Piliiečių Dr-jos salėj, išgirsime čia mažai pažįstamus naujus solistus Birutę ir Rimą Dabšius iš Los Angeles, Calif. Jiedu labai gražiai yra pasireiškę ne tik Californijoje, bet yra koncertavę ir kitose vietovėse. Birutė spalio 7 atliks mening programą Lietuvių Inžinierių ir Architektų suvažiavimo bankete Washington, D.C. Laisvės Varpo vakarą svečiai sėdės prie staliukų, kuriuos su savo draugais gali jau iš anksto užsisakyti pas rengėjus.

Alfonsas Baika (sūnus) ir jo žmona Petronėlė automobilio nelaimėj buvo sunkiai sužeisti: Alfonsui nulaužta koja, o žmonai nulaužtos abi kojos ir padaryta kiti sužalojimai. Automobilis yra puiki susisiekimo priemonė, bet kiek žmonių žūva automobilių nelaimėse! Vietnomo kare nuo karo pradžios per 12 m. yra žuvę apie 50.000 karių, o ant Amerikos kelių kiekvienais metais žūsta daug daugiau. Tik pereitais metais ant JAV kelių užmušta virš 65.000.

Mokesčiai Bostone per pastutinius dešimt metų padvigubėjo. Burmistras White šiais metais jau vėl pakėlė 22.70 dol. už kiekvieną tūkstantį. Tai tikras pavyzdys, kaip nereikia tvarkyti miesto savivaldybės ir išlaidų. Gi kaimynystėj kitaip dedasi — Chelsea priemiesčio burmistras pranešė, kad šiais metais sumažina mokesčius 6 dol. nuo kiekvieno tūkstancio, o Auburn burmistras sumažino 3 dol. Tačiau bostoniška ir toliau balsuoja už kandidatus, kurie sugeba greit išleisti balsuotojų pinigus.

SOUTH BOSTON SAVINGS BANK

Inkorporuotas 1863

460 West Broadway, South Boston Massachusetts
"Kur tūkstanciai taupo milijonus"

ALFRED W. ARCHIBALD, President

Šio banko direktorių taryboje yra adv. Jonas J. Grigalius. Reikale su patarnautojais galima susikabinti ir lietuviškai. Turtas—Assets virš \$213,000,000.

CURRENT DIVIDEND RATES

- Regular s/c — 5 1/4 %
- Special Notice a/c — 5 1/2 %
- 1 year Term Deposit — 5 1/2 %
- 2 year Term Deposit — 6 %

All Accóunts Compounded Daily

ŽIEMOS EKSKURSIJA Į LIETUVĄ

Kaina tik \$619.00

išvyksta iš Bostono ir New Yorko

GRUODŽIO 21, 1972

KĄ VEIKSITE LIETUVOJE ŽIEMĄ?

— Praleisite Kalėdų šventes ir sutiksime naujus 1973 metus. Tuo laiku Lietuvoje veikia pilno sąstato opera, baletas, dramos teatras, koncertai.

— Kas mėgsta gamtą, — galima slidėmis ar rogutėmis per miškus keliauti, ir dar daug laiko lieka su savaisiais pabuvoti!

Grupėje dalyvių skalčius ribotas — nesivėluokite!

Smulkesnių žinių ir registracijos reikalų kreipkitės į

TRANS-ATLANTIC TRAVEL SERVICE

393 West Broadway
South Boston, Mass. 02127

Telefonas: (617) 268-8764

Savininkė — Aldona Adomoniene

A.A.

Antanui Ustjanauskui

mirus, skaudžioje valandoje širdingą užuojautą jo sesimai ir seseriai poniai Krasauskienei reiškia

bičiuliai iš Stamfordo:

STEPONAVIČIAI,
DEIKIAI,
VALIUŠAIČIAI

Antaną Antanaitį ir šeimą, mirus Lietuvoje jo sesei

Matildai Antanaitytei-Palubinskienei,

nuoširdžią užuojautą reiškia

Suffolk County Liet. Piliiečių Klubas

DARBININKAS

**NEW YORKO
NAUJIENOS**

Redakcija455-7281
Administracija452-2923
Spaustuvė452-6916
Vienuolynas455-7068
Kultūros Židinytis827-9865

Pradėta jau griauti prie dabartinio Kultūros Židinio numatyti trys namai, kurių vietoje bus pastatyta salė. Nugriovimo darbai pradėti rugsėjo 19 rytą.

Vytautas Mazelis, mūsų žinomas fotografas, pradėjo dirbti New Yorko miesto policijoje kaip fotografas. Dirba pilną laiką dienomis. Telefonu jį galima pasiekti tik vakare.

Parengimų kalendorius bus paskelbtas spalio 6. Visi savo parengimus prašom pranešti Darbininko redakcijai, ir jie bus įrašyti į kalendorių.

Simo Kudirkos šaulių kuopa savo šventę rengia kovo mėnesį. Tada bus šventinama kuopos vėliava. Tikimasi iki to laiko išleisti gražią Elenos Juciūtės prisiminimų knygą apie kalėjimus Sibire ir kelionę į Ameriką.

Kun. Pranas Geiščiūnas buvo atvykęs iš Putnamo seselių vienuolyno patikrinti savo sveikatos. Čia išbuvo keletą dienų, aplankė bičiulius ir Balfą, kur jis ilgą laiką buvo reikalų vedėju.

Balfo seimas šiemet šaukiamas spalio 28 Detroito. Iš New Yorko vyksta reikalų vedėjas J. Bagdonas ir valdybos nariai, direktoriai.

Medicinos žurnalo naujas numeris atspausdintas pranciškonų spaustuvėje ir šią savaitę siuntinėjamas skaitytojams. Žurnalą redaguoja dr. H. Armanas iš Baltimorės, Md., leidžia Liet. Gydytojų Draugija.

Elena Kepalaitė, skulptorė, kitais metais numato surengti savo tapybos ir skulptūros kūrinių parodą ir tuo atžymėti 20 metų sukaktį, kaip ji pradėjusi reikštis plastiniame mene. Pirmą kartą su tapybos darbais dalyvavo parodoje Australijoje. Ji taip pat yra ir išraiškos šokių menininkė.

Dail. M. Dobužinskio paroda buvo numatyta surengti šį rudenį, dabar nukeliama į ateinančio pasavario gegužės mėn. Dail. M. Dobužinskis buvo pasaulinio masto teatro dailininkas, miręs New Yorke.

Ateitininkų sendraugių valdyba praneša, kad metinis susirinkimas įvyks ne spalio 24, kaip laisukuose paskelbta, bet šį sekmadienį, rugsėjo 24 d., 7 v.v. Kultūros Židinyje.

Patiksliname. Praeitame Darbininko numeryje, kur buvo rašoma apie pasirašytą Kultūros Židinio statybos sutartį, įsibrovė korektūros klaida. Ten paskelbta, kad kontraktoriai pasirašė 760 tūkstančių vertės KZ statybos sutartį. Turi būti 670 tūkstančių!

New Yorko žinių daugiau galima rasti, kaip paprastai, ir priešpaskutiniame laikraščiui puslapy.

Į Maironio lituanistinę mokyklą dar priimami vaikai. Veikia visi aštuoni skyriai, parengiamoji klasė, nemokantiems lietuviškai, vaikų darželis. Kas dar nesuskubo vaikų atvesti į mokyklą, prašom tai padaryti šį šeštadienį, 9 v.v. Mokykla veikia Holy Child Jesus mokyklos patalpose, 111 St. ir 86 Ave. kampas. Informacijos reikalais skambinti mokyklos vedėjai Danai Bobelienei (516) 541-0583.

Baltiečių organizacijų atstovai renkasi rugsėjo 20, trečiadienį, 7:30 val. vak. estų namuose, 243 E. 34th St., New York, N.Y. Bus tariamasi dėl masinių demonstracijų, kurias numatoma surengti lapkričio 12.

Prof. kun. A. Paškus spalio 6, penktadienį, 8 v.v. Kultūros Židinyje (Jaunimo Centre) skaitys paskaitą — Dabarties lūžis pasaulyje — jo priežastys ir pasekmės. Po paskaitos — kavutė. Paskaitą rengia ir visus atsilankyti kviečia New Yorko ateitininkai.

Skulptorė Elena Kepalaitė dalyvauja su dviem skulptūrom American Society of Contemporary Artists parodoje Leverhouse, 390 Park Avenue. Paroda vyks nuo rugsėjo 16 iki spalio 1. Atidara darbo dienomis nuo 10 iki 5 v. popiet, šeštadieniais ir sekmadieniais nuo 1 iki 5 v. popiet.

Korp. Neo Lithuanios 50 metų sukakties minėjimas rengiamas lapkričio 11 Kultūros Židinyje.

Kun. Jonas Staškus-Staškevičius, Ateities žurnalo vyriausias redaktorius, dirbęs pastarąjį darbą Toronte, Šv. Jono lietuvių parapijoje, atostogų metu lankėsi New Yorko ir buvo užsukęs į Darbininko redakciją. Susipažino taip pat ir su pranciškonų spaustuvės moderniomis spausdinimo priemonėmis.

N. Y. ateitininkų rengiamas dail. A. Galdiko paveikslų traukimas nukeltas į šeimos šventę — sausio mėnesį.

Antanas Jurgėla rugsėjo 13 buvo ištiktas širdies priepuolio ir buvo nugabentas į ligoninę.

— N.Y. Amerikos Lietuvių Tarybos posėdis šaukiamas rugsėjo 29 d. 7 v.v. buvusiam Čekavičiaus (dabar Fifi) restorane, Woodhavene.

Balfo centro valdybos posėdis buvo rugsėjo 12. Dalyvavo visi valdybos nariai, svarstyti svarbūs šalpos reikalai, kalbėta apie būsimą Balfą seimą.

Dail. Bronius Murinas

Vaižganto klubo kitas susirinkimas, skirtas spalio mėn., bus spalio 8, sekmadienį, 4 v. popiet Kultūros Židinyje. Pilna programa bus pranešta vėliau.

Balfo vakaras bus spalio 21 Maspetho lietuvių parapijos salėje. Su šiuo vakaru pradeda tradicinis rudens Balfos vakaras. Programą praves Irena Veblaitienė, dainuoja Jūratė Veblaitytė, Liudas Stukas. Akomponuoja Albinas Prižgintas. Koncertą rengia ir visus atsilankyti kviečia Balfos šimtas skyrius. Visos moterų organizacijos, priklausančios tam Balfos skyriui, stropiai renka fantus būsimai Balfos loterijai.

Jaunųjų talentų vakaras rengiamas spalio 14 Maspetho lietuvių parapijos salėje. Tuo metu bus metinis Lietuvių Bendruomenės vakaras, rengiamas atžymėti bendruomenės mėnesiui. Šio vakaro programą ir atliks New Yorko jaunimas. Jau yra keletas užsiregistravę. Prašome dar instrumentalistų. Visus registruoja LB apygardos valdybos narys Paulius Jurkus. Skambinti į Darbininko redakciją.

N. Y. Liet. Dailininkų Sąjungos susirinkimas įvyko rugsėjo 17 d. 2 v. popiet pas dail. K. Zoromskį. Kalbėta apie Sąjungos parodą, kuri rengiama lapkričio 25 — gruodžio 3 Kultūros Židinyje. Sąjunga taip pat rengia simpoziumą, kuris diskutuos lietuviškojo meno klausimus.

Solistas Stasys Citvaras, atlikęs didžiąją kelionę — dviračiu iš New Yorko nuvažiavęs iki Rio de Janeiro, grįžęs įsikūrė Richmond Hill. Dabar jo adresas yra: 102-15 91 Ave. Richmond Hill, N.Y., 11418. Telefonas 847-7634. Jis taiso laikrodžius ir taip pat laikrodžių turi pardavimui.

Vargonininkų-Muzikų Sąjungos koncertas, skirtas paminėti 50-tajam Sąjungos seimui, bus lapkričio 18 Franklin K. Lane aukštesniojoje mokykloje.

Jaunimo kongreso finansų komitetas dabar baigia parengti kongreso finansinę apyskaitą, kuri bus išdalinta visam kongreso komitetui ir bus taip pat paskelbta spaudoje.

Woodhavene, Cypress Hills sekcijoje, išnuomojamas 5 kambarių butas su visais patogumais. Skambinti tel. MI 2-2970, nuo 8-10 ryto ir nuo 6-8 vakaro.

DAILININKO BRONIAUS MURINO PARODOS

BELAUKIANT

Dail. Broniaus Murino darbų paroda, globojama Lietuvių Moterų Klubų Federacijos New Yorko klubo, įvyks Kultūros Židinio patalpose, 361 Highland Blvd. Brooklyne rugsėjo 23-24.

Oficialus parodos atidarymas šeštadienį 6 val. vakaro.

Bronius Murinas yra baigęs Kauno Meno Mokyklą 1929 ir tęsė studijas Paryžiuje, kur 1935 baigė "Ecole Boule" kolegiją.

Individualinės jo darbų parodos buvo surengtos 1936 Klaipe, Vokietijoje — 1948 ir nuo 1951 Amerikoje didesnėse lietuvių kolonijose: Los Angeles, Chicagoje, Detroito, Clevelande, Bostone ir kitose vietovėse.

Dalyvavo bendrinėse parodose Lietuvos Dailininkų Sąjungos, o vėliau Amerikoje ir Kanadoje visoj eilėj lietuvių ir amerikiečių organizuotose.

Iki šiam laikui yra suruošęs 15 individualinių parodų ir dalyvavęs 48 grupinėse parodose. Už savo darbus yra gavęs premijų ir atžymėjimo ženklų. Jo kūrinių yra įsigiję meno kolekcionieriai ir pavieniai asmenys bei galerijos Amerikoje ir Europoje.

Dailininkas Br. Murinas yra pedagogas ir kelių knygų autorius. Jis dėstė Kauno Moterų Dailės Darbų mokykloje, Klaipe ir Vilniaus Pedagoginiuose Institutuose, Vilniaus Dailės Akademijoje ir buvo Vilniaus Dailės Amatų mokyklos direktoriumi. Parašė 4 knygas dailės ir piešimo klausimais.

Šio pirmojo jo darbų paroda New Yorko laukiama su dideliu susidomėjimu. Joje bus išstatyta 40 naujausių akvarelės ir akrylikos kūrinių. V.V.

Dail. Broniaus Murino akvarelė

DAIL. V. K. JONYNAS APIE

DAIL. BRONIAUS MURINO AKVARELES

Dail. V. K. Jonynas parašė įvadą į dail. Broniaus Murino 1965 metų parodos katalogą. Tame įvade prisimena Kauno meno mokyklą ir akvarelės mokytoją Kajetoną Sklėrį ir vokiečių ekspresionistus, kurie daugiausia įtakos padarė lietuviams akvarelistams.

Dail. Broniaus Murino kūrybinis pasaulis ir susiformavo Kauno meno mokyklos įtakoje ir iš vokiečių ekspresionistų tendencijų. Apie dabartinę dail. Murino kūrybą tame kataloge dail. V. K. Jonynas taip rašo:

"Dailininko Broniaus Murino spalva yra sodri, patepimai tikri ir drąsūs. Vartojama pusiau šlapią techniką, kurioje formuojamas siužetas arba ritminė spalvų tėkmė su stipriais toniniais ir spalviniais kontrastais. Plačioje spalvinėje skalėje dominuoja mėlynos, raudonos ir

geltonos su sidabrine pilka spalvos.

Siužeto atžvilgiu dailininkas nėra savęs suvaržęs. Negyvosios gamtos kampeliai, su obuoliais, gelėmis arba kambario dalimi jau pakankami dailininko kūrybinei ekstazei išsilieti. Sodas, parkas, ežero ar upelio kampelis su grupė medžių dažnai sutinkamas motyvas jo akvarelese.

Akvarelinė technika yra komplikuoata ir sunki, todėl dailininko jos gilus pažinimas ir apvaldymas mums reikia didelės viltis. Su šiomis viltimis mes žvelgiamė į dabartinę dailininko Murino kūrybą."

Rugsėjis — Lietuvių Bendruomenės mėnuo. Visi prašomi susimokėti solidarumo mokesčių.

Koncertą Kultūros Židinio statybos fondo nauda rengia Katalikių Moterų Sąjungos apskritis Elizabete, N.J., Lietuvių Laisvės salėje, rugsėjo 23, šeštadienį, 7 val. vak. Programą atliks Žibuoklių sekstetas, vadovaujamas muz. Liudo Stuko, ir solistė Jūratė Veblaitytė. Po koncerto šokiai ir bufetas. Bilietai — po 2.50 dol. Jaunimui 1 dol.

rijos Sims, liaudies dainos motyvu — Išaus pavasaris. Išleista Stepo Bučnio lešomis. Gaidų trys puslapiai. Kaina 75 c.

5. Audringi debesys virš Kauno, iš sonatos "Mano tėvyne". Išleista Prano Baltakio lešomis. Gaidų 7 puslapiai. Kaina 1.50 dol.

Visi kūriniai atspausdinti ofsetu.

Broniaus Budriūno kūriniams leisti Fondo adresas: 2620 Griffith Pk. Blvd., Los Angeles, Calif. 90039.

Lietuvė moteris, galinti šeiminkauti, ieško darbo. Skambinti tel. (914) 623-3335.

Richmond Hill išnuomojamas butas iš 3, 4 ar 5 kambarių. Butas gražiai įrengtas II-rame aukšte. Pageidaujama suaugusių pora. Skambinti tel. VI 6-8584.

Jūratė Veblaitytė — Litchfield

Amerikos Lietuvių Tautinės Sąjungos Elizabetho skyrius kviečia lietuvišką visuomenę į jį rengiamas 20-ties metų skyriaus gyvavimo

SUKAKTUVES,

kuriuos įvyks
1972 m. rugsėjo 30, šeštadienį,
Lietuvių Laisvės salėje, 269 2nd St., Elizabeth, N. J.

Į šį iškilmingą minėjimą iš Chicagos specialiai atvyksta du garbingi svečiai: Sąjungos pirmininkas Teodoras Blinstrubas ir Altos pirmininkas dr. Kazys Bobelis. Jie abu tars žodį.

Meninėje dalyje girdėsime solistę Aldoną Stempuzienę iš Clevelando. Jai akomponuos Albinas Prižgintas. Programai vadovaus ir svečius pristatys Irena Veblaitienė.

Po iškilmingos dalies ir meninės programos bus duodama puiki vakarienė, o po jos — šokiai.

Taigi, rugsėjo 30 d., 7 v. v. dalyvausime visi šiose tikrai įdomiose sukaktuvėse Elizabete su Elizabetho ir apylinkės lietuviais!

Katalikių Moterų Sąjungos 29 kuopos

METINIAI PIETUS

įvyks spalio 1, sekmadienį, 1 val. popiet

Aprėškimo parapijos salėje
(North 5th ir Havemeyer sankryža)

Pelno dalis skiriama parapijai
Įėjimo suka \$4.00

Visi kviečiami dalyvauti

Lietuvių Moterų Klubų Federacijos
New Yorko klubas maloniai kviečia jus
atsilankyti į

DAIL. BRONIAUS MURINO PARODA,

kuri įvyks 8.m. rugsėjo 23-24 dienomis
Kultūros Židinyje, 361 Highland Blvd., Brooklyn, N.Y.

Paroda lankoma: šeštadienį nuo 12 iki 9 v.v., sekmadienį nuo 10 iki 8 v.v.

Oficialus parodos atidarymas rugsėjo 23, šeštadienį, 6 v.v.